

DZIECI W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W 2016 R.

Children in Mazowieckie voivodship in 2016

DZIECI W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM W 2016 R.

Children in Mazowieckie voivodship in 2016

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Warszawie, Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Warsaw, Mazovian Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Iwona Cieciora, Teresa Kwiecień, Hanna Murawska, Grzegorz Stępień, Dorota Sułkowska

Kierujący

Supervisor

Tomasz Zegar

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Daniel Koźmiński, Grzegorz Stępień, Łukasz Zieliński

Tłumaczenie

Translation

Agnieszka Gromek-Żukowska

ISSN 2081-7126

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://warszawa.stat.gov.pl/SIMsC2sluk>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data please indicate source

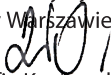
Przedmowa

Troska o dobro dziecka, zapewnienie mu opieki i możliwości wszechstronnego rozwoju zajmują ważne miejsce w programach działań różnych organizacji społecznych i politycznych, są też przedmiotem zainteresowania najpoważniejszych gremiów międzynarodowych. Również statystyka publiczna uwzględnia w swoich badaniach problematykę związaną z dziećmi i młodzieżą.

Urząd Statystyczny w Warszawie wykorzystując wyniki szerokiego spektrum badań statystycznych statystyki publicznej oraz źródła pozastatystyczne przygotował kolejną edycję publikacji „Dzieci w województwie mazowieckim”. Przedstawione w 6 częściach publikacji informacje dotyczą: zjawisk demograficznych, miejsca dziecka w rodzinie i poza nią, sytuacji rodzin z dziećmi na utrzymaniu, opieki społecznej, stanu zdrowia i opieki medycznej, edukacji i wychowania, kultury i wypoczynku, zagrożeń zdrowia i życia, a także przewidywanych do 2050 r. zmian w liczbie i strukturze dzieci i młodzieży.

Dane zawarte w publikacji dotyczą głównie lat 2012–2016, chociaż w niektórych przypadkach prezentowane są wybrane lata lub krótszy okres, co wynika z uwarunkowań metodologicznych. Dla pełniejszej charakterystyki niektórych zjawisk sięgnięto do danych spisów powszechnych od 1970 r.

Przekazując do rąk Państwa opracowanie pt. „Dzieci w województwie mazowieckim w 2016” wyrażam nadzieję, że wydawnictwo to dostarczy szeregu ciekawych informacji o młodym pokoleniu w naszym regionie. Pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniły się do wzbogacenia treści publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, maj 2018 r.

Preface

Care for children's wellbeing, guaranteeing them attention and possibility of development of their abilities take an important part in the action programmes of various social and political organizations. They are also the subject of interest of the most respected international bodies. Public statistics also includes problems of children and youth in the conducted surveys.

The Statistical Office in Warsaw has prepared next edition of the publication "Children in Mazowieckie voivodship" using data coming from statistical surveys as well as from administrative sources. The information presented in 6 sections concern: demographic phenomena, child's place in and outside a family, situation of families with dependent children, social care, health and medical care, education, culture and leisure, health and life hazards, as well as changes in the number, structure of children and youth, projected until 2050.

The publication concerns in principle data on the years 2012–2016, however in some cases shorter period or selected years are presented, which is due to methodological reasons. For more precise description of some phenomena, selected data from population censuses since 1970 have been used.

Presenting the publication "Children in Mazowieckie voivodship in 2016", I would like to express my hope that it will provide a set of interesting information about the young generation in our region. I would like to thank all individuals and institutions for their assistance in providing data that contributed to the enrichment of the content of the publication.

Director
of the Statistical Office
in Warsaw

Zofia Kozłowska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych	7
Symbols	
Ważniejsze skróty.....	7
Major abbreviations	
Źródła danych.....	8
Sources of data	
Działy	
Chapters	
Tło demograficzne	9
Demographic background	
Rodzina i alternatywne formy opieki	15
Family and alternative care forms	
Opieka zdrowotna i społeczna	35
Health and social care	
Nauka i rozrywka.....	57
Education and entertainment	
Bezpieczeństwo. Zagrożenia.....	91
Safety. Threats	
Prognoza ludności województwa mazowieckiego do 2050 r.	103
Population projection of Mazowieckie voivodship until 2050	

W publikacji, ze względu na jej specyficzny charakter, pominięto szczegółowe wyjaśnienia metodyczne, które Czytelnik znajdzie w innych publikacjach Urzędu Statystycznego oraz na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>

Zastosowanie automatycznych zaokrągleń w niektórych przypadkach mogło spowodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na wyższych poziomach agregacji.

In publication, because of its specific character, detailed comments concerning methodology have been omitted. Reader can find them in other publications of the SO's and of the CSO's website <http://www.stat.gov.pl>

Automatic rounding of numbers might in some cases cause differences in sums on higher level of aggregation.

Dane dla powiatów prezentuje się w układzie jak poniżej:

Data for powiats is presented in division as below:

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbols	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys. thous.	tysiąc thousand
wol. vol.	wolumin volume
g	gram gram
r.	rok
dok. cont.	dokończenie continued
m.st.	miasto stołeczne Capital City
pkt	punkt

Źródła danych

Sources of data

Inytucje (poza GUS):

Institutions (without CSO):

Ministerstwo Zdrowia www.mz.gov.pl

Ministry of Health

Krajowy Rejestr Nowotworów, Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie
onkologia.org.pl/raporty

The National Cancer Registry, Oncology Centre – M. Skłodowska-Curie Institute

- [1] Wojciechowska U., Didkowska J., „Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w Polsce”
[dostęp *access* 03.01.2018]

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny www.pzh.gov.pl

National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene

- [2] „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2016 roku”, Warszawa 2017

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie www.mazowieckie.pl

Mazovian Voivodship Office in Warsaw

Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc www.igichp.edu.pl

Tuberculosis and Lung Diseases Institute

Centralna Komisja Egzaminacyjna www.cke.edu.pl

Central Commission of Examination

- [3] „Osiągnięcia uczniów kończących gimnazjum w roku 2017”, Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego 2017
[4] „Sprawozdanie ogólne z egzaminu maturalnego 2017”

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie www.oke.waw.pl

District Commission of Examination in Warsaw

- [5] „Gimnazjum. Sprawozdanie z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w ostatnim roku nauki w roku 2017 w województwie mazowieckim”
[6] „Wyniki egzaminu maturalnego w województwie mazowieckim w 2017 roku. Dane ogólne”

Instytut Psychiatrii i Neurologii www.ipin.edu.pl

Institute of Psychiatry and Neurology

Komenda Główna Policji www.policja.pl

National Police Headquarters

Ministerstwo Sprawiedliwości www.ms.gov.pl

Ministry of Justice

Tło demograficzne

Demographic background

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII					
LUDNOŚĆ W WIEKU 0–18 LAT						
POPULATION AT 0–18 AGE						
OGÓŁEM	1043506	1040504	1042972	1047156	1055800	TOTAL
chłopcy	534920	533594	535084	537379	541580	males
dziewczęta	508586	506910	507888	509777	514220	females
Miasta	618514	620889	628769	636573	646994	Urban areas
Wieś	424992	419615	414203	410583	408806	Rural areas
Dzieci (0–14 lat)	819592	825206	833375	841577	853092	Children (0–14 years)
chłopcy	420382	423246	427566	431923	437735	males
dziewczęta	399210	401960	405809	409654	415357	females
miasta	495892	502702	512427	521593	532820	urban areas
wieś	323700	322504	320948	319984	320272	rural areas
W wieku:						At age:
0– 4 lata	301725	295675	290386	286561	287907	0– 4
w tym 0 lat	55969	53650	55370	56206	58431	of which 0
5– 9	267137	280733	293421	303121	306703	5– 9
10–14 lat	250730	248798	249568	251895	258482	10–14
Młodzież (15–18 lat)	223914	215298	209597	205579	202708	Youth (15–18 years)
chłopcy	114538	110348	107518	105456	103845	males
dziewczęta	109376	104950	102079	100123	98863	females
miasta	122622	118187	116342	114980	114174	urban areas
wieś	101292	97111	93255	90599	88534	rural areas
W wieku:						At age:
15–17 lat	164130	158871	154636	152825	151344	15–17
18 lat	59784	56427	54961	52754	51364	18
DZIECI I MŁODZIEŻ W % OGÓŁU LUDNOŚCI	19,7	19,6	19,6	19,6	19,7	CHILDREN AND YOUTH IN % OF TOTAL POPULATION
miasta	18,2	18,2	18,3	18,5	18,8	urban areas
wieś	22,4	22,0	21,7	21,5	21,3	rural areas
Dzieci (0–14 lat)	15,5	15,5	15,6	15,7	15,9	Children (0–14 years)
Młodzież (15–18 lat)	4,2	4,0	3,9	3,8	3,8	Youth (15–18 years)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII					

LUDNOŚĆ W WIEKU 0–18 LAT (dok.)

POPULATION AT 0–18 AGE (cont.)

ZMIANY W LICZBIE DZIECI I MŁODZIEŻY W %						CHANGES IN NUMBERS OF CHILDREN AND YOUTH IN %
Wzrost/spadek w stosunku do 2012 r.	x	-0,29	-0,05	0,35	1,18	Increase/decrease in relation to 2012
miasta	x	0,38	1,66	2,92	4,60	urban areas
wieś	x	-1,27	-2,54	-3,39	-3,81	rural areas
Dzieci (0–14 lat)	x	0,68	1,68	2,68	4,09	Children (0–14 years)
Młodzież (15–18 lat)	x	-3,85	-6,39	-8,19	-9,47	Youth (15–18 years)
Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego	-0,28	-0,29	0,24	0,40	0,83	Increase/decrease in relation to previous year

LUDNOŚĆ W WIEKU 0–24 LATA

POPULATION AT 0–24 AGE

OGÓŁEM	1451181	1434080	1422986	1411991	1405329	TOTAL
W wieku żłobkowym (0–2 lata)	176564	170522	169178	169019	173339	Nursery age (0–2)
Według edukacyjnych grup wieku						By educational age groups
3– 6 lat	1274617	1263558	1253808	1242972	1231990	3– 6
7–12	239543	246087	247008	243352	236367	7–12
13–15	301902	307418	316721	330479	345099	13–15
16–18	154382	152432	150938	149635	148013	16–18
19–24 lata	171115	164045	159127	154671	152982	19–24
	407675	393576	380014	364835	349529	19–24

Województwo mazowieckie jest najbardziej zaludnionym województwem w kraju. Według stanu w końcu 2016 r. zamieszkiwało je 5365,9 tys. osób, co stanowiło 14,0% ogółu ludności Polski. Wśród ogółu mieszkańców województwa 19,7% stanowiły osoby w wieku 0–18 lat (1055,8 tys.). Na wsi odsetek dzieci i młodzieży (21,3%) był większy niż w miastach (18,8%). W porównaniu z 2012 r. udział dzieci w populacji ogółem pozostał na tym samym poziomie, przy czym w miastach zwiększył się o 0,6 p. proc., a na wsi zmniejszył się o 1,1 p. proc.

Wyższy na wsi niż w miastach odsetek dzieci i młodzieży jest m.in. wynikiem wyższej dzietności kobiet mieszkających na wsi. Należy jednak dodać, że w województwie mazowieckim (podobnie jak w kraju) poziom reprodukcji ludności nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń, tj. kiedy w danym roku na 1 kobietę w wieku 15–49 lat przypada średnio 2 dzieci (optymalny współczynnik dzietności wynosi od 2,10 do 2,15 urodzeń dzieci). W latach 2012–2016 współczynnik dzietności był zmienny i kształtował się w granicach 1,33–1,48, a więc znacznie odbiegał od poziomu optymalnego. Na wsi w omawianym okresie współczynnik wynosił 1,44–1,48, natomiast w miastach 1,26–1,46.

Na wewnętrzną strukturę populacji dzieci i młodzieży bezpośrednie przełożenie ma liczba urodzeń, która w województwie mazowieckim w latach 2003–2016 (z wyjątkiem roku 2011 i 2013) wykazywała tendencję wzrostową. W 2016 r. najliczniejsza była grupa 6–8-latków – było ich 188,6 tys. i stanowiły 17,9% ogółu ludności do 18 lat. Najmniej liczną grupę stanowiły dzieci w wieku 13–15 lat – było ich 148,0 tys., tj. 14,0% ogółu dzieci i młodzieży.

Mazowieckie voivodship is the most populated regions in the country. As of the end of 2016, it was inhabited by 5365,9 thous. persons, which accounted for 14,0% of the total population of Poland. Among the total population of the voivodship, 19,7% represented persons aged 0–18 (1055,8 thous.). In rural areas, the percentage of children and youth (21,3%) was higher than in urban areas (18,8%). In comparison with 2012, the share of children in total population remained at the same level, while in urban areas it increased by 0,6 pp, and in rural areas it decreased by 1,1 pp.

Higher in rural than in urban areas the percentage of children and youth is, among others, the result of higher fertility of women living in rural areas. However, it should be added that in Mazowieckie voivodship (just like in the country) the level of population reproduction does not guarantee a simple replacement of generations, i.e. when in a given year there is an average of two children per one women aged 15–49 (the optimal fertility rate ranges from 2,10 to 2,15 births of children). In the years 2012–2016, the total fertility rate was variable and ranged between 1,33 and 1,48, so it significantly differed from the optimal level. In rural areas in the analyzed period, the rate was 1,44–1,48, while in urban areas 1,26–1,46.

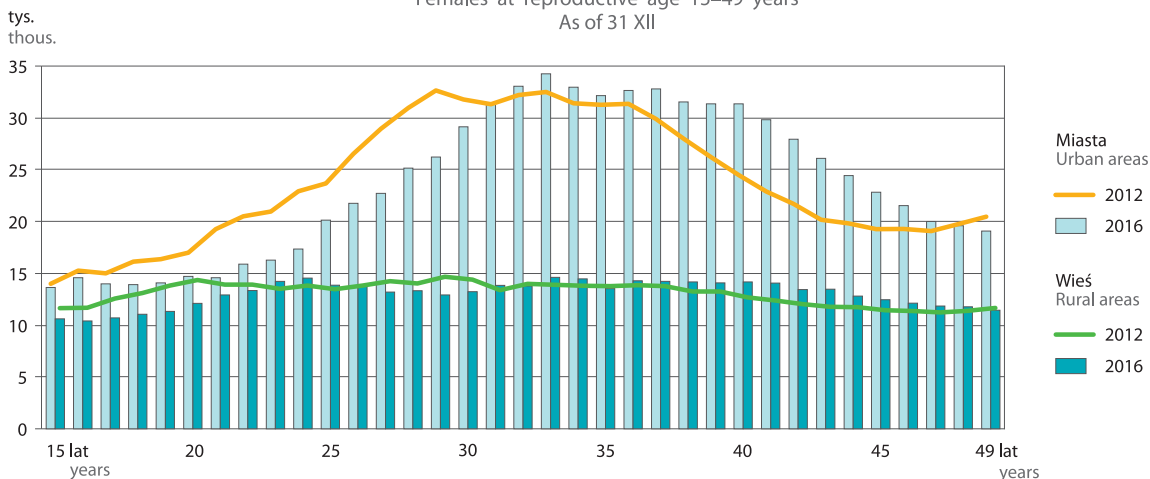
The number of births has a direct impact on the internal structure of population of children and youth, which in Mazowieckie voivodship in the years 2003–2016 (excluding the years 2011 and 2013) showed an upward trend. In 2016, the largest group were 6–8-year-olds – 188,6 thous. and constituted 17,9% of total population up to 18 years. The smallest group were children aged 13–15 – 148,0 thous., i.e. 14,0% of total children and youth.

Kobiety w wieku rozrodczym 15–49 lat

Stan w dniu 31 XII

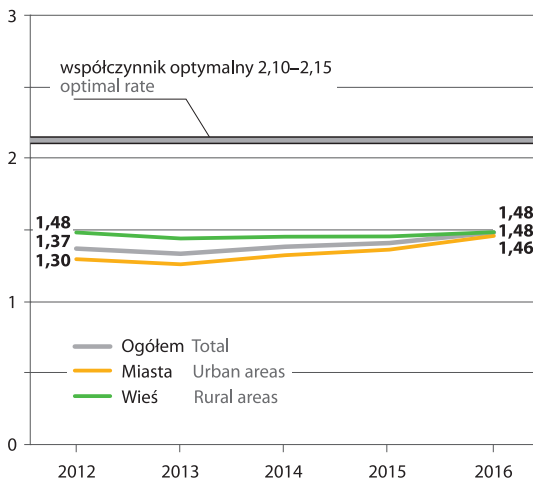
Females at reproductive age 15–49 years

As of 31 XII

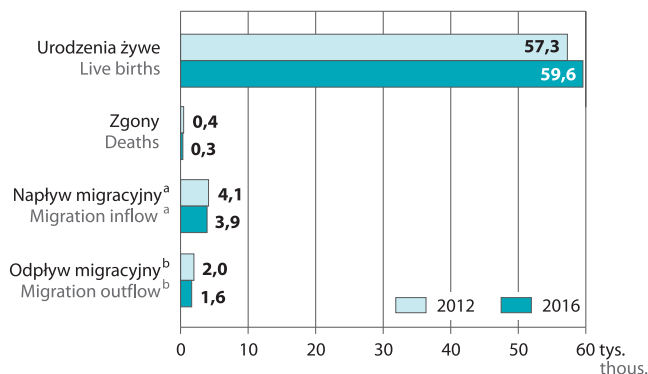
Współczynnik dzietności ogólnej

Total fertility rates

Ruch naturalny i migracyjny ludności w wieku 0–18 lat

Vital statistics and migration of population aged 0–18

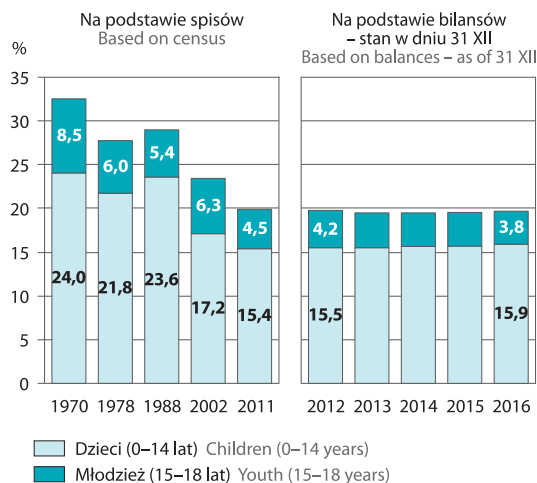

a, b Migracje międzywojewódzkie i zagraniczne: a – zameldowania na pobyt stały, b – wymeldowania z pobytu stałego.

a, b Interoivodship and international migration: a – registrations for permanent residence, b – deregistrations from permanent residence.

Udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności

Share of children and youth in the total number of population

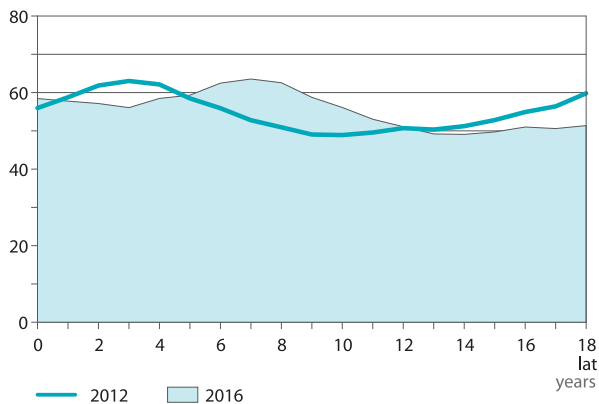
Dzieci i młodzież według wieku

Stan w dniu 31 XII

Children and youth by age

As of 31 XII

tys. thous.

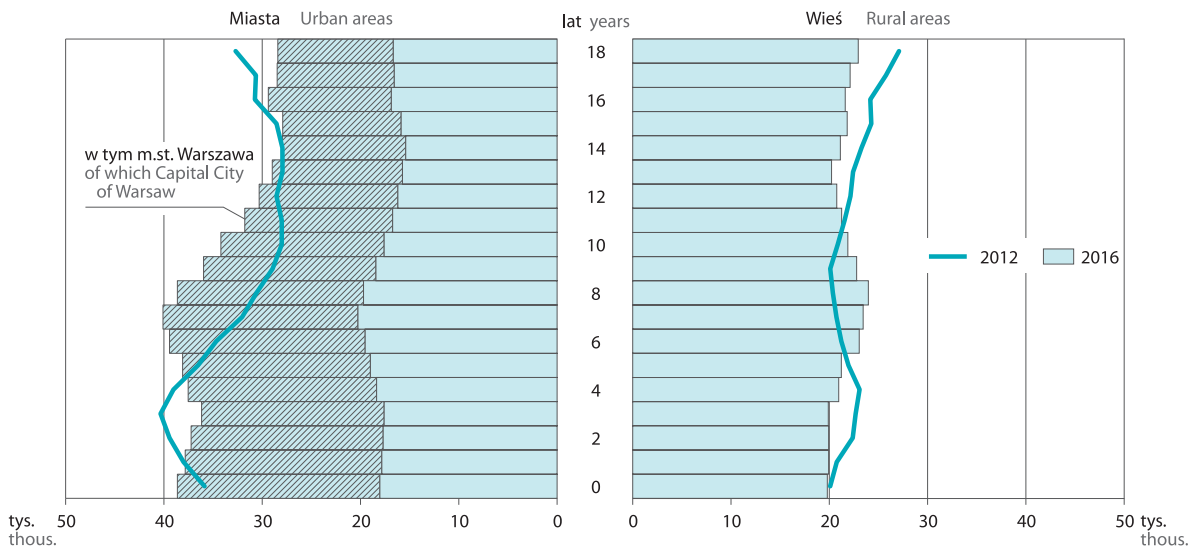

Dzieci i młodzież według wieku i miejsca zamieszkania

Stan w dniu 31 XII

Children and youth by age and place of residence

As of 31 XII

Udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności w 2016 r.

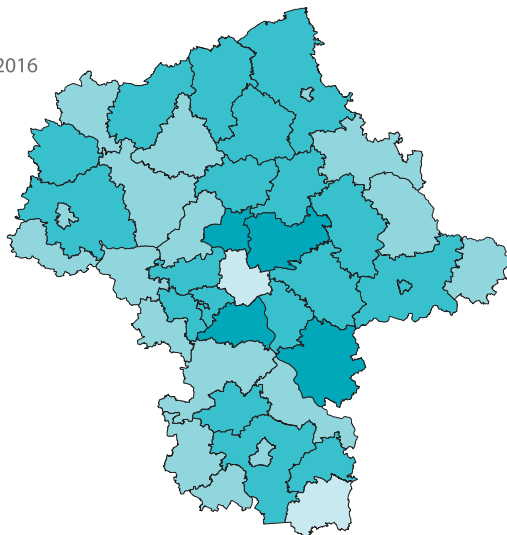
Stan w dniu 31 XII

Share of children and youth in the total number of population in 2016

As of 31 XII

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Rodzina i alternatywne formy opieki

Family and alternative care forms

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań – stan w dniu 31 III 2011 r.

Data of the Population and Housing Census – as of 31 III 2011

Wyszczególnienie	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	Specification
Dzieci do 24 lat pozostające na utrzymaniu^a	1203297	696562	506735	Dependent children up to the age of 24^a
w % ogółu ludności w wieku 0–24 lata	81,4	79,9	83,5	in % of total population aged 0–24
Według wieku:				By age:
0– 2 lata	182030	115925	66105	0– 2 years
3– 6	217401	134057	83344	3– 6
7–14	400696	223155	177541	7–14
15–17	166071	88299	77772	15–17
18–24 lata	237100	135126	101974	18–24 years
Według typu rodziny:				By type of family:
małżeństwa	918842	496654	422188	marriages
partnerzy	28345	21612	6733	cohabiting couples
samotne matki	228430	159326	69104	lone mothers
samotni ojcowie	27681	18971	8710	lone fathers

a W rodzinach w gospodarstwach domowych zamieszkujących w mieszkaniach lub pomieszczeniach niebędących mieszkaniami; bez zamieszkujących w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

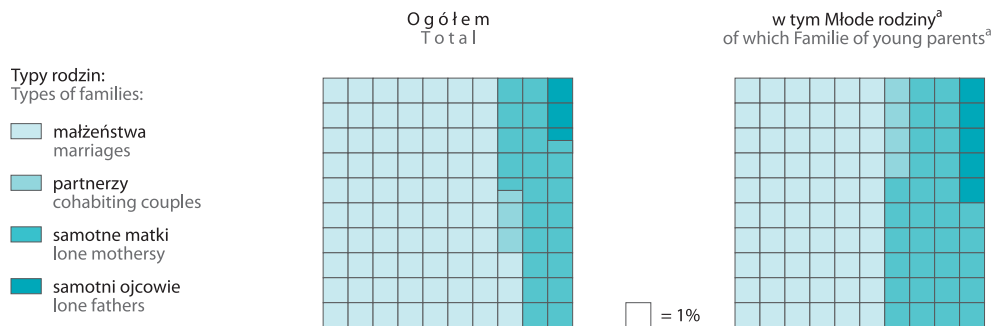
a In families in households living in dwellings or facilities which are not dwellings; excluding those living in collective accommodation facilities.

Rodzina stanowi środowisko, które zapewnia dziecku najlepsze warunki rozwoju i wychowania. Jedynym, pełnym źródłem informacji o rodzinach są spisy powszechnie. Na podstawie wyników ostatniego spisu (NSP) ustalono, że w 2011 r. w województwie mazowieckim mieszkało 1494,6 tys. rodzin, z tego 741,9 tys. miało na utrzymaniu dzieci w wieku do 24 lat (rodziny te wchodziły w skład gospodarstw domowych; nie badano rodzin mieszkających w obiektach zbiorowego zakwaterowania). Z ogólnej liczby rodzin z dziećmi na utrzymaniu 72,9% stanowiły małżeństwa, 2,5% partnerzy, 21,7% samotne matki, a 2,9% samotni ojcowie. Wśród rodzin młodych (tj. takich, w których kobiety były w wieku do 29 lat, a mężczyźni do 34 lat) znacznie większy był udział samotnych matek (31,1%), natomiast mniejszy udział małżeństw (59,9%).

Family is the environment which provides the child with the best conditions of development and upbringing. The only complete source of information about families are censuses. On the basis of the results of the last census, it was established that in 2011 in Mazowieckie voivodship lived 1494,6 thous. families, of which 741,9 thous. with dependent children up to 24 years of age (these families were included in households; families living in collective accommodation facilities were not examined). Out of the total number of families with dependent children, marriages constituted 72,9%, cohabiting couples – 2,5%, lone mothers – 21,7% and lone fathers – 2,9%. Among families of young parents (i.e. with females up to the age of 29 and males up to the age of 34) there was a considerably bigger share of lone mothers (31,1%), but a smaller share of marriages (59,9%).

Struktura rodzin z dziećmi do 24 lat pozostającymi na utrzymaniu według typu rodziny w 2011 r.

Structure of families with dependent children up to the age of 24 by type of family in 2011

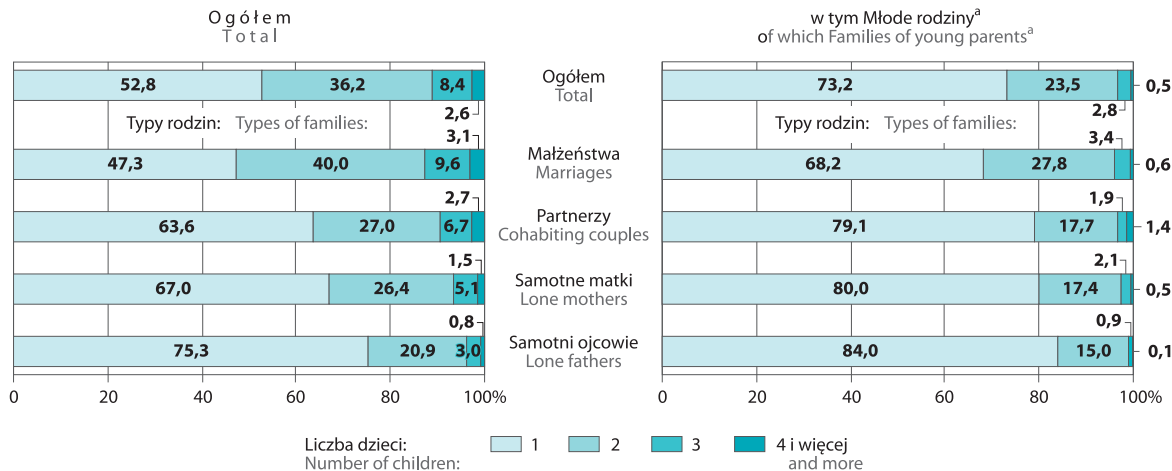

^a Rodziny, w których kobiety były w wieku do 29 lat, a mężczyźni – do 34 lat; w przypadku małżeństw i partnerów wzięto pod uwagę jednocześnie wiek kobiety i mężczyzny.

^a Families in which females were aged up to age 29, and males – up to age 34; in the case of marriages and cohabiting couples considering simultaneously age of female and male.

Struktura rodzin z dziećmi do 24 lat pozostającymi na utrzymaniu według liczby dzieci w 2011 r.

Structure of families with dependent children up to the age of 24 by number of children in 2011

^a Rodziny, w których kobiety były w wieku do 29 lat, a mężczyźni – do 34 lat; w przypadku małżeństw i partnerów wzięto pod uwagę jednocześnie wiek kobiety i mężczyzny.

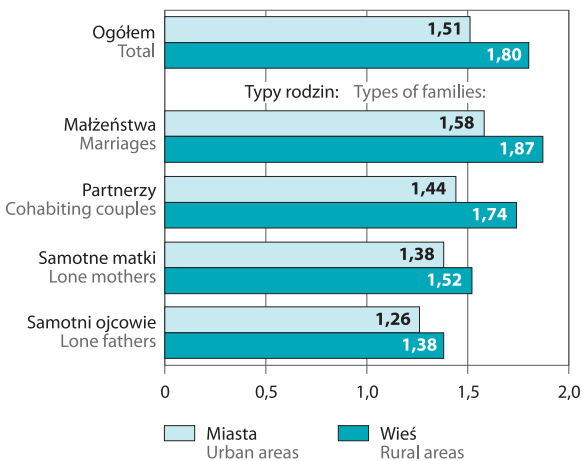
^a Families in which females were aged up to age 29, and males – up to age 34; in the case of marriages and cohabiting couples considering simultaneously age of female and male.

Analizując strukturę rodzin według liczby dzieci można stwierdzić, że najwięcej rodzin (52,8%) miało na utrzymaniu jedno dziecko do 24 lat, a w dalszej kolejności – dwoje dzieci (36,2%). Rodziny wielodzietne, tj. z trojgiem lub większą liczbą dzieci, stanowiły zaledwie 11,0%.

Analysing the structure of families by the number of children it can be stated that most families with dependent children up to 24 years of age had only one dependent child (52,8%), followed by families with two children (36,2%). Large families (with three or more children) constituted only 11,0%.

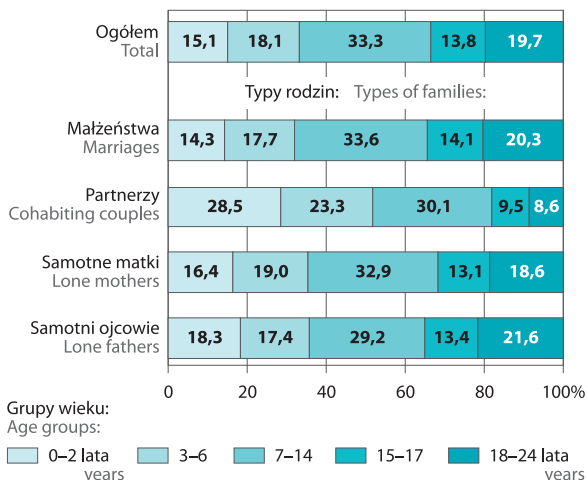
Przeciętna liczba dzieci do 24 lat pozostających na utrzymaniu w 2011 r.

Average number of dependent children up to the age of 24 in 2011

Struktura dzieci do 24 lat pozostających na utrzymaniu według grup wieku w 2011 r.

Structure of dependent children up to the age of 24 by age groups in 2011

W 2011 r. na utrzymaniu rodzin było 1203,3 tys. dzieci w wieku do 24 lat, z tego 57,9% mieszkało w miastach, a 42,1% na wsi. Przeciętna liczba dzieci pozostających na utrzymaniu wynosiła 1,62, przy czym w miastach była niższa (1,51) niż na wsi (1,80). Ponad 76% omawianej populacji dzieci żyło w rodzinach tworzonych przez małżonków, a 2,4% w rodzinach partnerów. W rodzinach niepełnych przebywało 21,3% ogółu dzieci (256,1 tys.), przy czym samotne matki wychowywały 19,0% dzieci, a samotni ojcowie – 2,3%. Odsetek dzieci wychowujących się w rodzinach niepełnych był znacznie wyższy w miastach (25,6%) niż na wsi (15,4%).

In 2011, there were 1203,3 thous. dependent children up to 24 years of age, of which 57,9% lived in urban areas and 42,1% in rural areas. Average number of dependent children per family amounted to 1,62; in urban areas it was smaller (1,51) than in rural areas (1,80). Over 76% of the population of children in question lived in families formed by spouses and 2,4% by cohabiting partners. There were 21,3% of total children (256,1 thous.) living in incomplete families, with lone mothers raising 19,0% of children, and lone fathers – 2,3%. The percentage of children raised in incomplete families was significantly higher in urban areas (25,6%) than in rural areas (15,4%).

Struktura dzieci do 24 lat pozostających na utrzymaniu według wykształcenia rodziców w 2011 r.

Structure of dependent children up to the age 24 by education level of parents in 2011

Wykształcenie rodziców:
Education level of parents:

■ wyższe
tertiary

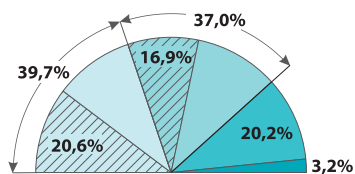
— w tym oboje
of which both

■ średnie lub policealne
secondary and post-secondary

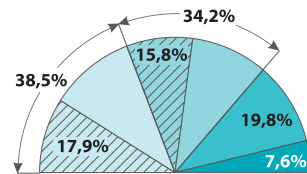
— w tym oboje
of which both

■ zasadnicze zawodowe
basic vocational

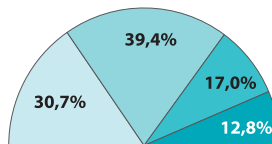
■ gimnazjalne, podstawowe ukończone,
podstawowe nieukończone, bez wykształcenia
szkolnego; łącznie z nieustalonym
lower secondary, complete primary, incomplete
primary, without school education; including
unknown

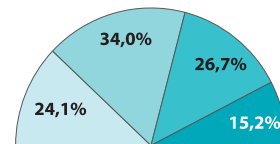
Małżeństwa
Marriages

Partnerzy
Cohabiting couples

Samotne matki
Lone mothers

Samotni ojcowie
Lone fathers

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Małżeństwa	26929	24144	24924	25808	26696	Marriages
na 1000 ludności	5,09	4,55	4,68	4,83	4,98	per 1000 population
W tym kobiet w wieku 16–17 lat	45	50	46	29	29	Of which of females aged 16–17
Urodzenia żywe	57281	55400	57139	57456	59586	Live births
na 1000 ludności	10,82	10,44	10,73	10,76	11,12	per 1000 population
W %: pozamałżeńskie ^a	18,2	19,2	19,8	21,1	21,5	In %: illegitimate ^a
z matek w wieku poniżej 19 lat	1,59	1,49	1,28	1,29	1,07	of mothers aged under 19
Dzieci w wieku 0–17 lat^b:						Children aged 0–17^b:
Z separowanych małżeństw	273	214	166	118	141	Of separated couples
Z rozwiedzionych małżeństw	6803	7132	7795	8056	7141	Of divorced couples

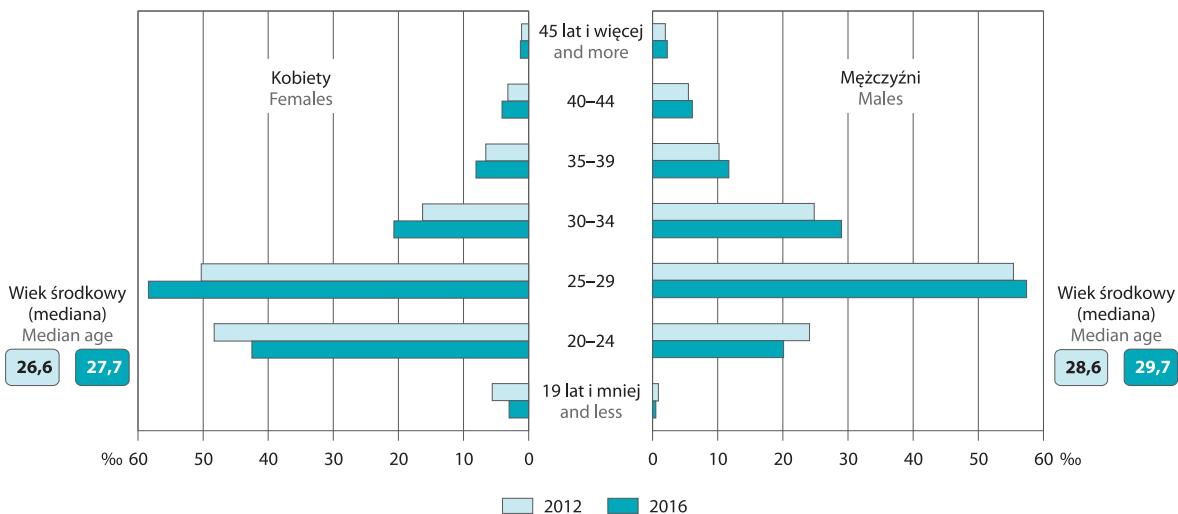
a Dla lat 2015 i 2016 dane szacunkowe. b Pozostające na utrzymaniu.
a For 2015 and 2016 estimated data. b Remaining in dependent.

Przeobrażenia demograficzne i przemiany społeczno-ekonomiczne, jakie zachodzą w ostatnich latach, mają wpływ na zachowania ludzi młodych, którzy planując przyszłość najpierw decydują się na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a potem na założenie rodziny oraz jej powiększanie. Zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn przesunął się wiek zawierania małżeństw, a także wiek realizacji planów rodzicielskich. W 2016 r. mediana wieku żeniących się mężczyzn wyniosła 29,7 lat, a wychodzących za mąż kobiet 27,7; nowożeńcy obu płci byli starsi o ponad 1 rok niż nowożeńcy w 2012 r. Wiek środkowy matek, które urodziły dziecko w 2016 r. wyniósł 30,7 lat (w 2012 r. – 29,8). Mediana wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko wyniosła 28,8 lat, w tym dla kobiet z wyższym wykształceniem – 30,0 lat.

Demographic and socio-economic changes that have taken place in the recent years, have an influence on the behaviour of young people who, when planning the future, first decide to achieve a certain level of education and economic stability, and then to start a family and expand it. Both for women and men, the age of contracting marriage as well as parental plans has changed. In 2016, the median age of men contracting marriage amounted to 29,7 years, and of women 27,7; newlyweds of both sexes were over one year older than newlyweds in 2012. The median age of mothers who gave birth to a child in 2016 amounted to 30,7 years (in 2012 – 29,8). The median age of women giving birth to the first child was 28,8 years, of these for women with higher education – 30,0 years.

Nowożeńcy na 1000 ludności w wieku 15 lat i więcej danej płci i grupy wieku

Bridegrooms and brides per 1000 population aged 15 and more of each sex and age group

W latach 2012–2016 największą liczbę urodzeń żywych w województwie mazowieckim odnotowano w 2016 r. (59,6 tys.), a najmniejszą – w 2013 r. (55,4 tys.). Wskaźnik natężenia urodzeń (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności) wyniósł 11,12, natomiast przed trzema laty – 10,44. Współczynnik płodności przyjął wartość 46,33, co oznacza, że na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (tj. 15–49 lat) przypadało 46 urodzeń żywych, czyli o 3 więcej niż w 2013 r.

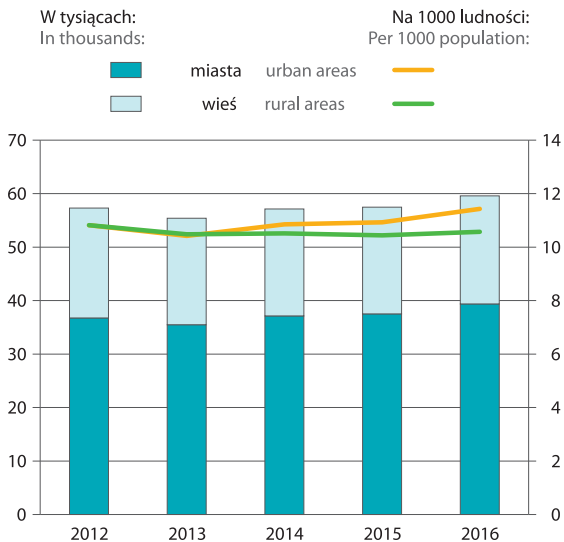
Zdecydowana większość dzieci rodzi się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie – w województwie mazowieckim w 2016 r. blisko 80% ogółu. Systematycznie rośnie odsetek urodzeń pozamałżeńskich; o ile w 2012 r. z takich związków urodziło się 18,2% dzieci, to w 2016 r. – 21,5%. Rosnący współczynnik dzietności pozamałżeńskiej może oznaczać, że zwiększa się liczba rodzin tworzonych przez związki partnerskie lub wzrasta liczba matek samotnie wychowujących dzieci – tworzące rodziny niepełne.

In the years 2012–2016, the largest number of live births in Mazowieckie voivodship was noted in 2016 (59,6 thous.), and the smallest – in 2013 (55,4 thous.). Birth rate (number of live births per 1000 population) amounted to 11,12, while three years ago – 10,44. Fertility rate amounted to 46,33, which means that per 1000 women at reproductive age (i.e. 15-49 years) there were 46 live births, i.e. 3 more than in 2013.

Vast majority of children are born in families created by legally contracted marriages – in Mazowieckie voivodship in 2016 almost 80% of the total. The percentage of illegitimate births is systematically growing; in 2012, 18,2% of children were born from such relationships, whereas in 2016 – 21,5%. A growing illegitimate births rate may mean that there are more families created by cohabiting couples or more single mothers who create incomplete families.

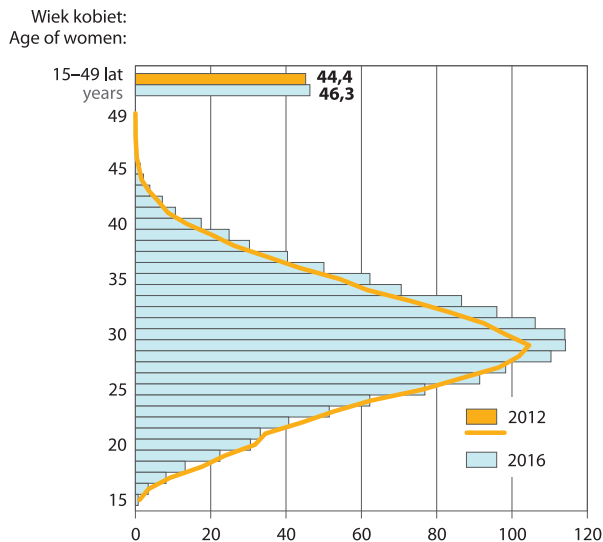
Urodzenia żywe

Live births

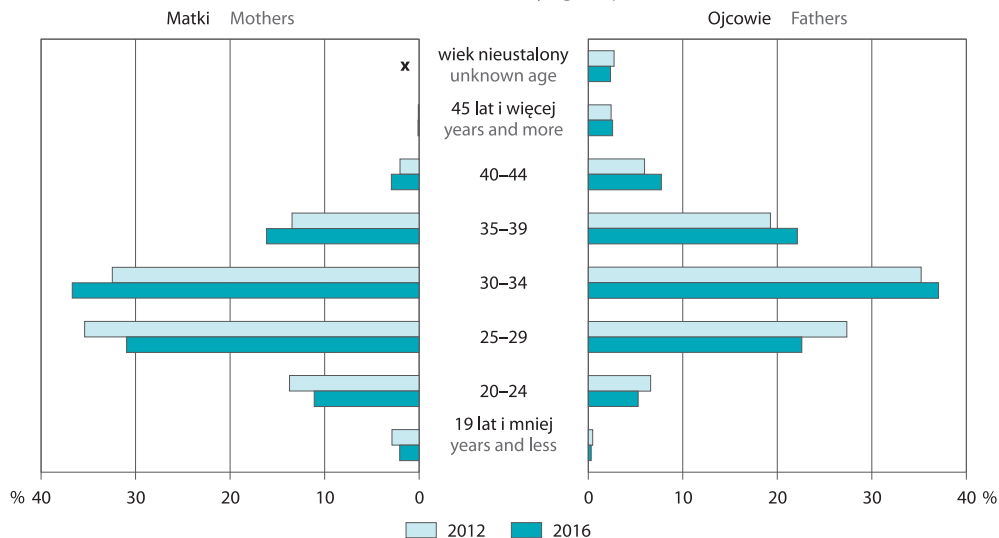
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet

Fertility – live births per 1000 women

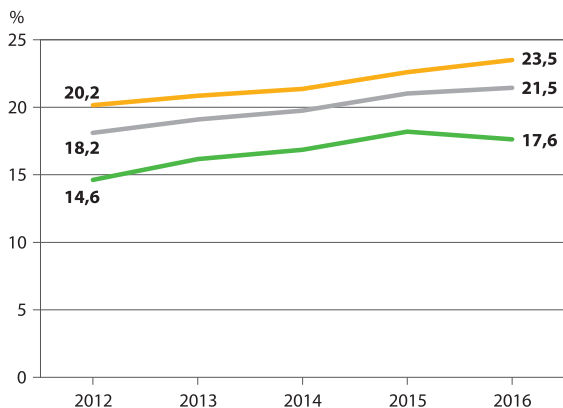
Struktura urodzeń żywych według wieku rodziców

Structure of live births by age of parents

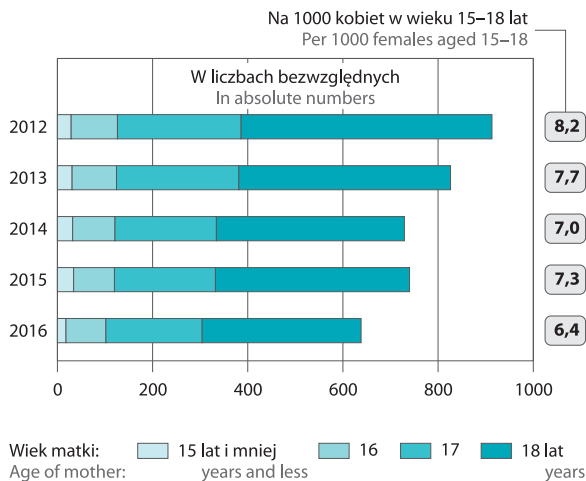
Udział urodzeń pozamałżeńskich w ogólnej liczbie urodzeń żywych

Share of illegitimate births in total number of live births

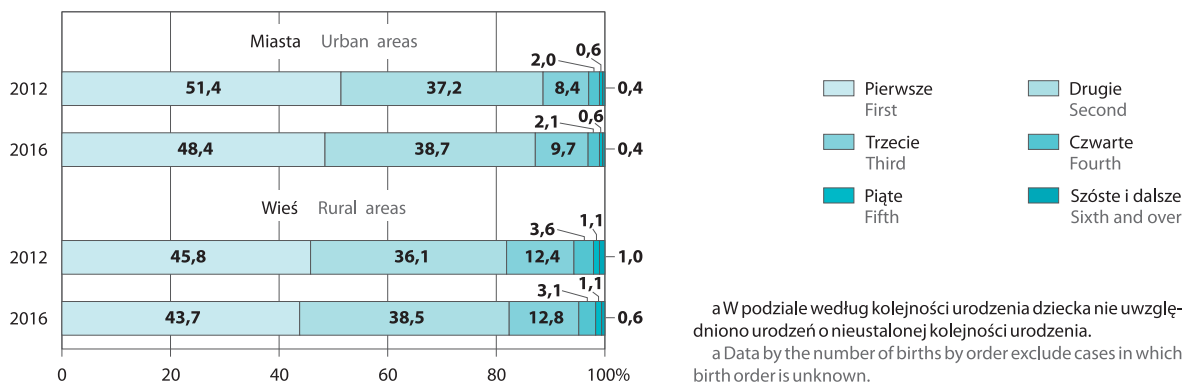

Urodzenia żywe z nastoletnich matek

Live births from teenage mothers

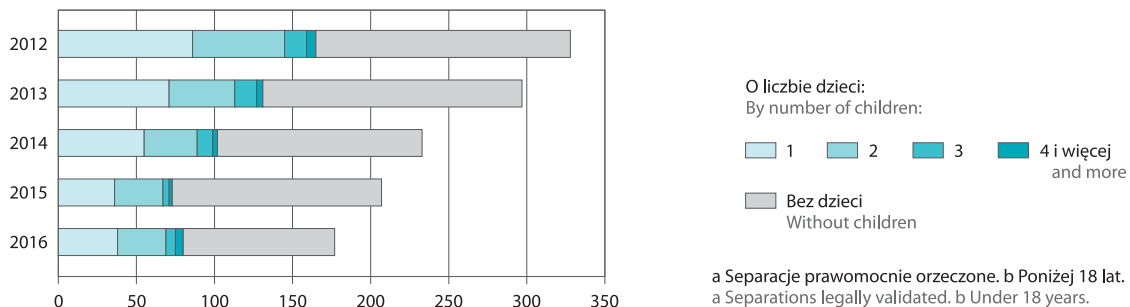
Struktura urodzeń żywych według kolejności urodzenia dziecka u matki^a Structure of live births by birth order^a

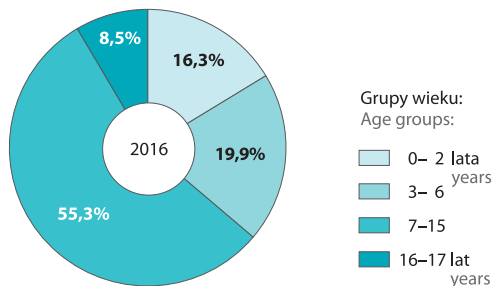
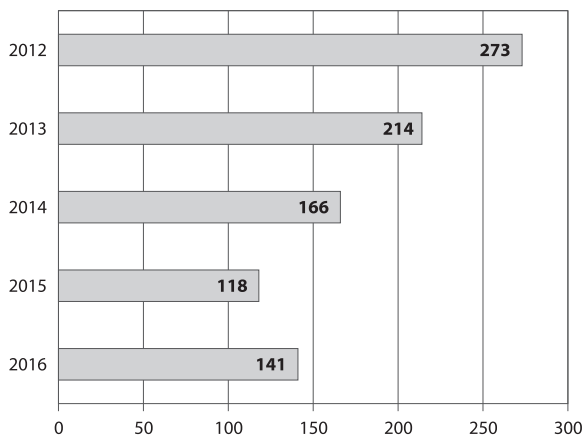
Szczególnie trudną sytuacją w życiu dziecka jest rozpad małżeństwa rodziców. W 2016 r. rozwozem rodziców zostało dotkniętych 7141 małoletnich dzieci, a separacją orzeczoną przez sąd – 141 (w 2012 r. odpowiednio: 6803 i 273). W większości orzeczeń (64,3%) dotyczących rozwozu małżeństw posiadających małoletnie dzieci władzę rodzicielską i opiekę nad dzieckiem przyznano razem matce i ojcu; w przypadku separacji było to 60,0%. Tylko w nielicznych przypadkach dziecko powierzano rodzinie zastępczej lub placówce wychowawczej.

A particularly difficult situation in the life of a child is the breakdown of parents' marriage. In 2016, 7141 underage children were afflicted by divorce of parents, and 141 by separation ordered by the court (in 2012, respectively: 6803 and 273). In most judgements (64,3%) concerning divorce of marriages with underage children, parental authority and child custody was granted to the mother and the father together; in the case of separation it was 60,0%. Only in a few cases, the child was entrusted to a foster family or to a care and education centre.

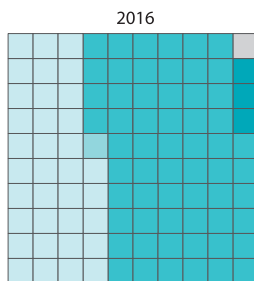
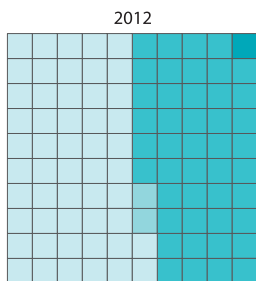
Separowane małżeństwa^a według liczby małoletnich^b dzieci Separated couples^a by number of underage^b children

Małoletnie dzieci pozostające z separowanych małżeństw Underage children from separated couples

Struktura separacji^a orzeczonych według decyzji sądu o wykonywaniu władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi dziećmi Structure of separations^a validated by court decision on care and custody for underage children

□ = 1%

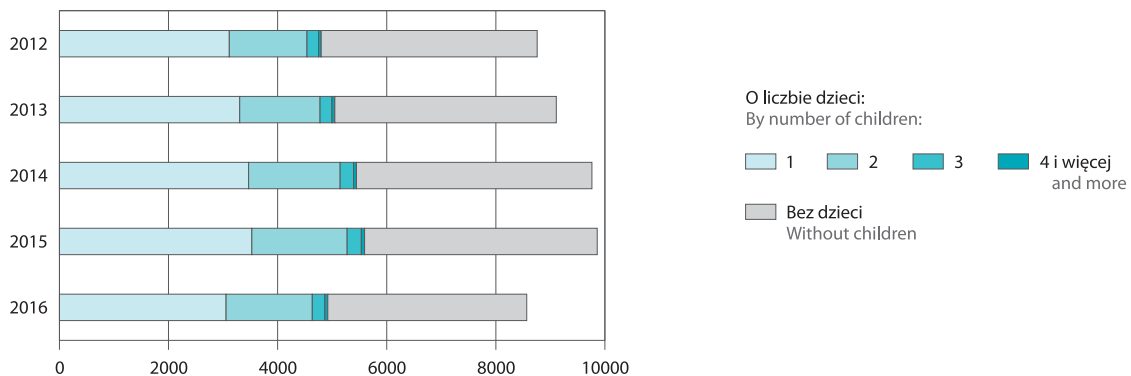
Władzę rodzicielską powierzono:
Custody over children granted to:

- matce
mother
- ojcu
father
- razem matce i ojcu
both parents jointly
- oddzielnie matce i oddzielnie ojcu
to mother and father separately
- Dziecko powierzono rodzinie zastępczej lub placówce wychowawczej oraz inne przypadki powierzenia wykonywania władzy rodzicielskiej
Children placed in foster family or other care centre as well as other cases of granting custody

^a Małżeństw, które miały małoletnie dzieci, tj. poniżej 18 lat.
a Couples which have got underage children, i.e. under 18 years.

Rozwiedzone małżeństwa według liczby małoletnich^a dzieci

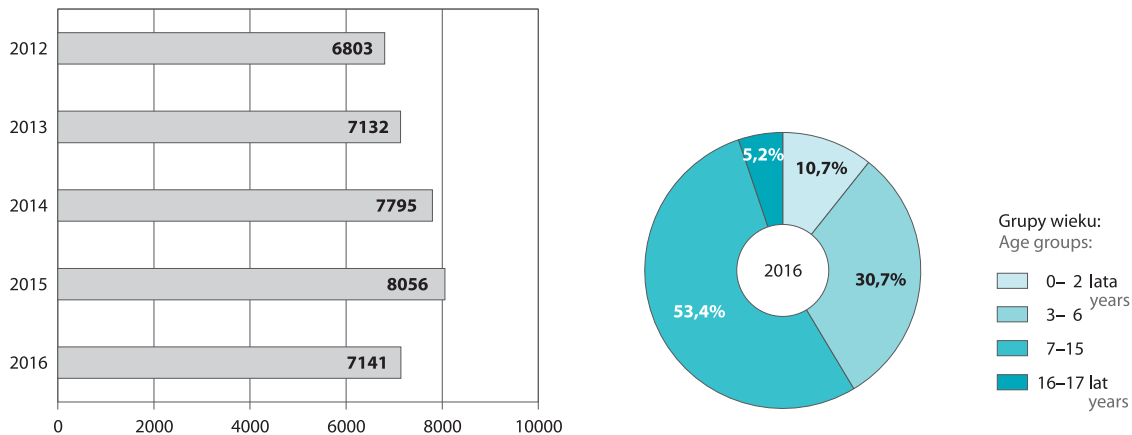
Divorced couples by number of underage^a children

^a Poniżej 18 lat.
a Under 18 years.

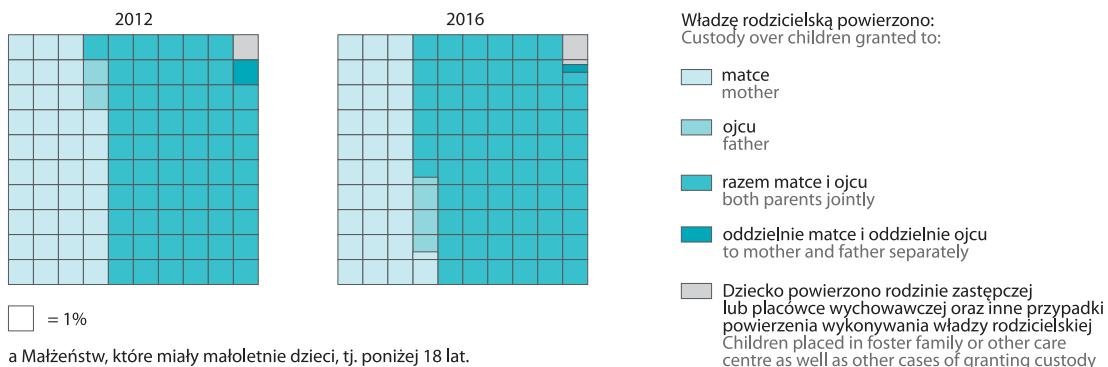
Małoletnie dzieci pozostające z rozwiedzionych małżeństw

Underage children from divorced couples

Struktura rozwodów^a według decyzji sądu o wykonywaniu władzy rodzicielskiej i opieki nad małoletnimi dziećmi

Structure of divorces^a by court decision on care and custody for underage children

a Małżeństw, które miały małoletnie dzieci, tj. poniżej 18 lat.
a Couples which have got underage children, i.e. under 18 years.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej^{ab}	6151	6011	6172	6179	6110	Children in family foster care^{ab}
W tym sieroty	438	455	423	448	362	Of which double orphans
Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej^a	1906	1985	2025	1967	1807	Children in institutional foster care^a
Z ogółem: do 18 roku życia	1790	1869	1857	1795	1629	Of total: up to 18 years of age
sieroty	60	54	52	67	49	double orphans
małoletnie matki	9	15	10	15	11	underage mothers
Dzieci przekazane do adopcji z pieczy zastępczej	292	288	291	252	249	Children who were adopted from foster care
Z rodzin zastępczych	96	117	109	98	103	From foster families
Z placówek opiekuńczo-wychowawczych	131	112	94	82	76	From care and education centres
Mieszkańcy w wieku 0–17 lat^a domów dla:						Residents aged 0–17^a in homes for:
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	99	103	99	89	92	Mothers with dependent children and pregnant women
Osób bezdomnych	69	61	39	36	21	Homeless persons

a Stan w dniu 31 XII. b W wieku do 25 lat.
a As of 31 XII. b Up to the age of 25.

Piecznia zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki oraz wychowania przez rodziców. Praca opiekunów z rodziną umożliwia powrót dziecka do rodziny lub – gdy to jest niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych, religijnych. Piecznia zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Większość dzieci objęta opieką zastępczą przebywała w pieczy rodzinnej, której formami są rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. Funkcję rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka pełniły 2184 osoby samotne oraz 2177 małżeństw. W końcu 2016 r. w województwie mazowieckim funkcjonowało 4319 rodzin zastępczych i 42 rodzinne domy dziecka. Większość rodzinnej pieczy zastępczej stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem – 66,5%, w których wychowywało się 61,1% ogółu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zapewniły opiekę 6110 dzieciom (w tym 79,5% to osoby do 18 roku życia). Największą grupę stanowili wychowankowie w wieku 7–13 oraz 14–17 lat (odpowiednio 34,1% i 29,4%). Podopieczni w wieku 18–24 lata stanowili 20,5%, a wieku 3 lat i mniej – 6,5%. W zbiorowości dzieci niepełnoletnich objętych opieką znajdowało się 538 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, 362 sieroty i 16 cudzoziemców. Dzieci umieszczone po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej stanowiły 12,3% ogółu wychowanków.

Foster care is exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. Work of carers with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption, preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular needs related to development, healthcare, welfare, society and religion. Foster care is organised in the form of family foster care and institutional foster care. Majority of children provided with foster care stayed in family foster care, whose forms are foster families and foster homes. 2184 single persons and 2177 married couples provided care for children either as a foster family or a foster home. At the end of 2016, in Mazowieckie voivodship there were 4319 foster families and 42 foster homes. Majority of foster families were children's relatives – 66,5% of the total number, in charge of 61,1% of the total number of children in foster care. Foster families and foster homes provided care for 6110 children (of which 79,5% were up to 18 years). The largest group of children in foster care were aged between 7–13 and 14–17 (34,1% and 29,4%, respectively). Children aged 18–24 constituted 20,5% and children aged up to 3 – 6,5%. In the population of minors there were 538 persons with certified disability, 362 orphans and 16 foreigners. Children placed under family foster care constituted 12,3% of the total number of children in foster care.

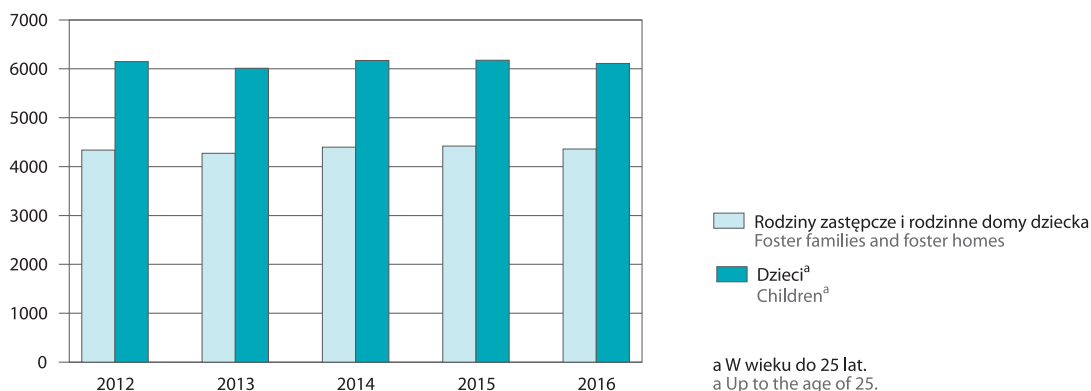
W ciągu 2016 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 574 dzieci w wieku do 18 roku życia – w tym 39,9% powróciło do rodziny naturalnej, a 23,7% zostało adoptowanych. Jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, która sprawowana jest w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej (typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego lub łączącego zadania ww. placówek), regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcijnego. W końcu 2016 r. w województwie mazowieckim funkcjonowało 129 placówek opiekuńczo-wychowawczych i 1 interwencyjny ośrodek preadopcyjny. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które zapewniały stałą opiekę całodobową w ostatnim dniu roku przebywało 1789 wychowanków. Najwięcej podopiecznych (69,5%) przebywało w placówkach socjalizacyjnych, a najmniej w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych (2,2%). Najliczniejszą grupę (44,5%) tworzyli wychowankowie w wieku 14–17 lat, a najmniejszą (0,4%) dzieci, które nie

ukończyły roku. Osoby powyżej 18 roku życia uczące się i pozostające nadal w placówce stanowiły 9,9%. Jedynie 2,7% wychowanków było sierotami, a 18,3% półsierotami. Opieką objęto 129 osób chorujących przewlekle i 174 osoby niepełnosprawne. W 2016 r. 581 wychowanków do 18 roku życia definitywnie opuściło placówki opiekuńczo-wychowawcze; spośród nich 41,5% powróciło do rodziny naturalnej, 13,1% znalazło opiekę w rodzinach adopcyjnych, a 16,9% umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej. Powodem opuszczenia placówki przez 23,8% wychowanków było przeniesienie do innych form instytucjonalnej pieczy zastępczej, co oznacza, że nadal pozostawały w instytucjonalnym systemie opieki.

During 2016, 574 children aged up to 18 left foster families – of which 39,9% returned to their natural families and 23,7% were adopted. If it is impossible to provide a child with family foster care the court places a child in institutional foster care, which is exercised in the form of care and education centre (run as a socialization, an intervention, a specialist therapy, a family or in a combination of the forms), regional care and therapy centre, pre-adoptive intervention centre. At the end of 2016 in Mazowieckie voivodship there were 129 care and education centres and 1 pre-adoptive intervention centre. In care and education centres which provided round-the-clock care for children and youth on the last day of the year 2016 there were 1789 residents. The majority (69,5%) resided in socialization centres, whereas the least – in specialist therapy centres (2,2%). The most numerous group (44,5%) of residents belonged to the age group 14–17, and the smallest (0,4%) – children below 1 year. Persons aged over 18 years constituted 9,9%. Only 2,7% of the residents were orphans, and 18,3% half-orphans. Among persons provided with care 129 suffered from long-term illnesses and 174 were disabled. In 2016, 581 residents up to 18 years left care and education centres permanently, of these 41,5% returned to natural families, 13,1% were adopted and 16,9% were placed in family foster care. The reason for leaving care and education centres by 23,8% of residents was a transfer to another types of institutional foster care, which means they remained in the institutional care system.

Rodzinna piecza zastępcza

Stan w dniu 31 XII
Family foster care
As of 31 XII

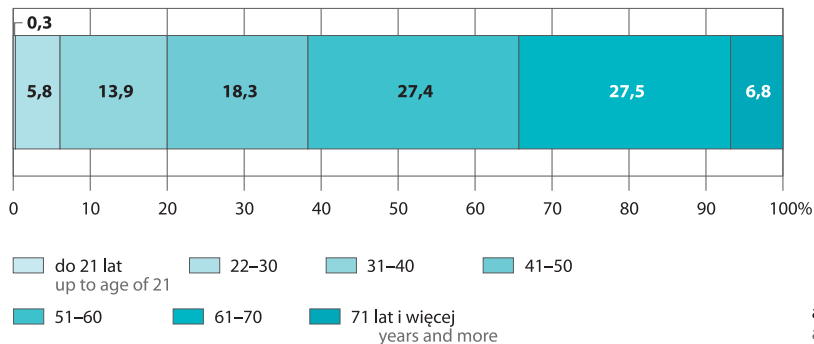
Charakterystyka osób^a sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

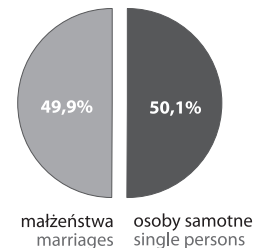
Characteristics of persons^a performing families foster care in 2016

As of 31 XII

Według grup wieku
By age groups

Według stanu cywilnego
By marital status

^a W przypadku małżeństw – jednej z osób.
a In the case of marriages – one of the persons.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w 2016 r.

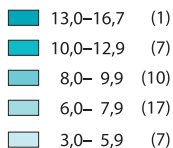
Stan w dniu 31 XII

Foster families and foster homes in 2016

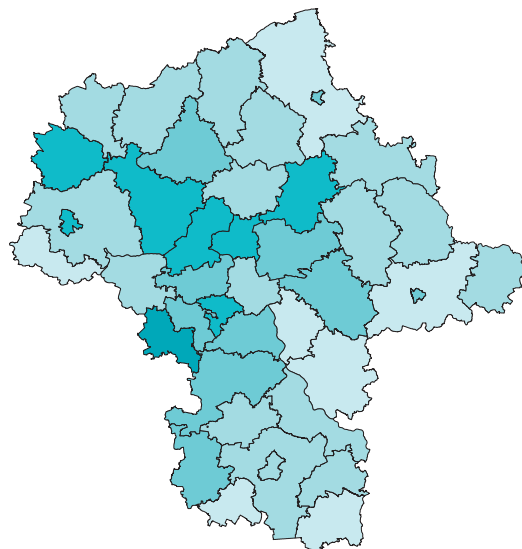
As of 31 XII

Polska = 9,9
Poland
Mazowieckie = 8,1

Na 10 tys. ludności:
Per 10 thous. population:

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Dzieci w wieku 0–17 lat umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Children aged 0–17 placed in family foster care in 2016

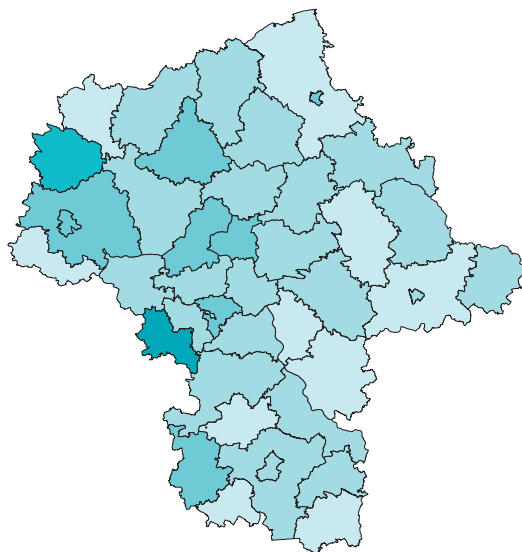
As of 31 XII

Polska = 6,7
Poland
Mazowieckie = 4,8

Na 1000 ludności w wieku 0–17 lat:
Per 1000 population aged 0–17:

	10,0–11,1	(1)
	8,0–9,9	(1)
	6,0–7,9	(8)
	4,0–5,9	(22)
	2,3–3,9	(10)

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

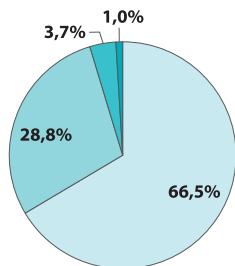
Struktura rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

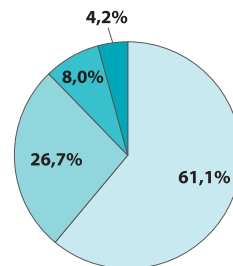
Structure of family foster care in 2016

As of 31 XII

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka
Foster families and family children's homes

Dzieci
Children

 Rodzina zastępcza spokrewniona
Related foster family

 Rodzina zastępcza zawodowa
Professional foster family

 Rodzina zastępcza niezawodowa
Not professional foster family

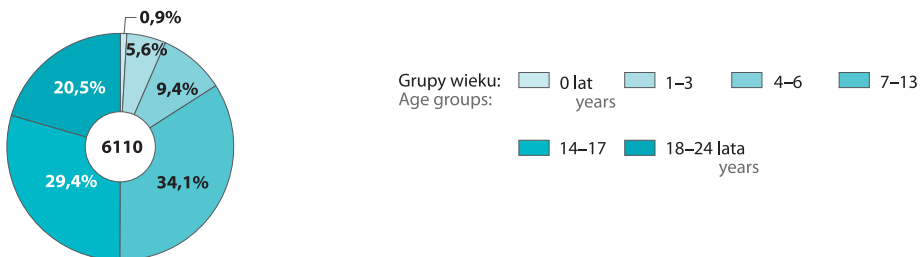
 Rodzinny dom dziecka
Family children's home

Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Children in family foster care by age groups in 2016

As of 31 XII

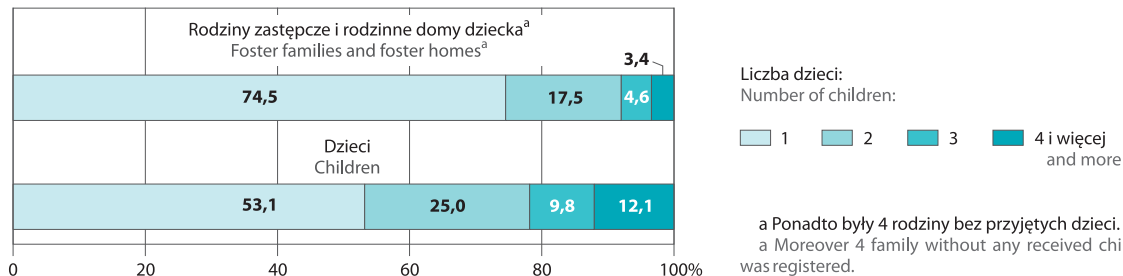

Rodzinna piecza zastępcza według liczby przyjętych dzieci w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

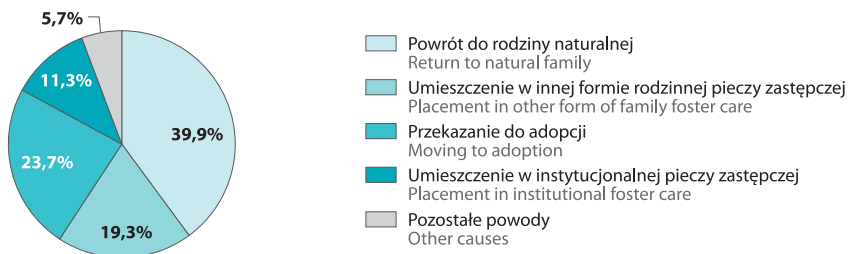
Family foster care by number of received children in 2016

As of 31 XII

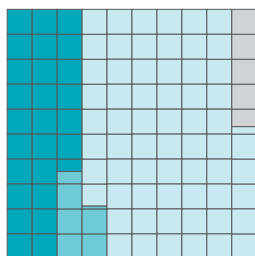
Struktura dzieci do 18 roku życia według powodów opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej w 2016 r.

Structure of children up to age of 18 by causes of leaving family foster care in 2016

Struktura dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej, które w 2016 r. ukończyły 18 rok życia, według miejsca przebywania

Structure of children from family foster care, who turned 18 in 2016, by place of residence

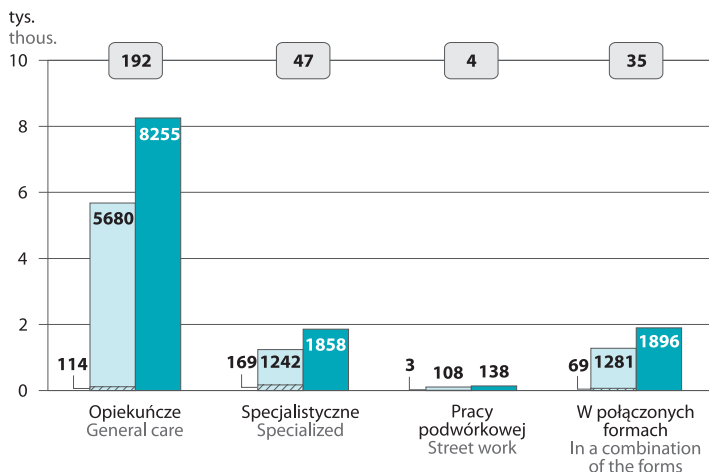
□ = 1%

Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą:
Children, who left family foster care:

- nieusamodzielnione
non-self-dependent
- usamodzielnione:
self-dependent:
 - powrócili do rodziny naturalnej, krewnych
returned to natural family or relatives
 - założyły własne gospodarstwo domowe
established own household
 - inne
others

Wychowankowie w placówkach wsparcia dziennego według typu placówki w 2016 r.

Children in the charge of day-support centres by type in 2016

355 Placówki – stan w dniu 31 XII
Centres – as of 31 XII

Wychowankowie:
Residents:

- stan w dniu 31 XII
as of 31 XII
- w ciągu roku
during the year
- w tym niepełnosprawni
of which disabled persons

Wychowankowie placówek wsparcia dziennego w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Children of the day-support centres in 2016

As of 31 XII

Polska = 10,6

Poland

Mazowieckie = 8,3

Na 1000 ludności w wieku 0–17 lat:

Per 1000 population aged 0–17:

16,0–21,3 (3)

11,0–15,9 (6)

6,0–10,9 (11)

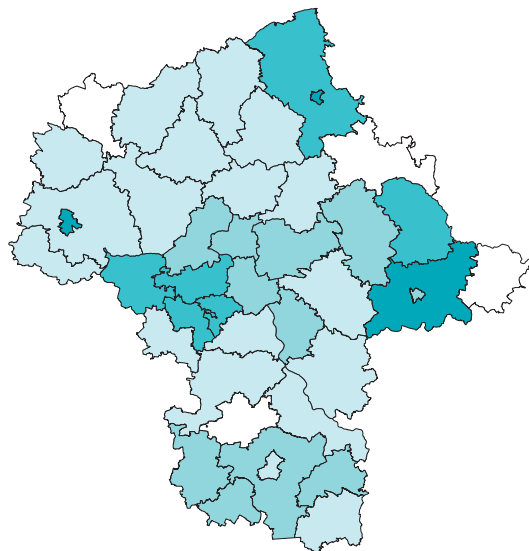
0,7– 5,9 (18)

Zjawisko nie wystąpiło (4)

Magnitude zero

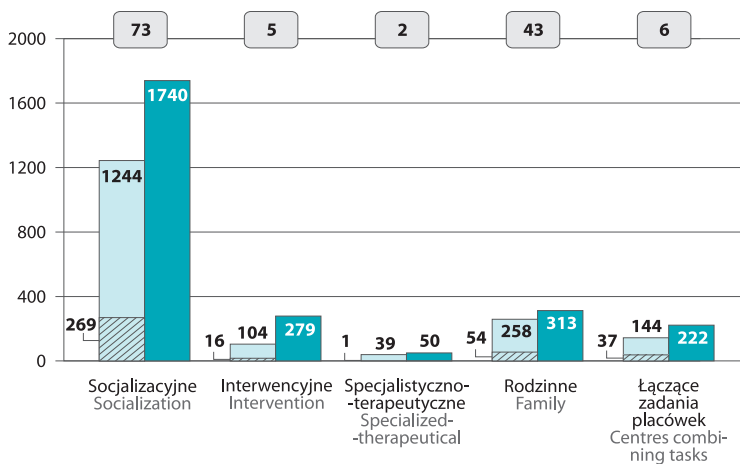
W nawiasach podano liczbę powiatów.

Number of powiats is given in brackets.

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych według typów placówek w 2016 r.

Residents of care and education centres by types of centres in 2016

129 Placówki – stan w dniu 31 XII
Centres – as of 31 XII

Wychowankowie:

Residents:

stan w dniu 31 XII
as of 31 XII

w ciągu roku
during the year

w tym sieroty i półsieroty
of which double orphans and orphans

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Residents of care and education centres in 2016

As of 31 XII

Na 1 placówkę:

Per centre:

40–42 (1)

30–39 (4)

20–29 (4)

10–19 (13)

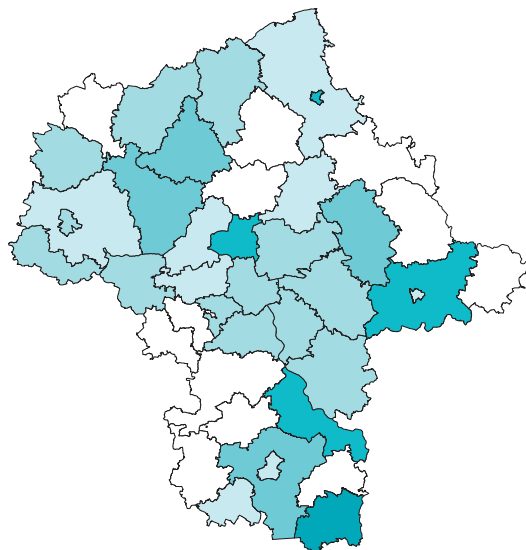
5– 9 (8)

Zjawisko nie wystąpiło (12)
Magnitude zero

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

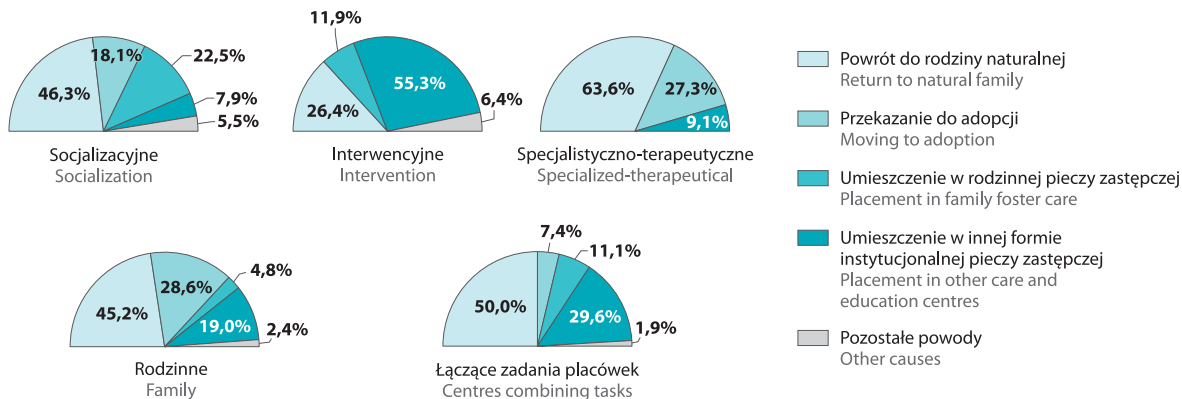
Polska = 15
Poland

Mazowieckie = 14

Struktura wychowanków do 18 roku życia według powodów opuszczenia placówki opiekuńczo-wychowawczej w 2016 r.

Structure of residents below 18 years of age by reasons of leaving care and education centre in 2016

Opieka zdrowotna i społeczna
Health and social care

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Lekarze neonatolodzy^a	161	146	168	158	175	Doctors of neonatology^a
Lekarze pediatrizy^a	504	517	544	537	562	Doctors of paediatry^a
Na 100 tys. dzieci i młodzieży w wieku 0–18 lat ^a	48,3	49,7	52,2	51,3	53,2	Per 100 thous. children and youth at age 0–18 ^a
Dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat^{ab} ze stwierdzonymi schorzeniami	188729	200467	200275	198506	194961	Children and youth at age 0–18^{ab} with confirmed diseases
Na 1000 ludności w wieku 0–18 lat ^a	180,86	192,66	192,02	189,57	184,66	Per 1000 population at age 0–18 ^a
z ogółem:						of total:
nowotwory	1,76	2,01	2,77	3,04	4,36	neoplasms
choroby tarczycy	3,56	4,21	4,22	4,25	4,36	thyroid diseases
cukrzyca	1,36	1,73	1,65	1,52	1,64	diabetes mellitus
niedożywienie	2,20	2,36	2,19	2,05	1,56	malnutrition
otyłość	12,47	13,35	12,08	11,50	11,15	obesity
zaburzenia odżywiania	2,24	2,17	2,05	2,06	1,49	eating disorders
upośledzenie umysłowe	2,49	2,51	2,35	2,06	1,95	mental retardation
padaczka	3,09	3,67	3,88	3,42	3,36	epilepsy
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	23,88	23,44	21,23	21,53	23,53	eye refraction and accommodation disorders
dychawica oskrzelowa	24,19	27,47	30,32	28,72	27,89	asthma
alergie pokarmowe	10,11	9,20	9,37	8,67	7,94	dietary allergies
alergie skórne	10,33	10,75	9,37	8,39	6,90	skin allergies
zniekształcenia kręgosłupa	31,45	30,70	28,82	26,05	28,26	spine deformations
wady rozwojowe	10,06	10,31	10,89	9,07	9,28	malformations
zaburzenia rozwoju	10,09	10,85	11,20	10,93	11,31	grown disorders

a Stan w dniu 31 XII. b Pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego).

U w a g a. Dane nie obejmują ochrony zdrowia w zakładach karnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie lekarzy – dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie dzieci i młodzieży ze stwierdzonymi schorzeniami – dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

a As of 31 XII. b Under supervision of basic health care doctor (family doctor).

N o t e. Data do not include health care in prisons.

S o u r c e: in regard to doctors – data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, in regard to children and youth with confirmed diseases – data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

W Polsce wszystkie dzieci i przyszłe matki objęte są bezpłatną opieką zdrowotną. W województwie mazowieckim w 2016 r. opiekę nad pacjentami sprawowało 14991 lekarzy; spośród nich 562 to specjaliści pediatrii, 175 – specjaliści neonatologii, a 599 – specjaliści położnictwa i ginekologii. Na 100 tys. dzieci i młodzieży w wieku 0–18 lat przypadało 53 pediatrów, na 100 tys. żywo urodzonych noworodków 294 neonatologów, a na 100 tys. kobiet w wieku rozrodczym 47 ginekologów. W szpitalach ogólnych przygotowanych było 4425 łóżek dla dzieci i młodzieży do 18 lat, tj. 42 na 10 tys. osób tej grupy wieku oraz 1359 łóżek i inkubatorów dla noworodków, tj. 228 na 10 tys. urodzeń żywych.

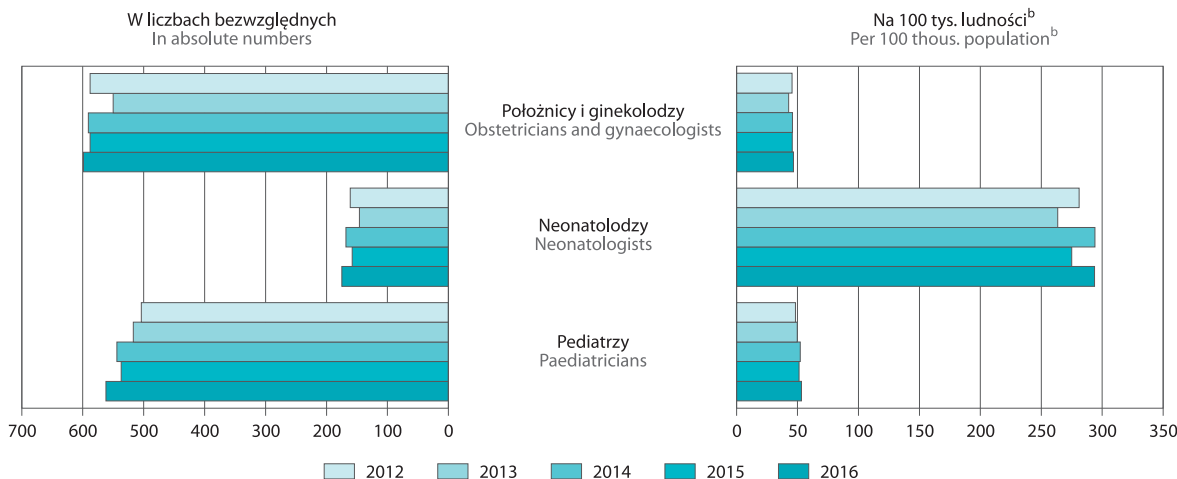
In Poland, all children and expectant mothers are provided with free health care. In Mazowieckie voivodship, in 2016 – patients were under supervision of 14991 doctors; among them 562 were paediatrics specialists, 175 – neonatology specialists, and 599 – obstetrics and gynaecology specialists. There were 53 paediatricians per 100 thous. children and youth at age 0–18, 294 neonatologists per 100 thous. newborns live born, and 47 gynaecologists per 100 thous. women of reproductive age. In general hospitals there were 4425 beds for children and youths until 18 years of age, i.e. 42 per 10 thous. persons of this age group, and 1359 beds and incubators for newborns, i.e. 228 per 10 thous. live births.

Lekarze^a wybranych specjalizacji zapewniający opiekę zdrowotną nad matką i dzieckiem

Stan w dniu 31 XII

Doctors^a of selected specializations providing health care for mother and child

As of 31 XII

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej; spraw wewnętrznych i administracji. b W przypadku lekarzy: położników i ginekologów – kobiety w wieku 15–49 lat, neonatologów – noworodki żywo urodzone, pediatrów – dzieci w wieku 0–18 lat.

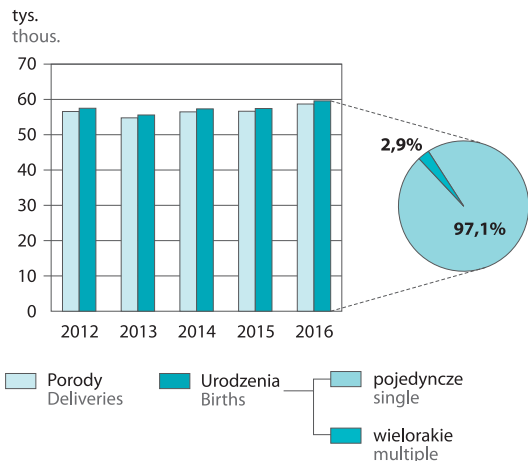
Źródło: w zakresie lekarzy – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. b In the case of doctors of: obstetrics and gynaecology – women at age 15–49, neonatology – newborns live born, paediatrics – children at age 0–18.

Source: as regards doctors – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

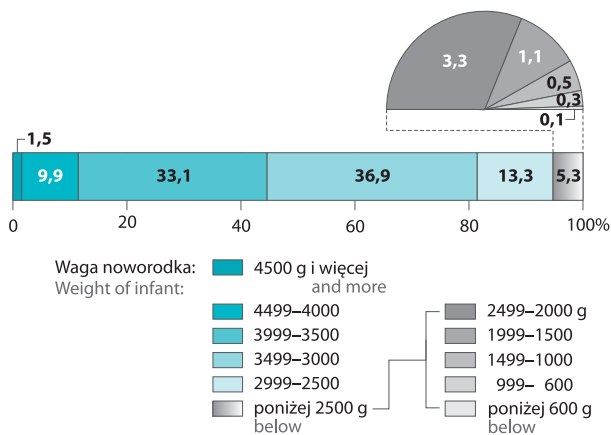
Porody i urodzenia

Deliveries and births

Struktura urodzeń żywych według wagi noworodka przy urodzeniu w 2016 r.

Structure of live birth by weight of new born infant in 2016

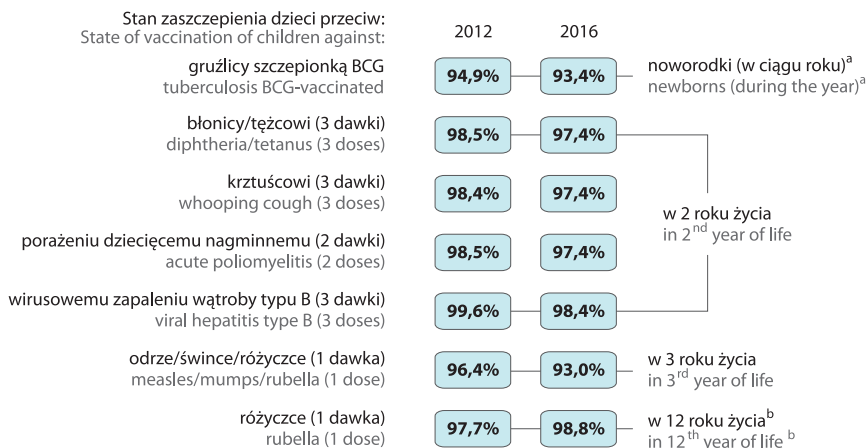

Odsetek dzieci zaszczepionych przeciw niektórym chorobom zakaźnym

Stan w dniu 31 XII

Share of children vaccinated against selected infectious diseases

As of 31 XII

a Udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych urodzeń żywych. b Dotyczy dziewcząt.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH [2].

a Share in the total number of registered live births. b Concern girls.

Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene [2].

Porady profilaktyczne^a udzielone przez lekarzy dzieciom zdrowym do lat 3 w 2016 r.

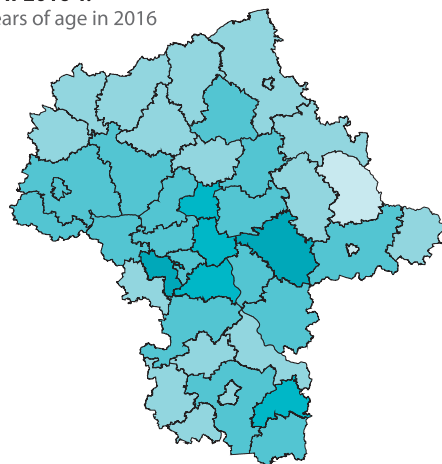
Preventive consultations^a provided by the doctors for healthy children until 3 years of age in 2016

Liczba porad na 1 dziecko do lat 3 zarejestrowane w poradni:
Number of consultations per 1 children until 3 years of age registered in the out-patient department:

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Mazowieckie = 3

a Ogółem w podstawowej opiece zdrowotnej.

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

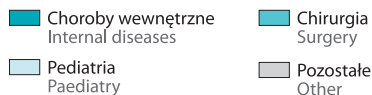
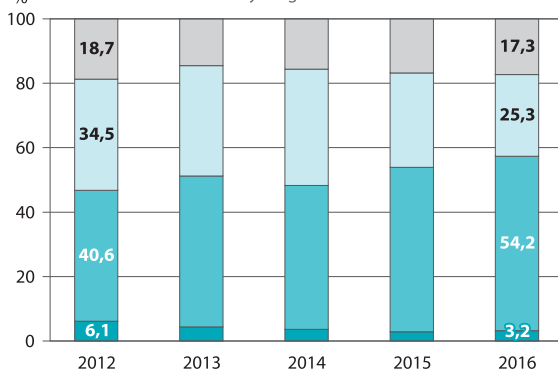
a Total in primary health care.

Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

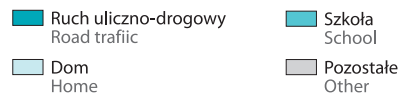
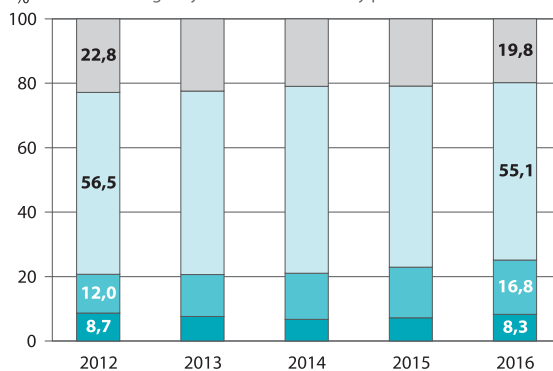
Struktura świadczeń zdrowotnych udzielonych dzieciom i młodzieży do 18 roku życia w ramach pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego

Structure of health care benefits provided for children and youth until 18 years of age in scope of first aid and emergency medical services

Pomoc doraźna^a – według zakresu udzielonego świadczenia
First aid^a – by range of received benefit

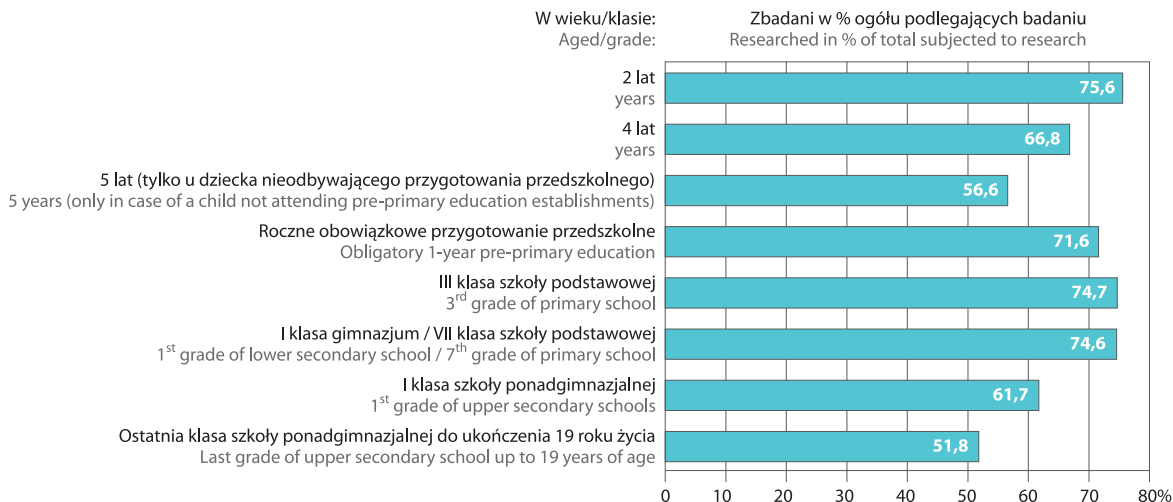
Ratownictwo medyczne – według miejsca zdarzenia
Emergency medical services – by place of accident

a W izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym w trybie ambulatoryjnym.
a In the admission room or hospital emergency ward in out-patient mode.

Bilans zdrowia dzieci i młodzieży w 2016 r.

Balance of health of children and youth in 2016

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Zachorowania na:						Incidence of:
Nowotwory złośliwe ^a u dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat	112	126	124	154	.	Malignant neoplasms ^a in children and youth at age 0–19
na 100 tys. ludności w wieku 0–19 lat	10,11	11,43	11,28	14,00	.	per 100 thous. population at age 0–19
Biegunki u dzieci do lat 2	4430	6745	6872	7129	5499	Acute diarrhoea in children up to the age of 2
na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2	380	598	621	640	482	per 10 thous. children up to age 2
Gruźlica u dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat	88	90	47	54	88	Tuberculosis in children and youth at age 0–19
na 100 tys. ludności w wieku 0–19 lat	7,94	8,16	4,28	4,91	7,97	per 100 thous. population at age 0–19

a Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

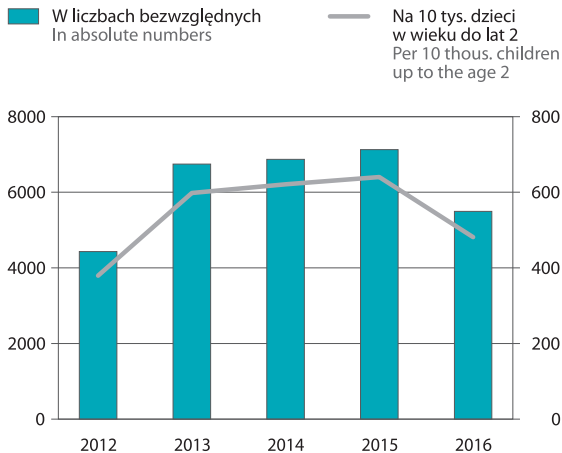
Źródło: w zakresie zachorowań na: nowotwory złośliwe – dane Instytutu Onkologii w Warszawie [1], biegunki – dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH [2], gruźlicę – dane Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

a Concerns newly registered cases.

Source: in regard to incidence of: malignant neoplasms – data of the Institute of Oncology in Warsaw [1], diarrhoea – data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene [2], tuberculosis – data of the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

Zachorowania na biegunki u dzieci w wieku do lat 2

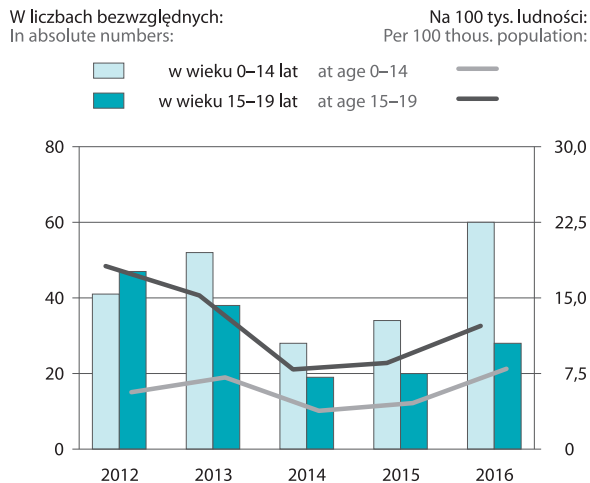
Incidence of diarrhoea in children up to the age of 2

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH [2].
Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene [2].

Zachorowania na gruźlicę u dzieci i młodzieży według grup wieku

Incidence of tuberculosis at children and youth by age groups

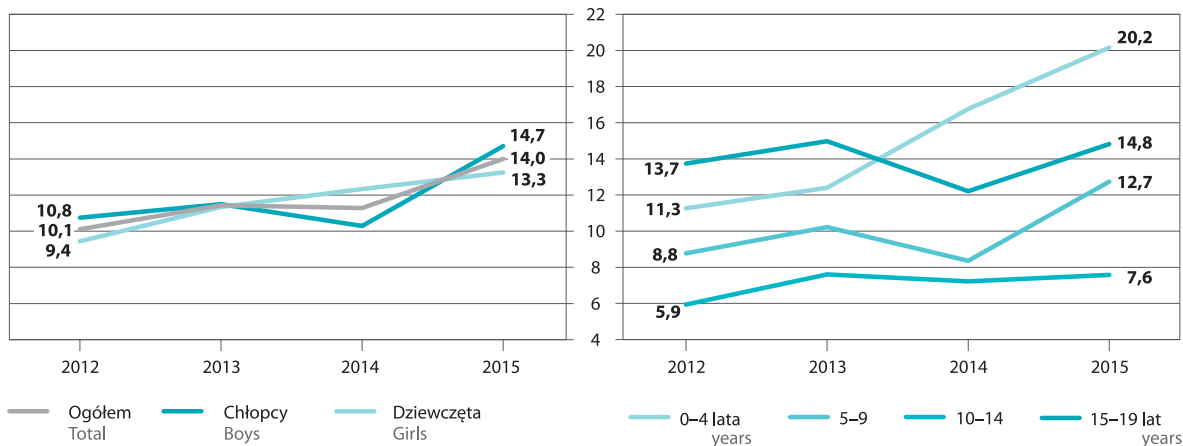
Źródło: dane Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.
Source: data of the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

W województwie mazowieckim w latach 2012–2015 na 100 tys. osób poniżej 20 lat notowano średnio od 10 do 14 nowych przypadków zachorowań na nowotwory złośliwe; więcej przypadków notowano wśród chłopców niż wśród dziewcząt. W 2015 r. największe ryzyko zachorowania na nowotwory złośliwe było w przedziale wieku 0–4 lata, a najniższe w grupie 10–14 lat; wskaźnik zachorowalności w tych grupach wyniósł odpowiednio 20,2 i 7,6.

In Mazowieckie voivodship in 2012–2015, an average of 10 to 14 new cases of malignant neoplasms were recorded per 100 thous. population below 20 years; more cases were recorded among boys than among girls. In 2015, the risk of malignant neoplasm was the highest in the age group 0–4 years and the lowest – in the age group 10–14 years; incidence rate in these groups amounted to respectively 20,2 and 7,6.

Zachorowania^a na nowotwory złośliwe u dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat na 100 tys. ludności danej płci i grupy wieku

Incidence^a of malignant neoplasms at children and youth at age 0–19 per 100 thous. population of given sex and age group

a Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Źródło: dane Instytutu Onkologii w Warszawie [1].

a Concerns newly registered cases.

Source: data of the Institute of Oncology in Warsaw [1].

Na koniec 2016 r. pod opieką lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnych) pozostawało 794,1 tys. dzieci i młodzieży, w tym 195,0 tys. miało stwierdzone schorzenia. Najczęściej występującym schorzeniem były zniekształcenia kręgosłupa; w 2016 r. na 1000 ludności w wieku 0–18 lat stwierdzono je u 28 osób, a w 2012 r. – u 31. Kolejnymi co do częstotliwości stwierdzonymi schorzeniami była: dychawica oskrzelowa (udział w promilach wyniósł odpowiednio 27 i 24), zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (po 24), zaburzenia rozwoju i otyłość (w 2016 r. po 11; w 2012 r. odpowiednio 10 i 12).

Analizując dane według wieku dzieci można stwierdzić, że dla poszczególnych grup wieku charakterystyczne są różne schorzenia. W 2016 r. wśród dzieci do 2 lat najwięcej stwierdzono alergii pokarmowych, w grupie wieku 3–4 lata najwięcej było przypadków dychawicy oskrzelowej, natomiast wśród dzieci starszych (5–18 lat) – zniekształceń kręgosłupa, dychawicy oskrzelowej oraz zaburzeń refrakcji i akomodacji oka.

At the end of 2016, doctors of basic health care (family doctors) had 794,1 thous. children and youth under their care, of which 195,0 thous. with confirmed diseases. The most common were spine deformations; in 2016, per 1000 population at age 0–18 there were 28 cases of this disease, and in 2012 – 31. The next, in terms of frequency, confirmed diseases were: asthma (share per mille amounted to respectively 27 and 24), eye refraction and accommodation disorders (24 each), grown disorders and obesity (11 each in 2016; in 2012, 10 and 12 respectively).

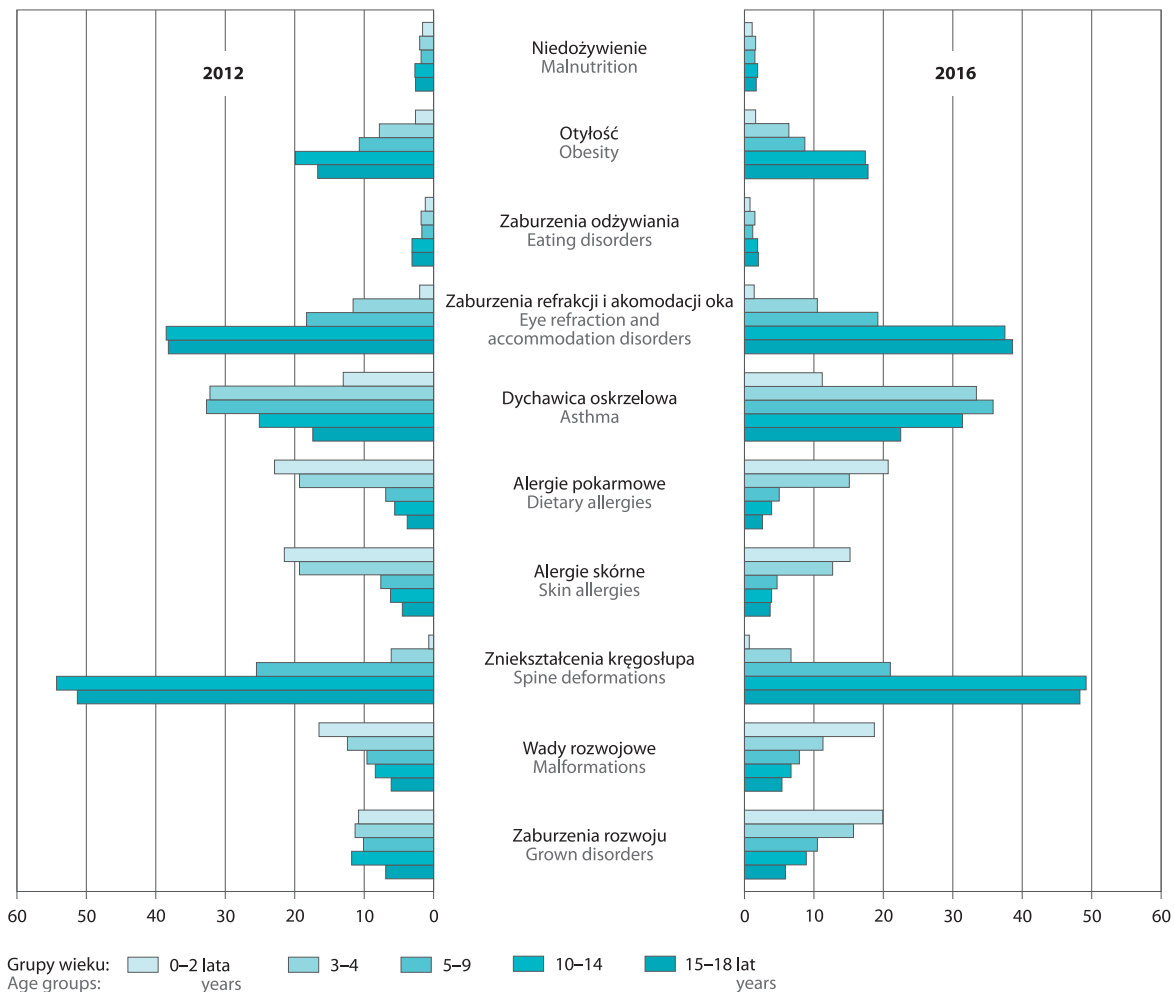
Analysing the data by age of children, it can be stated that different diseases are typical for different age groups. In 2016, among children up to 2 years, dietary allergies were confirmed most frequently, in the age group 3–4 years – asthma, whereas among older children (aged 5–18) the most numerous were spine deformations, asthma and eye refraction and accommodation disorders.

Wybrane stwierdzone schorzenia u dzieci i młodzieży^a na 1000 ludności danej grupy wieku

Stan w dniu 31 XII

Selected confirmed diseases at children and youth^a per 1000 population of given age group

As of 31 XII

^a Pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego).

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

^a Under supervision of basic health care doctor (family doctor).

Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

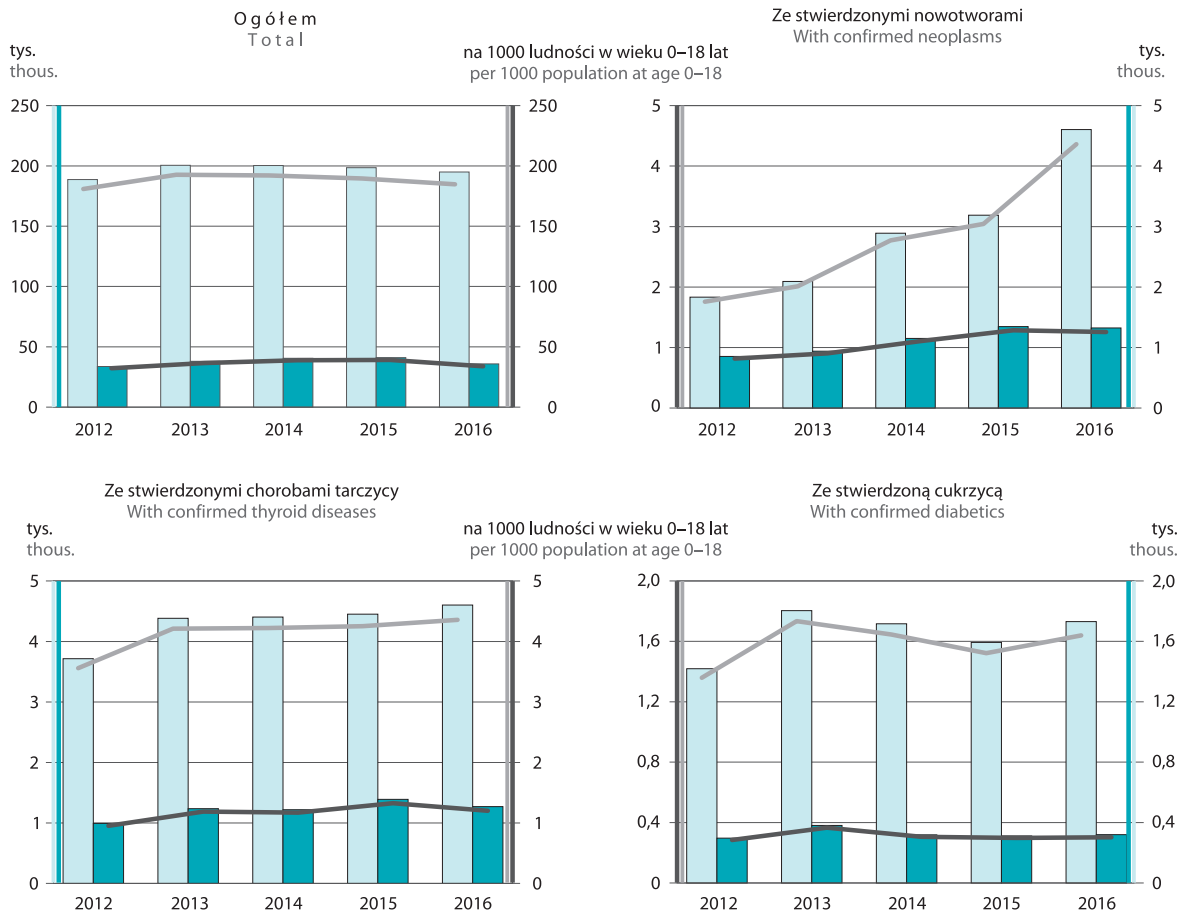
Dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat^a ze stwierdzonymi schorzeniami

Stan w dniu 31 XII

Children and youth at age 0–18ª with confirmed diseases

As of 31 XII

■ — Ogółem / Total
■ — W tym osoby, u których schorzenie stwierdzono po raz pierwszy / Of which persons whose disease was confirmed for the first time

^a Pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego).
 Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.
^a Under supervision of basic health care doctor (family doctor).
 Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

Dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat^a ze stwierdzonymi schorzeniami w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Children and youth at age 0–18ª with confirmed diseases in 2016

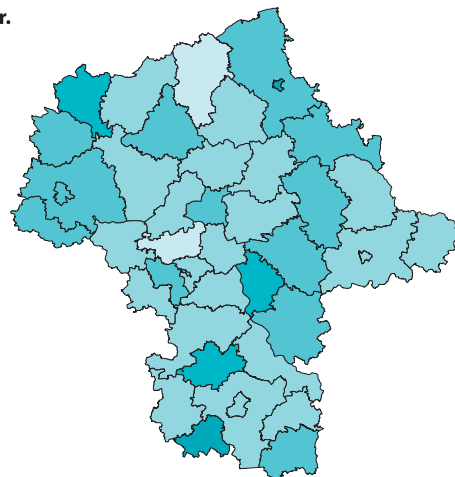
As of 31 XII

Na 1000 ludności w wieku 0–18 lat:
Per 1000 population at age 0–18:

- 400–466 (2)
- 300–399 (3)
- 200–299 (13)
- 100–199 (22)
- 76–99 (2)

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Mazowieckie = 185

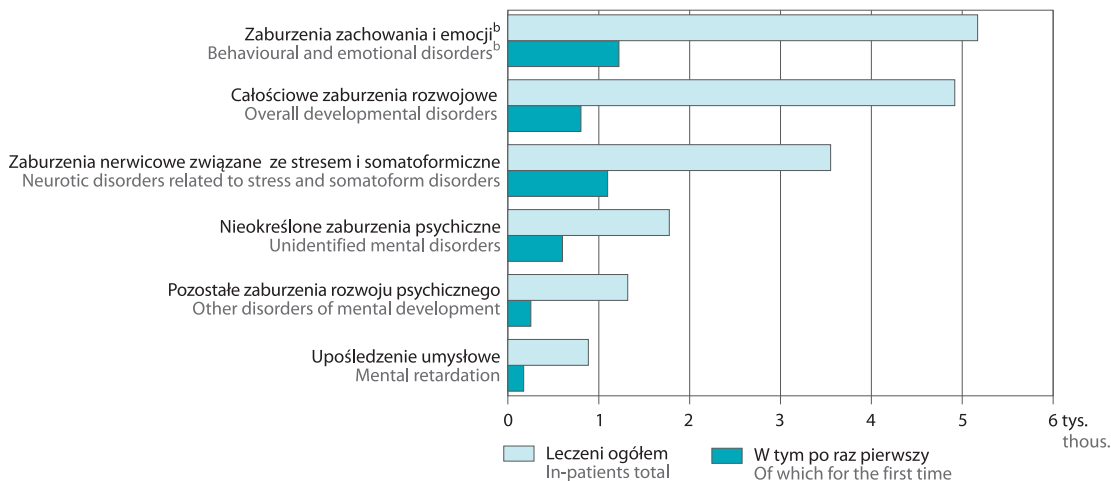

a Pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego).
Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

a Under supervision of basic health care doctor (family doctor).
Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

Wybrane zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży w wieku 0–18 lat^a w 2016 r.

Selected mental disorders of children and youth aged 0–18 years^a in 2016

a Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień i psychologicznych. b Rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym.

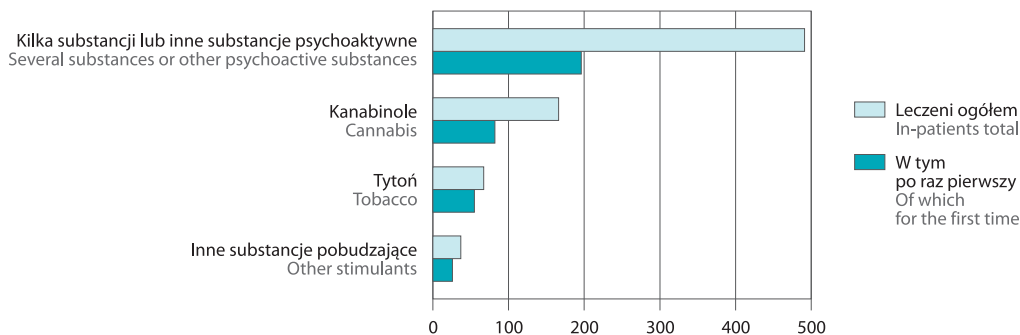
Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

a Patients in out-patient psychiatric clinics. b Usually starting in childhood and adolescence.

Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

Wybrane zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży w wieku 0–18 lat^a spowodowane substancjami psychoaktywnymi w 2016 r.

Selected mental disorders of children and youth aged 0–18 years^a caused by psychoactive substances of in 2016

a Leczeni w poradniach zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień i psychologicznych.

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

a Patients in out-patient psychiatric clinics.

Source: data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

Za dziecko niepełnosprawne, zgodnie z przyjętą w spisie definicją niepełnosprawności, była uznana osoba w wieku 0–15 lat, która posiadała aktualne orzeczenie o niepełnosprawności. Jako niepełnosprawne uznano także dzieci bez prawnego orzeczenia, ale odczuwające ograniczenia sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku. Ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu pozyskanie informacji o niepełnosprawności w spisie powszechnym w 2011 r. odbywało się na zasadzie dobrowolności, a informacji na temat dzieci udzielali rodzice lub opiekunowie.

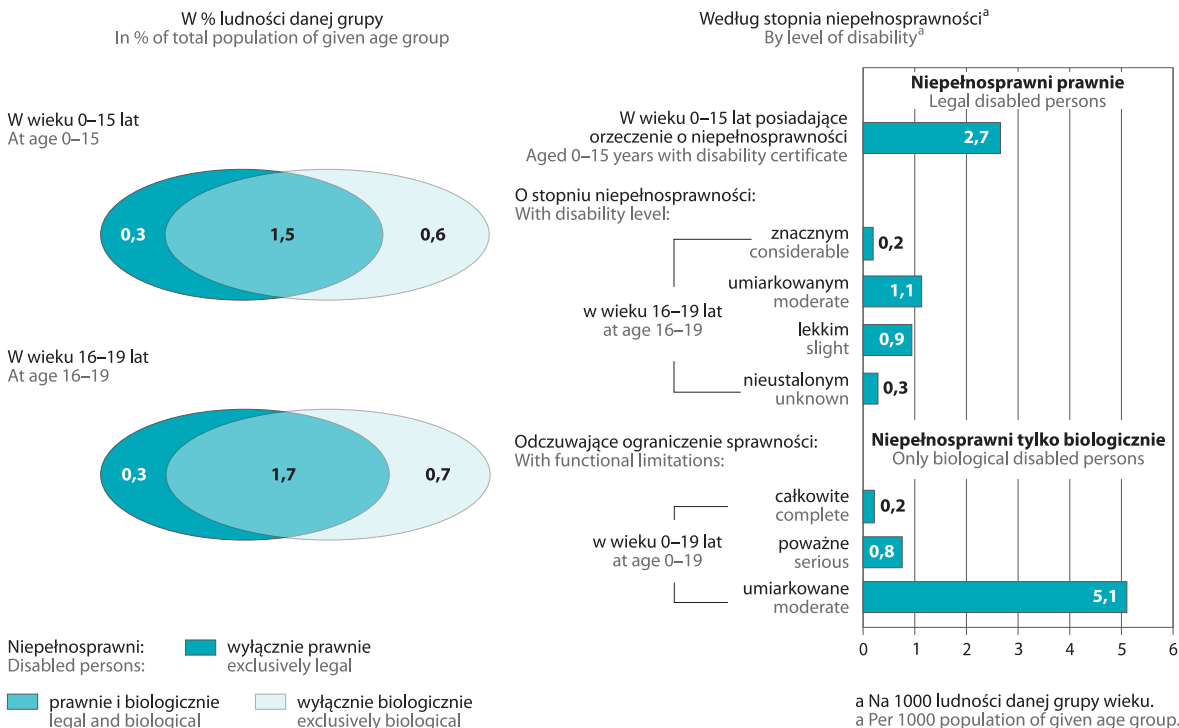
W województwie mazowieckim w 2011 r. liczba niepełnosprawnych dzieci w wieku 0–15 lat wyniosła 15,1 tys., co stanowiło 1,7% ogółu dzieci w tym wieku; większy udział był wśród chłopców (2,0%) niż wśród dziewczyn (1,4%). W zbiorowości niepełnosprawnych dzieci przeważali chłopcy (60,2%) nad dziewczynkami (39,8%). Wśród ogółu osób niepełnosprawnych prawnie w miastach udział najmłodszych niepełnosprawnych (w wieku 0–15 lat) wyniósł 4,2%; częściej byli to chłopcy (5,2%) niż dziewczynki (3,3%). Natomiast na wsi odsetek niepełnosprawnych prawnie w tym wieku był wyższy niż w miastach i wyniósł 6,7% (chłopcy stanowili 7,2%, a dziewczynki 6,1%). Należy podkreślić, że wśród niepełnosprawnych dzieci są takie, które mimo prawnego orzeczenia o niepełnosprawności, nie posiadały – według deklaracji rodziców – schorzenia powodującego ograniczenia w ich codziennym funkcjonowaniu (stanowiły one 15,3% ogółu niepełnosprawnych). Zdecydowana większość doświadcza utrudnień w wykonywaniu codziennych obowiązków. Najwięcej, bo 55,8% odczuwało ograniczenia niepełnosprawności w umiarkowanym stopniu. Znacznie mniej – 17,8% było wskazań na poważne ograniczenia w wykonywaniu codziennych czynności, natomiast 11,2% dzieci ma ograniczenia sprawności określane jako całkowite.

Disabled child, according to the definition adopted in the Census, is a person aged 0–15 years old, with valid confirmation of disability. As disabled were also recognized children without legal confirmation, but with certain functional limitations in performing activities basic for their age. Due to specificity and sensibility of the subject, giving information on disability in the 2011 Census was voluntary, and information on children was given by their parents or guardians.

In Mazowieckie voivodship, in 2011, the number of disabled children aged 0–15 years amounted to 15,1 thousand, which made up 1,7% of total children of that age; greater share was among boys (2,0%) than among girls (1,4%). Among disabled children, boys (60,2%) outnumbered girls (39,8%). Among total legally disabled persons in urban areas, the share of the youngest disabled (aged 0–15 years) amounted to 4,2%; more often they were boys (5,2%) than girls (3,3%). Whereas in rural areas, the percentage of the legally disabled in this age was higher than in urban areas and amounted to 6,7% (boys made up 7,2%, and girls 6,1%). It should be emphasized that among disabled children, there are those who, despite legal confirmation of disability, did not possess – according to their parents – a disorder causing limitations in their daily functioning (they represented 15,3% of the total disabled). The significant majority experience difficulties in performing everyday duties. The most, i.e. 55,8% felt moderate limitations of disability. Considerably fewer – 17,8% felt serious limitations in performing everyday activities, whereas 11,2% of children have limitations described as high.

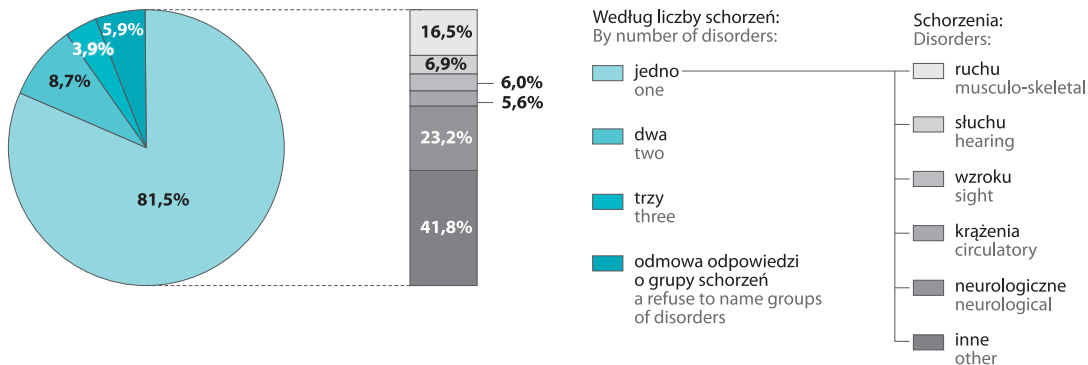
Osoby niepełnosprawne w wieku 0–19 lat (dane NSP 2011; stan w dniu 31 III)

Disabled persons at age 0–19 (data of the Population Census 2011; as of 31 III)

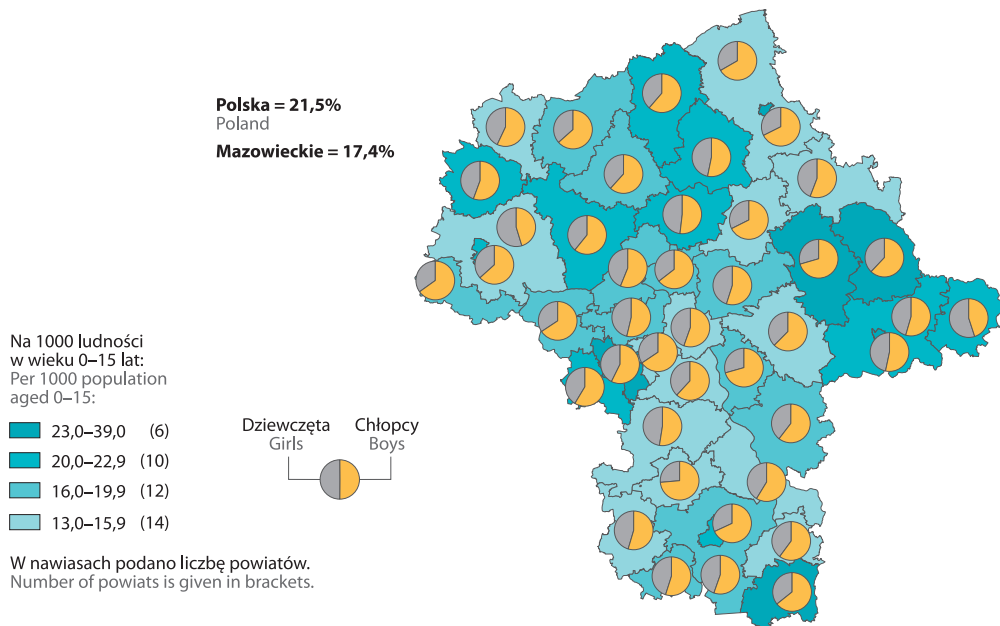
Osoby niepełnosprawne biologicznie w wieku 0–17 lat (dane NSP 2011; stan w dniu 31 III)

Persons biologically disabled aged 0–17 years (data of the Population Census 2011; as of 31 III)

Osoby niepełnosprawne prawnie w wieku 0–15 lat posiadające orzeczenie o niepełnosprawności (dane NSP 2011; stan w dniu 31 III)

Persons legally disabled aged 0–15 years with disability certificate (data of the Population Census 2011; as of 31 III)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Urodzenia martwe^a	212	211	202	141	172	Still births^a
Na 1000 urodzeń żywych i martwych	3,69	3,79	3,52	2,45	2,88	Per 1000 live and still births
Zgony niemowląt	248	214	214	221	195	Infant deaths
Na 1000 urodzeń żywych	4,33	3,86	3,75	3,85	3,27	Per 1000 live births
Zgony dzieci i młodzieży:						Deaths of children and youth:
W wieku 1–18 lat	201	193	167	153	136	At age 1–18
na 100 tys. ludności danej grupy wieku	20,3	19,5	16,9	15,5	13,7	per 100 thous. population of given age group
W wieku 1–19 lat	244	236	199	185	168	At age 1–19
na 100 tys. ludności danej grupy wieku	23,2	22,5	19,0	17,7	16,0	per 100 thous. population of given age group
w tym na:						of which:
nowotwory	2,7	2,7	3,0	2,5	1,8	neoplasms
urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	13,5	12,9	10,0	9,2	8,0	injuries and poisonings by external cause
Przeciętne dalsze trwanie życia:						Life expectancy:
Noworodka						At birth
chłopcy	72,92	73,38	73,95	74,01	74,13	males
dziewczynki	81,33	81,60	81,84	81,95	82,26	females
Dziecka w wieku 15 lat						Of child at age 15
chłopcy	58,39	58,84	59,36	59,45	59,51	males
dziewczynki	66,78	66,98	67,26	67,34	67,59	females

a Dla lat 2015 i 2016 dane szacunkowe.

a For 2015 and 2016 estimated data.

W województwie mazowieckim w latach 2012–2016 pozytywnym zjawiskiem był obserwowany nieprzerwanie spadek umieralności dzieci i młodzieży w wieku 1–18 lat, któremu towarzyszył trend malejącej umieralności niemowląt i umieralności okołoporodowej. W rozpatrywanym okresie współczynnik zgonów niemowląt (wyrażający liczbę zgonów dzieci poniżej 1 roku życia na 1000 urodzeń żywych) zmniejszył się z 4,33 do 3,27, a współczynnik umieralności okołoporodowej (urodzenia martwe i zgony niemowląt w wieku 0–6 dni na 1000 urodzeń żywych i martwych) – z 6,24 do 4,85. Natężenie zgonów dzieci i młodzieży w wieku 1–18 lat w przeliczeniu na 100 tys. osób tej grupy wieku zmniejszyło się z 20,3 do 13,7. Najniższą umieralność obserwuje się w grupie wieku 5–9 lat (w 2016 r. 8 zgonów na 100 tys. osób tej grupy wieku), a najwyższą w grupie 15–18 lat (27 zgonów). Częściej umierają chłopcy niż dziewczęta – w 2016 r. na 100 tys. osób danej płci odnotowano 18 zgonów chłopców wobec 10 zgonów dziewcząt.

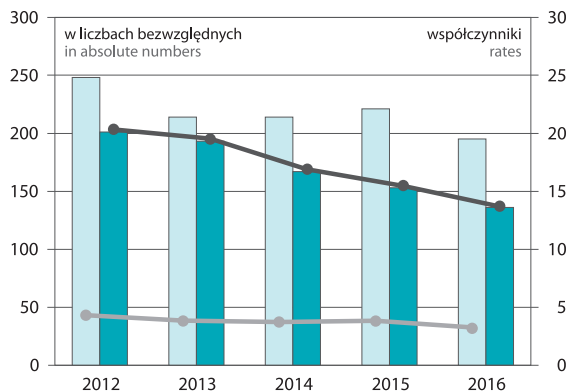
W ciągu pięciu lat w województwie mazowieckim zarejestrowano 1942 zgony dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat, w tym 1092 to zgony niemowląt (56,2%). Udział zgonów dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie zgonów zmniejszył się z 0,8% do 0,6%.

In Mazowieckie voivodship, in the years 2012–2016, a positive phenomenon was a continuing fall in the number of deaths of children and youth aged 1–18, which was accompanied by a trend of decreasing infants mortality and perinatal mortality. In the analysed period, the infant mortality rate (the number of deaths of children aged under 1 year per 1000 live births) decreased from 4,33 to 3,27, and the perinatal mortality rate (still births and deaths of infants aged 0–6 days per 1000 live and still births) – from 6,24 to 4,85. The intensity of deaths among children and youth aged 1–18 per 100 thous. persons of this age group decreased from 20,3 to 13,7. The lowest mortality is observed in the 5–9 age group (in 2016, 8 deaths per 100 thous. persons of this age group), and the highest in the group of 15–18-year-olds (27 deaths). Boys die more often than girls – in 2016, per 100 thous. persons of a given sex, there were 18 deaths of boys in relation to 10 deaths of girls.

Over the five years, 1942 deaths of children and youth up to 18 years of age were registered in Mazowieckie voivodship, of which 1092 were infant deaths (56,2%). The share of deaths of children and youth in the total number of deaths decreased from 0,8% to 0,6%.

Zgony dzieci i młodzieży

Children and youth deaths

W wieku poniżej 1 roku (niemowlęta): Under 1 year of age (infants):

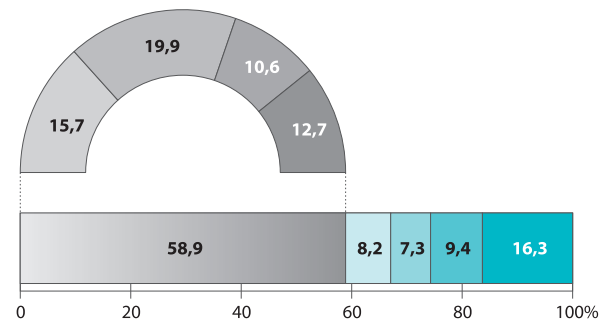
■ w liczbach bezwzględnych in absolute numbers
 ● na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births

W wieku 1–18 lat: At age 1–18:

■ w liczbach bezwzględnych in absolute numbers
 ● na 100 tys. ludności danej grupy wieku per 100 thous. population of given age group

Struktura zgonów dzieci i młodzieży według grup wieku w 2016 r.

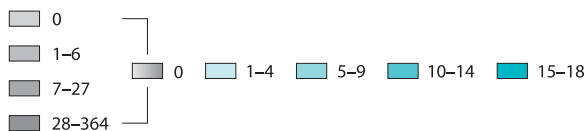
Structure of deaths of children and youth by age groups in 2016

Wiek zmarłych: Age of the deceased:

w dniach:
in days:

w latach:
in years:

Z ogólnej liczby zmarłych niemowląt ponad 78% umarło przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia, tj. w okresie noworodkowym, przy czym ponad 60% – w okresie pierwszego tygodnia życia. Najczęstszą przyczyną zgonów niemowląt (w 2016 r. 52,8%) są choroby i stany okresu okołoporodowego, czyli powstające w trakcie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia dziecka, a kolejną – wady rozwojowe wrodzone (blisko 1/3 zgonów). Pozostałe zgony są wynikiem chorób nabytych w okresie niemowlęcym lub urazów.

W 2016 r. połowa zgonów dzieci i młodzieży w wieku 1–19 lat spowodowana była zewnętrznymi przyczynami, przy czym w grupie wieku powyżej 14 lat zgony w wyniku urazów i zatruc stanowiły 61,6%. Wśród przyczyn zewnętrznych najczęstszymi powodami zgonów dzieci i młodzieży są wypadki komunikacyjne (56,0%) i samobójstwa (20,2%). W ogólnej liczbie zgonów z przyczyn zewnętrznych większość stanowią zgony chłopców (79,8%).

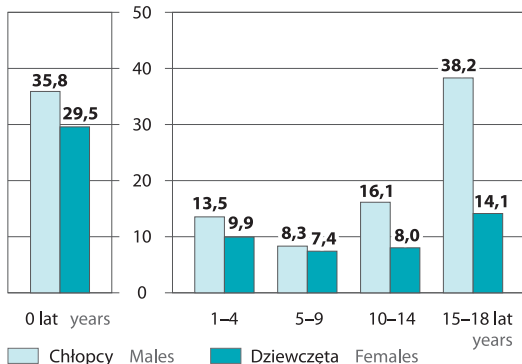
From the total number of deceased infants, over 78% died during the first month of life, i.e. in the neonatal period, with more than 60% in the first week of life. The most common cause of infant deaths (in 2016, 52,8%) are diseases and conditions of the perinatal period, that is originating in the mother's pregnancy and in the first 6 days of the child's life, and another – congenital anomalies (nearly 1/3 of deaths). Other deaths are caused by acquired diseases during infancy or injuries.

In 2016, half of deaths of children and youth aged 1–19 were caused by external causes, but in the age group above 14 years, deaths resulting from injuries and poisonings made up 61,6%. Among external causes, the most frequent causes of deaths in children and youth are transport accidents (56,0%) and suicides (20,2%). In the total number of deaths by external causes, the majority are deaths of boys (79,8%).

Współczynniki zgonów dzieci i młodzieży według płci i grup wieku w 2016 r.

Rates of deaths of children and youth by sex and age groups in 2016

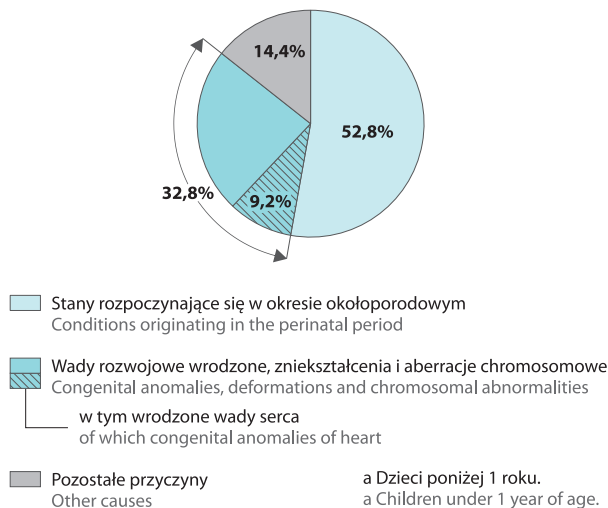
na 10 tys. urodzeń żywych^a per 10 thous. live births^a na 100 tys. ludności^a per 100 thous. population^a

a Danej płci i grupy wieku.
a Of given sex and age group.

Struktura zgonów niemowląt^a według przyczyn w 2016 r.

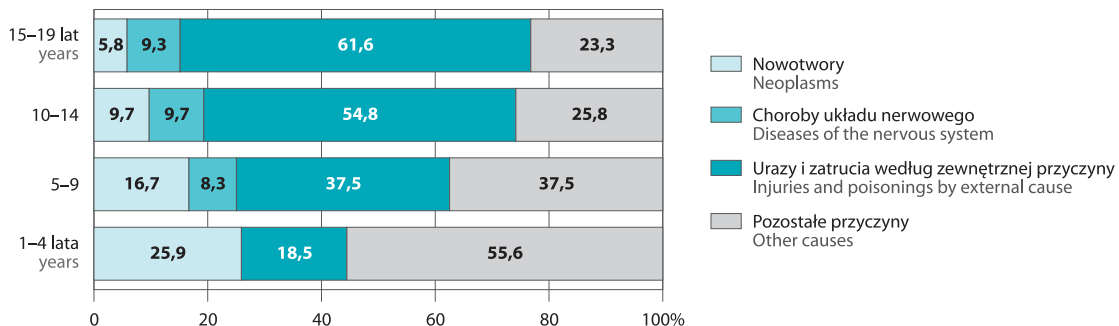
Structure of infant^a deaths by causes in 2016

Struktura zgonów dzieci i młodzieży w wieku 1–19 lat według przyczyn w 2016 r.

Structure of children and youth deaths at age 1–19 by causes in 2016

Grupy wieku:
Age groups:

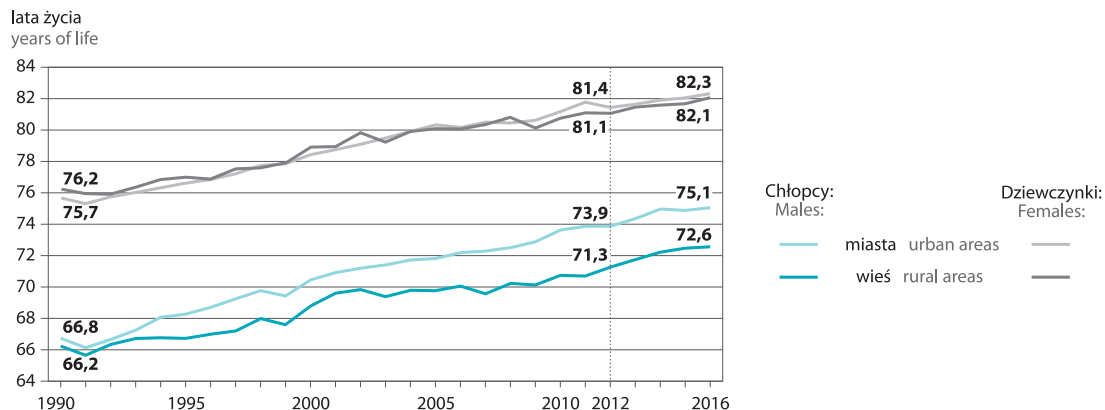

Spadek natężenia zgonów dzieci i młodzieży w dodatni sposób rzutuje na przeciętną długość trwania życia. Dziewczynka urodzona w 2016 r. – przy niezmiennych warunkach wymierania ludności – ma szansę dożyć wieku 82,3 lat, natomiast chłopiec 74,1 lat. W porównaniu z 1990 r. trwanie życia kobiet wydłużyło się o 6,4 lat, a mężczyzn o 7,6 lat.

The decrease in the intensity of deaths in children and youth has a positive effect on the average life expectancy. A girl born in 2016 – with unchanged conditions of population extinction – has a chance to reach the age of 82,3 years, while a boy 74,1 years. In comparison with 1990, the life expectancy of women has increased by 6,4 years, and of men by 7,6 years.

Przeciętne trwanie życia noworodka urodzonego w latach 1990–2016

Life expectancy at birth in 1990–2016

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Rodziny objęte pomocą społeczną z dziećmi do 18 roku życia pozostającymi na utrzymaniu	73481	73840	69197	65428	59014	Families covered by social assistance with dependent children up to age 18
w tym rodziny niepełne	21947	22661	21367	20449	18592	of which incomplete families
miasta	32760	32464	30626	28714	25884	urban areas
wieś	40721	41376	38571	36714	33130	rural areas
Dzieci ^a do 18 roku życia pozostające na utrzymaniu w rodzinach objętych pomocą społeczną w tys.	162,6	161,0	149,0	139,8	125,5	Dependent children ^a up to age 18 in families covered by social assistance in thous.
w % ogółu dzieci do 18 roku życia	15,6	15,5	14,3	13,4	11,9	in % of total children up to age 18

a Szacunek własny na podstawie danych o rodzinach objętych pomocą społeczną według liczby dzieci w rodzinie.

Źródło: w zakresie rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą społeczną – dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

a Own estimate on the basis of data on families covered by social assistance by number of children.

Source: in regard to families and children covered by social assistance – data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw.

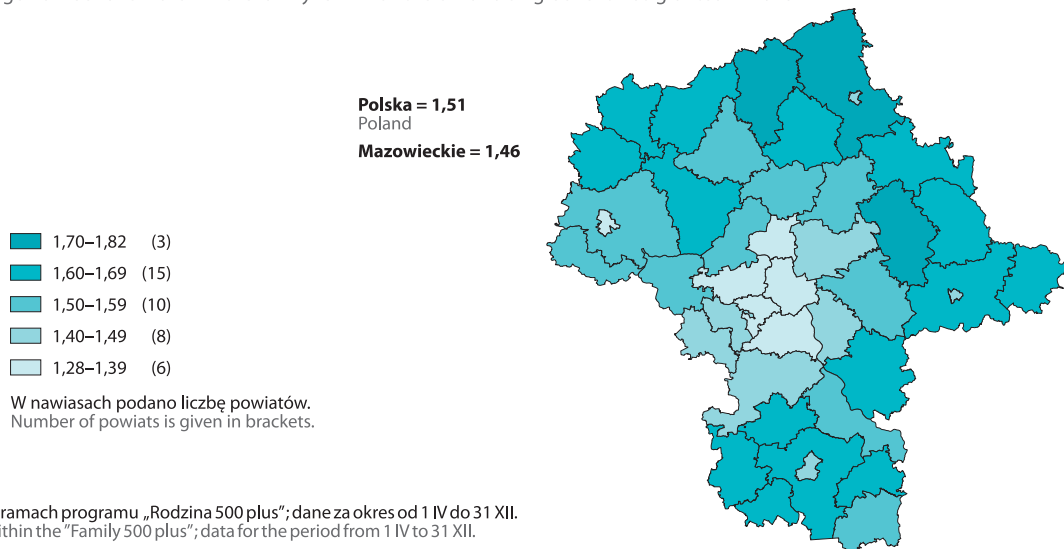
Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą korzystać z pomocy pieniężnej i niepieniężnej w ramach systemu świadczeń społecznych. W 2016 r. pomocą społeczną objętych było 59,0 tys. rodzin z dziećmi do 18 roku życia pozostającymi na utrzymaniu, z czego 31,5% to rodziny niepełne. Analizując strukturę rodzin według liczby dzieci można stwierdzić, że rodziny z jednym dzieckiem stanowiły 34,5%, z dwojgiem 35,7%, a rodziny wielodzietne 29,8%. Z ogólnej populacji dzieci do 18 lat 12,6% (125,5 tys.) wychowywało się w rodzinie korzystającej z różnych form pomocy społecznej.

W województwie mazowieckim w końcu 2016 r. z usług świadczonych przez zakłady stacjonarne pomocy społecznej korzystało 204 dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat, stanowiąc 1,4% ogółu mieszkańców tych jednostek. Najwięcej z nich przebywało w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – 92 (45,1% ogółu), a w następnej kolejności w domach pomocy społecznej – 75 osób (36,8%) i w placówkach dla osób bezdomnych – 21 (10,3%).

Families in difficult situation can benefit from monetary and non-monetary assistance from the social benefits system. In 2016, 59,0 thous. families with dependent children up to the age of 18 were provided with social assistance, of which 31,5% were incomplete families. Analysing the structure of families by the number of children, it can be stated that families with one child constituted 34,5%, with two children 35,7% and families with many children 29,8%. Out of the total population of children up to 18 years of age 12,6% (125,5 thous.) were brought up in a family benefiting from different forms of social assistance.

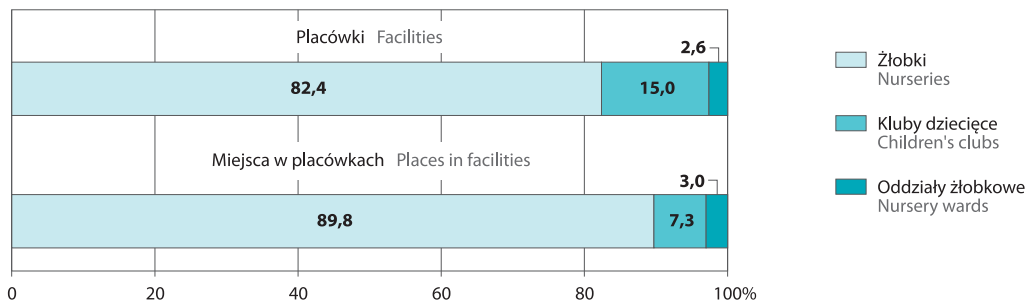
At the end of 2016 in Mazowieckie voivodship, 204 children and youth up to 18 years were provided with services of stationary social welfare facilities, constituting 1,4% of the total number of residents of these units. Majority of them were staying in homes for mothers with minor children and pregnant women – 92 persons (45,1% of the total), next in homes and wards for mentally retarded children and youth – 75 persons (36,8%), and facilities for the homeless – 21 (10,3%).

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie, na które zostało przyznane świadczenie wychowawcze w 2016 r.^a
 Average number of children in the family for which the child-raising benefit was granted in 2016^a

a W ramach programu „Rodzina 500 plus”; dane za okres od 1 IV do 31 XII.
 a Within the “Family 500 plus”; data for the period from 1 IV to 31 XII.

Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 w 2016 r.
 Stan w dniu 31 XII
 Day-care facilities for children up to the age of 3 in 2016
 As of 31 XII

Wsparciem dla rodziców sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, którzy pragną pogodzić obowiązki zawodowe i rodzinne są placówki opieki nad dziećmi w tym wieku. W końcu 2016 r. w województwie mazowieckim w 512 placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 przebywało 15003 dzieci; najliczniejsza była grupa dwulatków stanowiąca 53,7%. Przeciętna liczba miejsc w żłobkach wyniosła 34, a w oddziałach żłobkowych 36. Kluby dziecięce były zdecydowanie mniejsze od działających żłobków. Przeciętnie dysponowały one 15 miejscami.

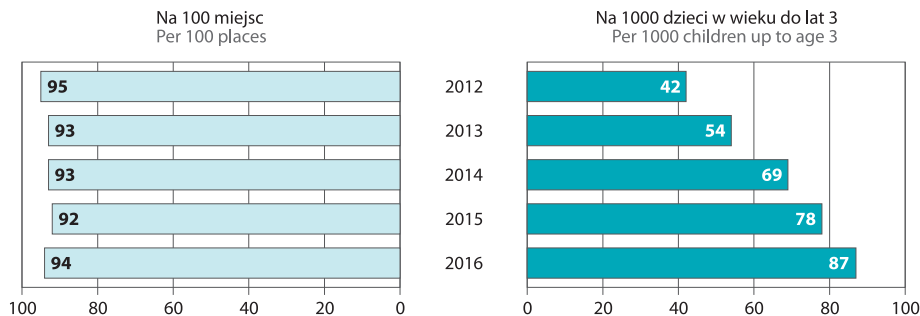
A support for parents bringing up children up to the age of 3, who want to combine professional and family life are care facilities for children of this age. At the end of 2016, in Mazowieckie voivodship 512 facilities for children aged up to 3 provided care for 15003 children; the most numerous group were the two-year-olds (53,7%). Average number of places in nurseries was 34 and in nursery wards – 36. Kids clubs were significantly smaller than nurseries. They offered an average of 15 places.

Dzieci w żłobkach (z oddziałami żłobkowymi)^a

Stan w dniu 31 XII

Children in nurseries (including nursery wards)^a

As of 31 XII

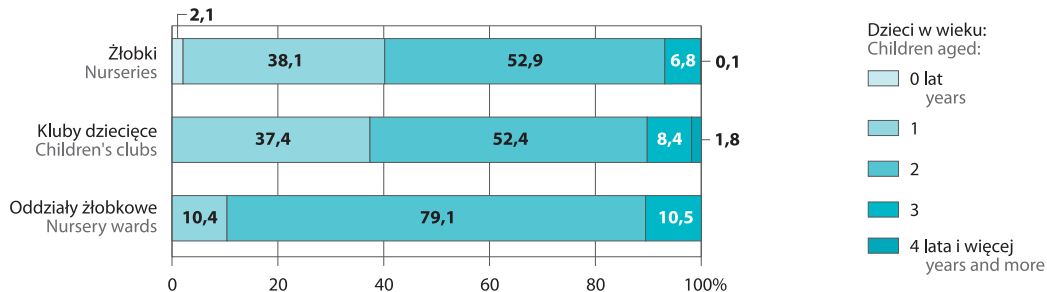
^a łącznie z klubami dziecięcymi.
a Including children's clubs.

Struktura dzieci w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 według wieku i typów placówek w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Structure of children in day-care facilities for children up to the age of 3 by age and type of facility in 2016

As of 31 XII

Nauka i rozrywka
Education and entertainment

Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej (w zakresie wychowania przedszkolnego i edukacji według szczebli kształcenia – str. 58–68, 71–76, 79–80 oraz w zakresie wychowania pozaszkolnego – str. 85)

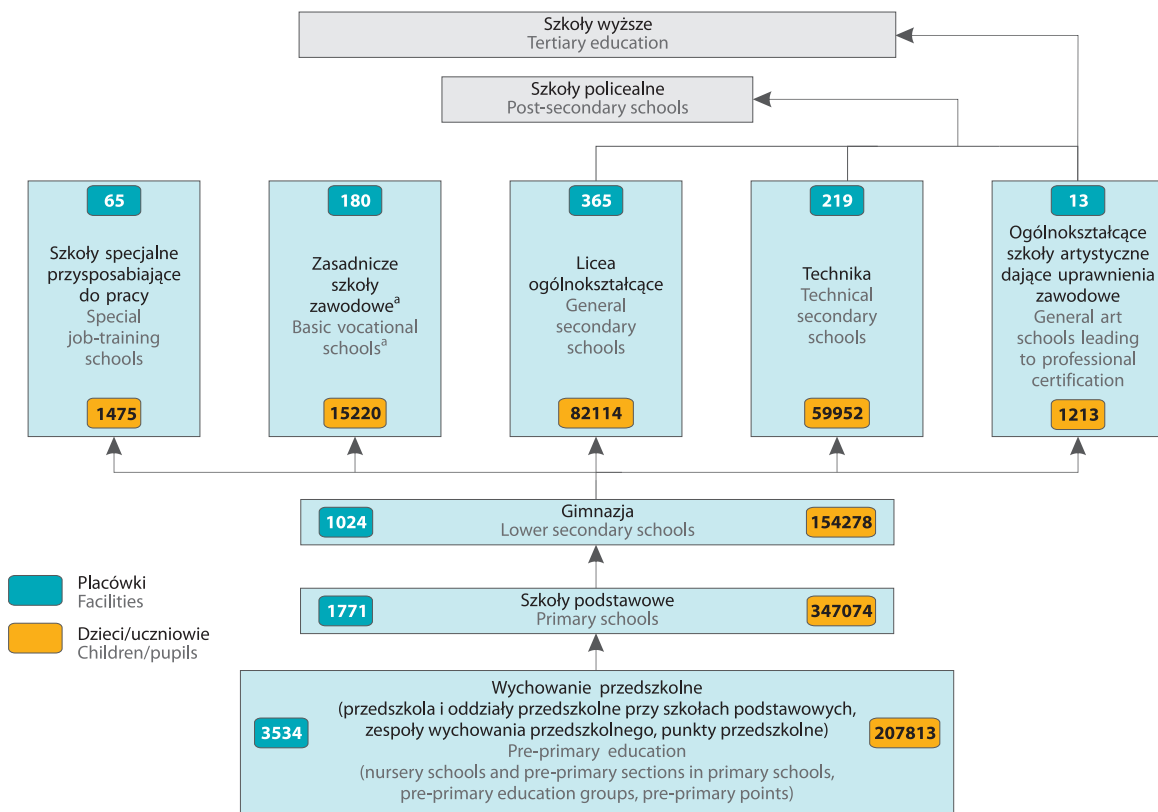
Dane prezentowane w zakresie wychowania przedszkolnego oraz szkół dla dzieci i młodzieży podano według stanu na początku roku szkolnego (30 IX), natomiast dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego. Jeśli nie zaznaczono inaczej, dane podaje się łącznie ze szkołami specjalnymi.

Data of the Ministry of National Education (in regard to pre-primary education and education by level – pages 58–68, 71–76, 79–80 as well as in regard to extracurricular education – page 85)

Data regarding pre-primary education as well as schools for children and youth are given as of the beginning of the school year (30 IX), data concerning graduates – as of the end of the school year. Unless otherwise indicated, data is given including special schools.

Ścieżka edukacyjna dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2016/17

Education path of children and youth in 2016/17 school year

^a Absolwenci tych szkół mają możliwość kontynuowania nauki w liceach ogólnokształcących dla dorosłych.
a Graduates of these schools can continue their education in general secondary schools for adults.

Wyszczególnienie	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	Specification
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	187242	201139	194874	182219	207813	Children attending pre-primary education establishments
w tym w wieku 3–6 lat	181727	196177	189287	.	202921	of which aged 3–6
w % ogółu dzieci danej grupy wieku	75,9	79,7	87,7 ^a	.	85,8	in % of children of given age group
W przedszkolach ^b	140879	148394	150212	148967	164290	In nursery schools ^b
W oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	46363	52745	44662	33252	43523	In pre-primary sections of primary schools
Uczniowie:						Pupils and students:
Szkoły podstawowe	312102	316201	341378	369931	347074	Primary schools
Gimnazja	156187	153633	151608	152379	154278	Lower secondary schools
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	1318	1400	1463	1452	1475	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	18356	16915	17388	16311	15220	Basic vocational schools
Licea ogólnokształcące ^c	94408	89274	85520	83082	82114	General secondary schools ^c
Technika ^d	58986	59339	59009	59621	59952	Technical secondary schools ^d
Szkoły artystyczne ogólnokształcące ^e	1267	1210	1249	1215	1213	General art schools ^e
Absolwenci:						Graduates:
Szkoły podstawowe	49960	49780	50641	51598	.	Primary schools
Gimnazja	51449	49808	48834	49053	.	Lower secondary schools
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	211	277	315	304	.	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	6419	4038	5288	4862	.	Basic vocational schools
Licea ogólnokształcące ^c	29861	28439	27518	26387	.	General secondary schools ^c
Technika ^d	12519	12986	12446	12828	.	Technical secondary schools ^d
Szkoły artystyczne ogólnokształcące ^e	218	212	167	176	.	General art schools ^e

a W związku z obowiązkowym rozpoczęciem nauki w I klasie szkoły podstawowej przez dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r. do obliczenia relacji w grupie wieku 3–6 lat przyjęto za podstawę (mianownik) połowę ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r. b Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. c, d Do roku szkolnego 2013/14 łącznie z odpowiednio: c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, d – technikami uzupełniającymi. e Dające uprawnienia zawodowe.

a Due to the compulsory start of education in the first grade of primary school by children aged 6 years born in the first half of 2008, as a base (denominator) of calculating ratio in the age group 3–6 years a half of population aged 6 as of 31 XII 2014 was adopted. b Including pre-primary education groups and pre-primary points. c, d Until the 2013/14 school year including respectively: c – supplementary general schools and specialized secondary schools, d – technical supplementary schools. e Leading to professional certification.

Miejscem wychowania i kształcenia młodego człowieka – oprócz rodziny – są placówki działające w ramach systemu oświaty, realizujące prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju. Polski system oświaty i wychowania obejmuje dzieci i młodzież w wieku od 3 do 21 lat. Dolna granica to początek wieku przedszkolnego, górna – to teoretyczny wiek ukończenia edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym, przy czym nauka w szkole jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.

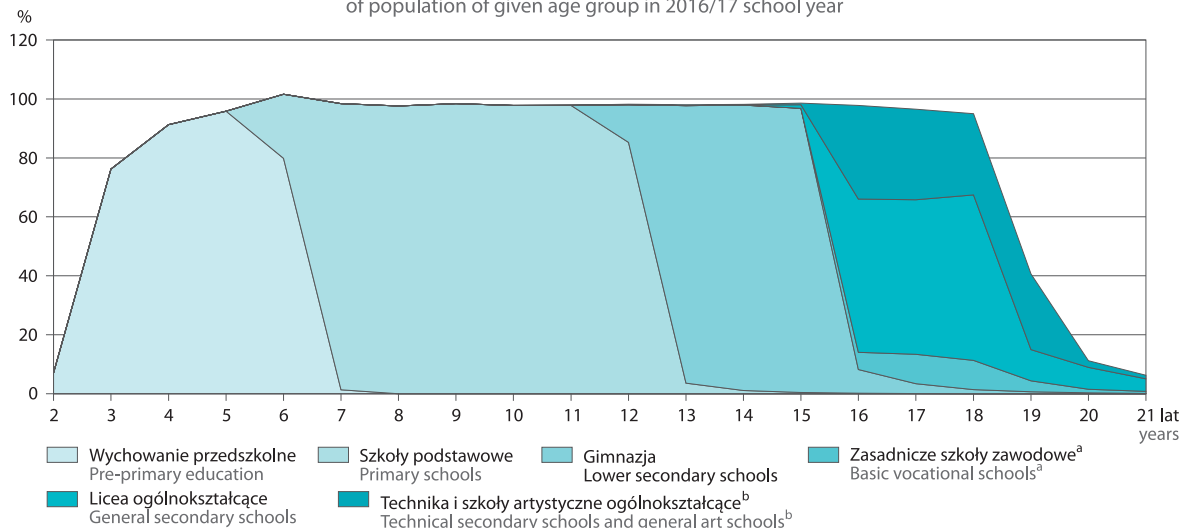
W roku szkolnym 2016/17 we wszystkich typach szkół: podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych (nie licząc szkół policealnych) kształciło się 661,3 tys. dzieci i młodzieży, co stanowiło 12,3% ludności województwa. W stosunku do roku szkolnego 2012/13 liczba uczniów zwiększyła się o 2,9%.

Upbringing and education of young people take place – apart from the family – in establishments operating within educational system, implementing children's and youth's rights to upbringing and care appropriate for their age and accomplished level of development. Polish educational system includes children and youth aged 3 to 21. The lower limit is the beginning of pre-school age, the upper one – is the theoretical age of completing education on upper secondary school level, whereas school education is compulsory until the age of 18.

In the school year 2016/17, in all types of schools: primary, lower secondary and upper secondary (excluding post-secondary schools) studied 661,3 thous. children and youth, which accounted for 12,3% of the population of the voivodship. In comparison to the school year 2012/13, the number of pupils and students increased by 2,9%.

Udział dzieci i młodzieży w placówkach wychowania przedszkolnego i szkołach w ogólnej liczbie ludności danej grupy wieku w roku szkolnym 2016/17

Share of children and youth in pre-primary education facilities and schools in the total number of population of given age group in 2016/17 school year

a łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. b Dające uprawnienia zawodowe.
a Including special job-training schools. b Leading to professional certification.

Na podstawie danych demograficznych według stanu w dniu 31 XII 2016 r., liczba dzieci w nominalnym wieku sześciolletniej szkoły podstawowej (tj. 7–12 lat) wyniosła 345,1 tys., natomiast liczba dzieci w wieku gimnazjalnym (13–15 lat) – 148,0 tys. Ponadto liczba młodzieży w wieku 16–18 lat, tj. w wieku typowym dla kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, wyniosła 153,0 tys. osób.

On the basis of demographic data as of 31 XII 2016, the number of children at nominal age of six-year primary school (i.e. 7–12 years) amounted to 345,1 thous., whereas the number of children of lower secondary school age (13–15 years) – 148,0 thous. Moreover the number of youth aged between 16–18 years, i.e. at age typical for studying in upper secondary school, amounted to 153,0 thous. persons.

Współczynniki skolaryzacji brutto i netto (w %) w roku szkolnym 2016/17

Gross and net enrolment rates (in %) in 2016/17 school year

Brutto
Gross

– relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania
relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level

Netto
Net

– relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania
relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level

	Grupy wieku Age groups	Ogółem Total		Chłopcy Males		Dziewczęta Females	
Wychowanie przedszkolne Pre-primary education	6		79,9		83,0		76,6
Szkoły podstawowe Primary schools	7–12	100,6	95,9	100,6	96,3	100,5	95,5
Gimnazja Lower secondary schools	13–15	105,1	95,8	105,4	95,5	104,8	96,1
Szkoły ponadgimnazjalne Upper secondary schools	16–18	119,2	92,1	122,1	90,5	116,2	93,8
zasadnicze szkoły zawodowe ^a basic vocational schools ^a	16–18	10,9	8,6	14,8	11,8	6,8	5,2
licea ogólnokształcące general secondary schools	16–18	68,3	53,5	58,8	42,2	78,3	65,5
technika i szkoły artystyczne ogólnokształcące ^b technical secondary schools and general art schools ^b	16–18	40,0	30,0	48,5	36,5	31,1	23,1

a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. b Dające uprawnienia zawodowe.
a Including special job-training schools. b Leading to professional certification.

Wynikający z ustawy o systemie oświaty obowiązek szkolny ma wpływ na wysokość współczynników skolaryzacji dla poszczególnych poziomów kształcenia. I tak w roku szkolnym 2016/17 relacja liczby osób w wieku 7–12 lat uczących się w szkołach podstawowych do ogółu ludności tej grupy wieku wyniosła 95,9%, a relacja liczby osób w wieku 13–15 lat uczących się w gimnazjach do ogółu tej populacji – 95,8%. Na obszarach wiejskich dla szkół podstawowych współczynnik ten wyniósł 84,4%, a w miastach 103,2%; w gimnazjach odpowiednio 74,7% i 111,5%. Niższa wartość tego współczynnika dla obszarów wiejskich jest spowodowana uczęszczaniem części uczniów z obszarów wiejskich do szkół w miastach. Co roku notowane są przypadki nie spełniania przez dzieci i młodzież obowiązku szkolnego. W roku szkolnym 2016/17 dotyczyło to 0,3% dzieci podlegających obowiązkowi nauki w szkole podstawowej oraz 0,1% podlegających obowiązkowi nauki w gimnazjum. Spośród ogółu niespełniających obowiązku nauki w szkole podstawowej 43,5% uzyskało odroczenie jego realizacji.

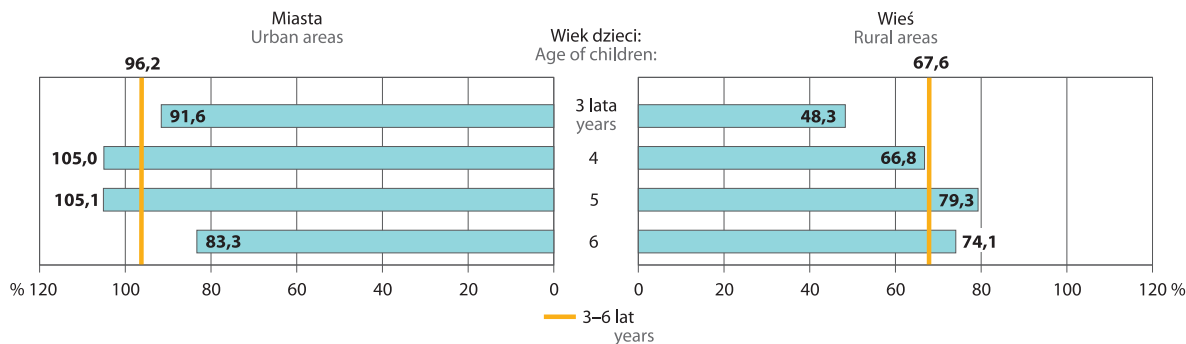
Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół ponadgimnazjalnych wyniósł 92,1% i jest znacznie wyższy w miastach niż na wsi ze względu na fakt, że blisko 90% tych szkół zlokalizowanych jest w miastach.

The school obligation resulting from the Education System Act has an impact on enrolment rates for particular levels of education. And so in the school year 2016/17, the ratio of the number of people aged 7–12 studying in primary schools to the total population of this group amounted to 95,9%, and the ratio of the number of people aged 13–15 studying in lower secondary schools to the total population of this age group – 95,8%. In rural areas for primary schools this rate amounted to 84,4%, and in urban areas 103,2%; in lower secondary schools 74,7% and 111,5%, respectively. The lower value of this rate for rural areas is caused by the attendance of some pupils from rural areas to schools in urban areas. Every year, cases of not fulfilling school obligation by children and youth are reported. In the school year 2016/17, it concerned 0,3% of children subject to compulsory education in primary school and 0,1% of children subject to compulsory education in lower secondary school. From the total number of pupils not fulfilling compulsory education in primary school, 43,5% obtained postponement of its implementation.

Net enrolment rate for upper secondary schools amounted to 92,1% and was significantly higher in urban areas than in rural areas due to the fact that nearly 90% of these schools were located in urban areas.

Udział dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego w ogólnej liczbie dzieci w wieku przedszkolnym według siedziby placówki w roku szkolnym 2016/17

Share of children attending pre-primary education establishments in the total of children in nursery age by place of establishment in 2016/17 school year

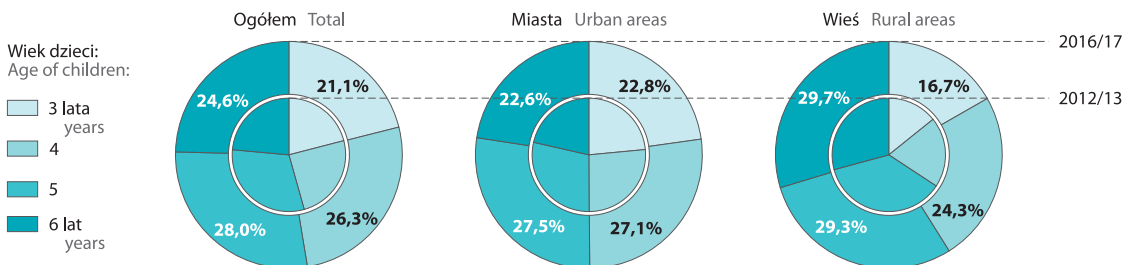
Pierwszy etap kształcenia w systemie oświaty to wychowanie przedszkolne. W województwie mazowieckim w roku szkolnym 2016/17 dzieci mogły uczęszczać do 1935 przedszkoli, 1253 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 5 zespołów wychowania przedszkolnego i 341 punktów przedszkolnych. Większość przedszkoli zlokalizowana jest w miastach (72,9%), natomiast większość oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych – na wsi (67,5%). Wychowaniem przedszkolnym objętych było 207,8 tys. dzieci, tj. o 11,0% więcej niż w roku szkolnym 2012/13. We wszystkich placówkach wychowania przedszkolnego było 6100 dzieci niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego; dzieci te stanowiły 2,9% korzystających z tych placówek.

W roku szkolnym 2016/17 do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 85,8% dzieci w grupie wiekowej 3–6 lat. W miastach wskaźnik ten wyniósł 96,2%, a na wsi 67,6%. W grupach „zerowych” w przedszkolach, w klasach „zerowych” w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w pozostałych placówkach wychowania przedszkolnego przygotowywało się do zajęć szkolnych 79,9% wszystkich sześciolatków (w roku szkolnym 2012/13 – 76,6%). Spośród dzieci w wieku 3–5 lat do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 88,0% z nich (w roku szkolnym 2012/13 – 75,6%). Wśród pięciolatków 95,9% brało udział w zajęciach przedszkolnych, wśród czterolatków – 91,3%, a wśród trzylatków – 76,2%.

The first stage of school education is pre-primary education. In the 2016/17 school year in Mazowieckie voivodship children could attend 1935 nursery schools, 1253 pre-primary sections in primary schools, 5 pre-primary education groups and 341 pre-primary points. Majority of pre-primary schools are located in urban areas (72,9%), but majority of pre-primary sections in primary schools – in rural areas (67,5%). There were 207,8 thous. children in pre-primary education, i.e. by 11,0% more than in the 2012/13 school year. In all establishments of pre-primary education there were 6100 disabled children with special educational needs certificate; these children amounted to 2,9% of those using these facilities.

In the 2016/17 school year, 85,8% of children aged 3–6 years attended pre-primary education facilities. In urban areas this rate accounted for 96,2%, in rural areas 67,6%. In '0' groups in nursery schools and in '0' grades in pre-primary sections of primary schools and in other pre-primary education establishments 79,9% of the total six-year-olds were preparing for school education (in the 2012/13 school year – 76,6%). Among the children aged 3–5 years 88,0% attended pre-primary education facilities (in the 2012/13 school year – 75,6%). Among five-year-olds 95,9% participated in nursery school activities, among four-year-olds – 91,3%, and among three-year-olds – 76,2%.

Struktura dzieci w wieku 3–6 lat uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego
Structure of children aged 3–6 attending pre-primary education establishments

Dzieci w wieku 3–6 lat uczęszczające do placówek wychowania przedszkolnego

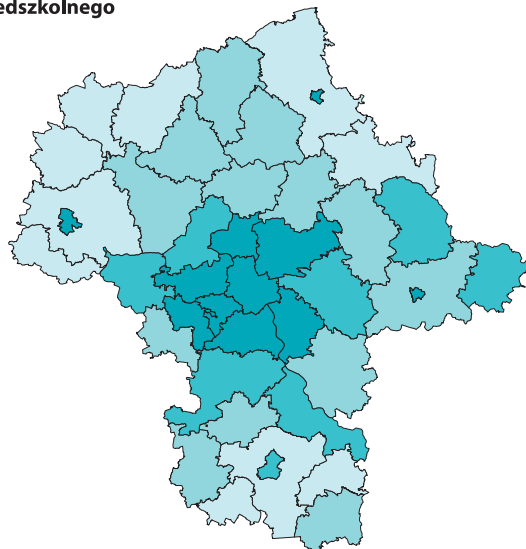
Children aged 3–6 attending pre-primary education establishments

Polska = 80,7%
Poland
Mazowieckie = 85,8%

W % ogółu dzieci w wieku 3–6 lat:
In % of total children aged 3–6:

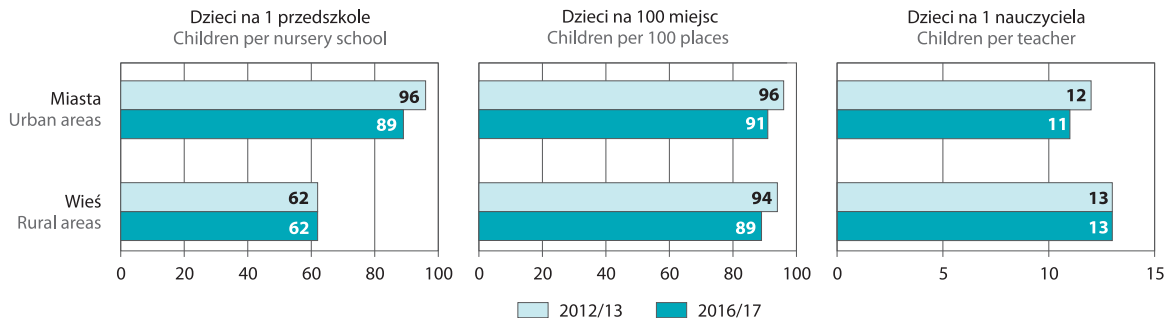
- 90,0–99,7 (11)
- 80,0–89,9 (8)
- 70,0–79,9 (13)
- 62,8–69,9 (10)

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki wychowania i opieki w przedszkolach

Selected indicators characterizing conditions of education and care in nursery schools

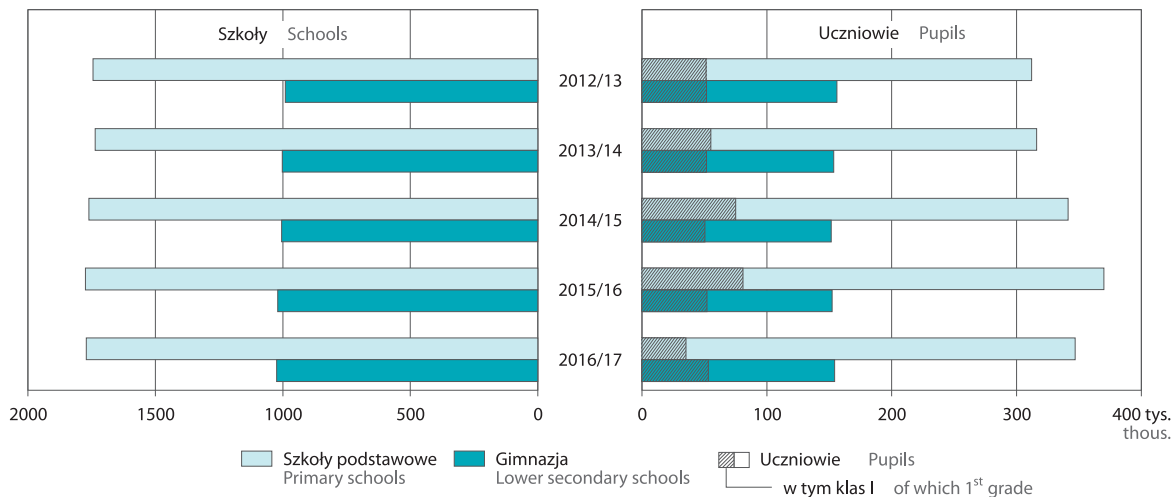

W roku szkolnym 2016/17 było 1771 szkół podstawowych i 1024 gimnazja, tj. odpowiednio o 26 i o 34 więcej niż w roku 2012/13. Z ogółu uczących się w szkołach dla dzieci i młodzieży uczniowie szkół podstawowych stanowili 52,5%, a uczniowie gimnazjów – 23,3%. Na te różnice wpływa dłuższy cykl nauczania w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2016/17 w szkołach podstawowych uczyło się 347,1 tys. dzieci (o 11,2% więcej niż w roku 2012/13), a w gimnazjach – 154,3 tys. dzieci (o 1,2% mniej). Liczba absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów z roku szkolnego 2015/16 wyniosła odpowiednio 51,6 tys. i 49,1 tys. osób, tj. o 3,2% więcej i 4,7% mniej niż w roku 2012/13.

In the 2016/17 school year, there were 1771 primary schools and 1024 lower secondary schools i.e. respectively more by 26 and by 34 than in 2012/13. From the total number of persons studying in schools for children and youth, pupils of primary schools account for 52,5%, and pupils of lower secondary schools – 23,3%. These differences are influenced by a longer education cycle in primary schools. In the 2016/17 school year, 347,1 thous. children (by 11,2% more than in 2012/13) studied in primary schools and 154,3 thous. (by 1,2% less) – in lower secondary schools. Number of graduates of primary and lower secondary schools from 2013/14 amounted to respectively to 51,6 thous. and 49,1 thous., i.e. more by 3,2% and less by 4,7% than in 2012/13.

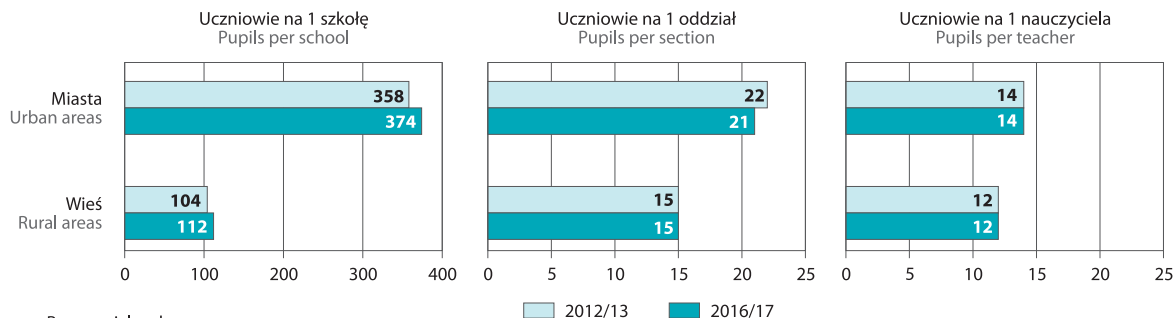
Szkoły i uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów

Schools and pupils in primary and lower secondary schools

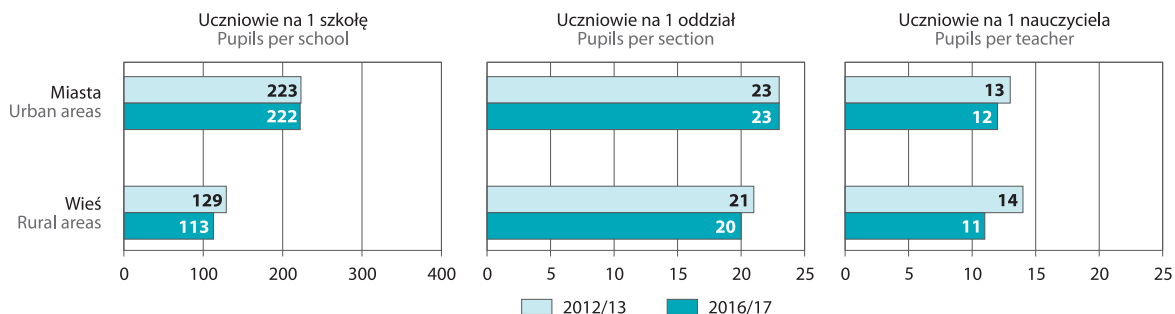
Wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki nauczania w szkołach podstawowych^a

Selected indices concerning teaching conditions in primary schools^a

^a Bez specjalnych.
^a Excluding special.

Wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki nauczania w gimnazjach^a Selected indices concerning teaching conditions in lower secondary schools^a

^a Bez specjalnych.
^a Excluding special.

Ważnym elementem edukacji, który powinien być obecny od wczesnych lat kształcenia, jest nauka języków obcych. Nauczanie języka obcego w szkole może być prowadzone w ramach zajęć obowiązkowych lub dodatkowych. Począwszy od roku szkolnego 2009/10 nauka języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego rozpoczyna się już w I klasie szkoły podstawowej. W gimnazjach (również od roku szkolnego 2009/10) edukacja w tym zakresie obejmuje obowiązek nauki dwóch języków obcych.

W roku szkolnym 2016/17 96,4% szkół podstawowych i 95,0% gimnazjów oferowało naukę języka angielskiego jako przedmiotu obowiązkowego, naukę języka niemieckiego – odpowiednio 5,4% i 56,9%, rosyjskiego – 1,4% i 25,9%, francuskiego – 2,1% i 13,8%, a innych języków – 3,1% i 14,5%. Oferta szkół ma wpływ na odsetek uczących się poszczególnych języków obcych. Najbardziej powszechnym językiem nauczonym w ramach zajęć obowiązkowych jest angielski. Zarówno w szkołach podstawowych, jak i gimnazjach uczy się go ponad 98% uczniów.

Wzrost liczby uczących się języka obcego w ostatnich latach jest skutkiem wdrożenia resortowego programu obowiązkowej nauki, a widoczny jest głównie w przypadku języka angielskiego.

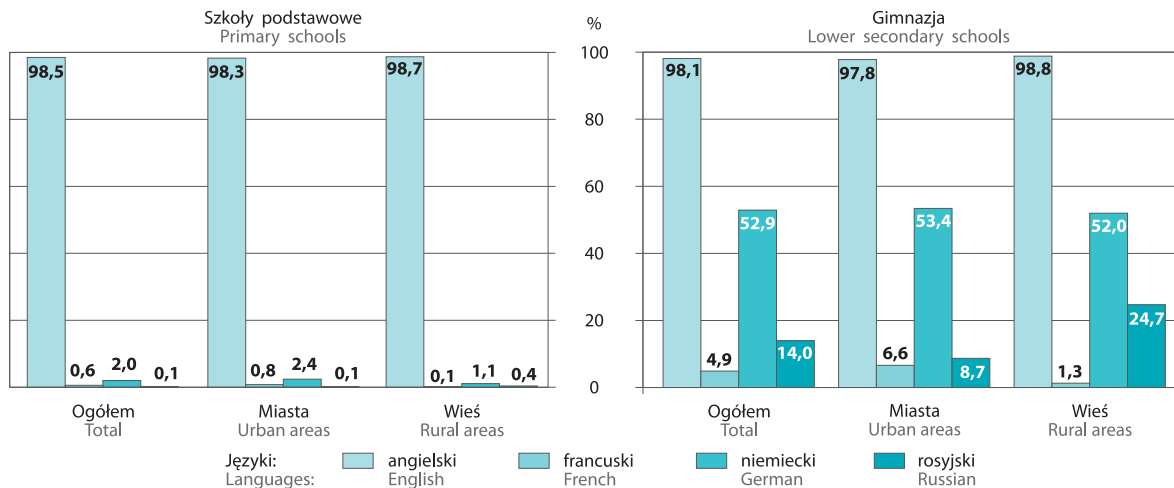
An important element of education, which should be present from the early years, is learning foreign languages. Teaching a foreign language at school may be conducted as part of obligatory or additional classes. Starting from the 2009/2010 school year, learning a foreign language as a compulsory subject starts in the first grade of primary school. In lower secondary schools (also from the 2009/10 school year) education in this area includes the obligation to learn two foreign languages.

In the 2016/17 school year, 96,4% of primary schools and 95,0% of lower secondary schools offered teaching English language as an obligatory subject, German – 5,4% and 56,9%, Russian – 1,4% and 25,9%, French – 2,1% and 13,8% and other languages – 3,1% and 14,5%, respectively. The offer of schools has an impact on the percentage of learners of individual foreign languages. The most popular language taught as part of obligatory classes is English, with over 98% of pupils studying it in both primary and lower secondary schools.

The increase in the number of learners of a foreign language in recent years is the result of the implementation of the ministerial programme of compulsory education, and is most visible in the case of English.

Odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjów uczących się wybranych języków obcych w ramach zajęć obowiązkowych w roku szkolnym 2016/17

Percentage of pupils of primary and lower secondary schools studying selected foreign languages within obligatory classes in 2016/17 school year

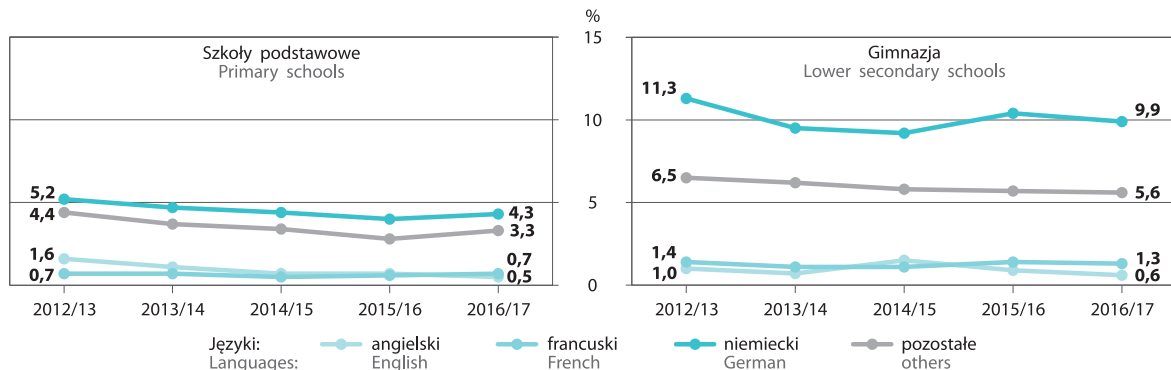

W związku ze wzrostem liczby uczących się obowiązkowo języka angielskiego w szkołach podstawowych i gimnazjach zmniejszyło się zainteresowanie nauką tego języka w ramach zajęć dodatkowych. W tej kategorii największą popularnością cieszył się język niemiecki.

Due to the increase in the number of pupils and students studying English in primary and lower secondary schools, the popularity of additional classes in English decreased. In this category the most popular language was German.

Odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjów uczących się języków obcych w ramach zajęć dodatkowych

Percentage of pupils of primary and lower secondary schools studying foreign languages within additional classes

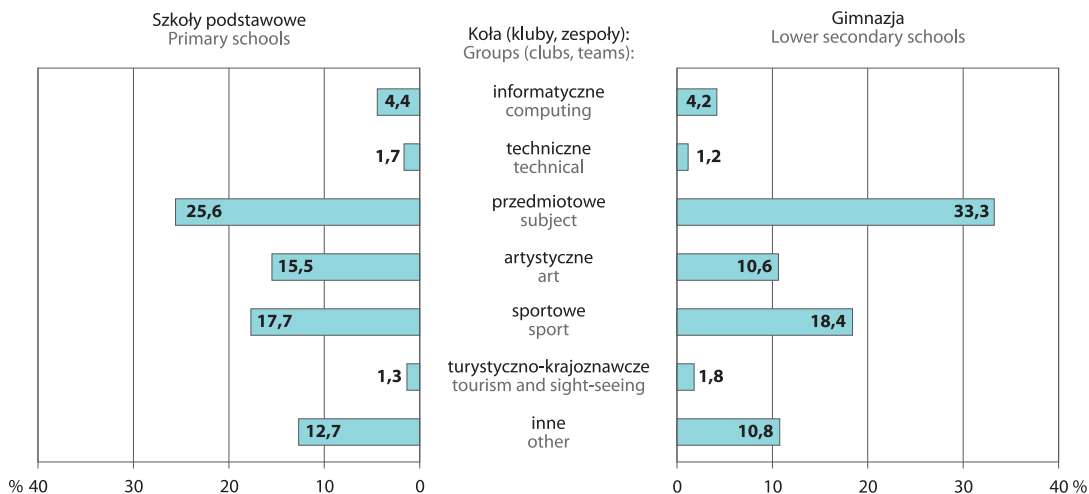

Po wypełnieniu obowiązków szkolnych dzieci i młodzież mogą pożytecznie spędzać czas wolny uczestnicząc w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, które organizowane są przez szkołę. W roku szkolnym 2016/17 w szkołach podstawowych oraz gimnazjach województwa mazowieckiego działało odpowiednio 22,0 tys. i 10,8 tys. kół, klubów i zespołów, które zapewniały uczniom kształcenie i pogłębianie wiedzy z poszczególnych dziedzin, rozwój zainteresowań i uzdolnień indywidualnych lub doskonalenie umiejętności w dziedzinie sportu. We wszystkich formach zajęć uczestniczyło 269,3 tys. uczniów szkół podstawowych i 121,6 tys. uczniów gimnazjów. Największym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia związane z wiedzą ogólną w zakresie przedmiotów szkolnych oraz zajęcia sportowe i artystyczne.

After fulfilling school obligations, children and youths can spend their leisure time usefully by participating in activities developing their interests, which are organized by the school. In the 2016/17 school year, in primary and lower secondary schools of Mazowieckie voivodship, operated accordingly 22,0 thous. and 10,8 thous. groups, clubs and teams, which provided pupils with education and broadening their knowledge in particular fields, development of interests and individual skills or improvement of their sports skills. In all types of such classes participated 269,3 thous. pupils of primary schools and 121,6 thous. pupils of lower secondary schools. The most popular were classes related to general knowledge within school subjects as well as sports and art classes.

Odsetek uczniów biorących udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku szkolnym 2016/17

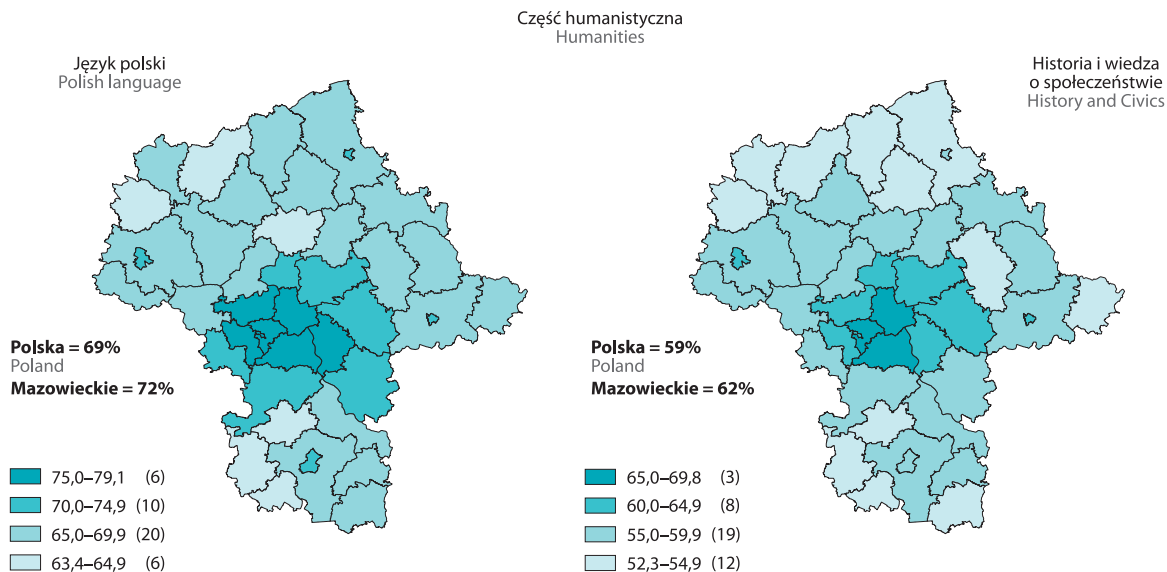
Percentage of pupils participating in activities developing their interests and talents in primary and lower secondary schools in 2016/17 school year

Egzamin gimnazjalny składa się z trzech części: humanistycznej (w zakresie języka polskiego oraz historii i wiedzy o społeczeństwie), matematyczno-przyrodniczej (w zakresie matematyki i przedmiotów przyrodniczych – biologii, chemii, fizyki, geografii) oraz części dotyczącej języka nowożytnego (angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub włoskiego). Egzamin z języka obcego zdawany jest na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym. Do egzaminu na poziomie podstawowym mają obowiązek przystąpić wszyscy uczniowie, a na poziomie rozszerzonym, tylko ci, którzy kontynuowali naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej.

The exam for the third grade of lower secondary school consists of three parts: humanities (covering Polish language, History and Civics), science (covering Maths and Earth and Natural Sciences – Biology, Chemistry, Physics, Geography), and modern language (English, French, Spanish, German, Russian or Italian). Foreign language exam can be taken on two levels: basic and advanced. All students have to seat the exam on basic level, and those who continued studying a language started in primary school – on advanced level.

Średnie wyniki (w %) egzaminu uczniów kończących gimnazjum w 2017 r.
Average results (in %) of the exam of pupils leaving lower secondary education in 2017

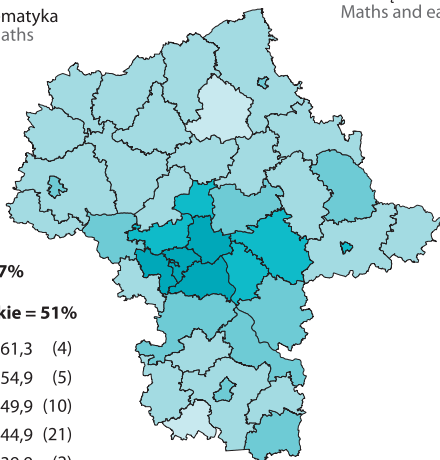
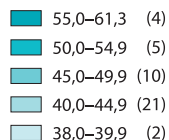
W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Średnie wyniki (w %) egzaminu uczniów kończących gimnazjum w 2017 r. (dok.)

Average results (in %) of the exam of pupils leaving lower secondary education in 2017 (cont.)

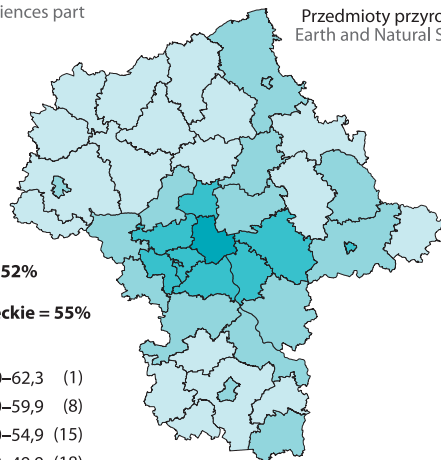
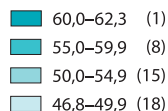
Matematyka
Maths

Polska = 47%
Poland
Mazowieckie = 51%

Część matematyczno-przyrodnicza
Maths and earth and natural sciences part

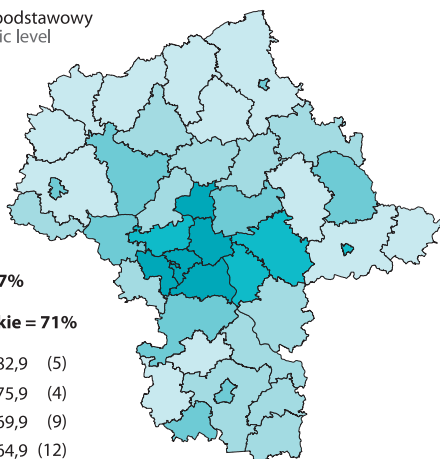
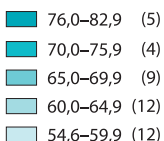
Polska = 52%
Poland
Mazowieckie = 55%

Przedmioty przyrodnicze
Earth and Natural Sciences

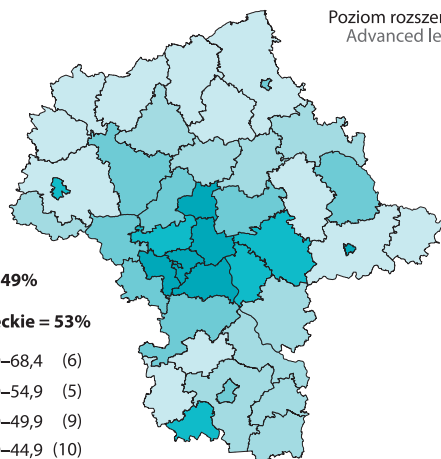
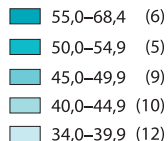
Poziom podstawowy
Basic level

Polska = 67%
Poland
Mazowieckie = 71%

Język angielski
English language

Polska = 49%
Poland
Mazowieckie = 53%

Poziom rozszerzony
Advanced level

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiaty is given in brackets.

U w a g a. Dane dotyczą uczniów bez dysfunkcji oraz uczniów z dysleksją rozwojową.

Ź r ó d ł o: dane Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [3] i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie [5].

N o t e. Data concern pupils without dysfunctions as well as pupils with developmental dislexion.

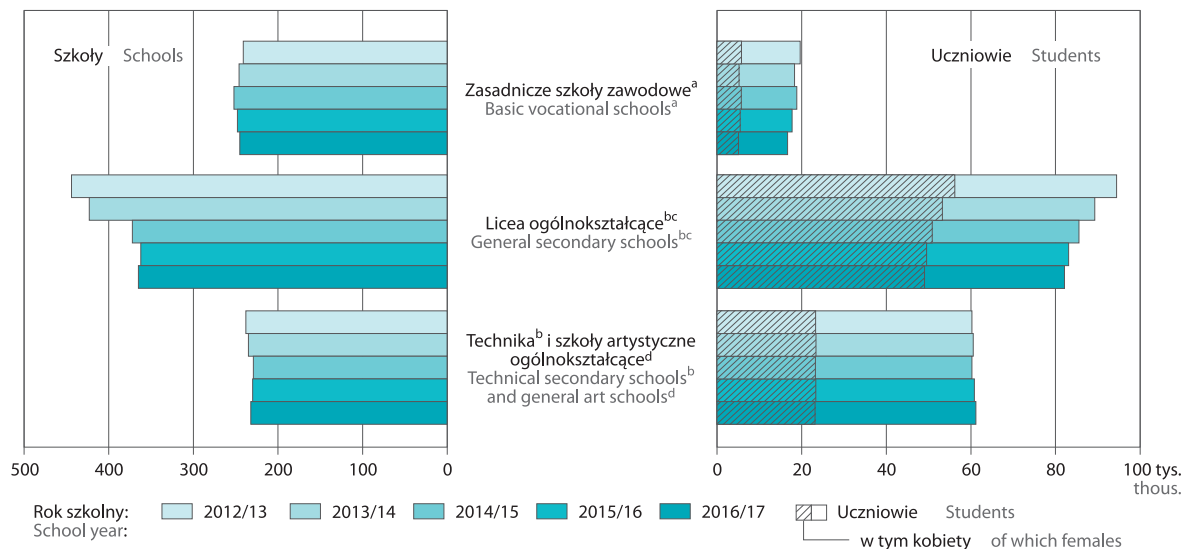
S o u r c e: data of the Central Commission of Examination [3] and District Commission of Examination in Warsaw [5].

W 2017 r. do egzaminu gimnazjalnego przystąpiło ponad 48 tys. uczniów, z których większość pisała arkusz standardowy. Uczniowie województwa mazowieckiego z poszczególnych części egzaminu uzyskali jedno z lepszych wyników w kraju. W części humanistycznej z zakresu języka polskiego uczniowie rozwiązujący standardowy zestaw zadań uzyskali średnio 72% punktów możliwych do zdobycia (w kraju 69%), z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie – 62% (w kraju 59%); w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki – 51% (w kraju 47%), z zakresu przedmiotów przyrodniczych – 55% (w kraju 52%). Większość zdających egzamin z języka obcego zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym wybrała język angielski. Na poziomie podstawowym uczniowie rozwiązujący arkusz standardowy uzyskali średnio 71% punktów możliwych do zdobycia (w kraju 67%), a na poziomie rozszerzonym – 53% (w kraju 49%).

In 2017, over 48 thous. students sat the exam in the last grade of lower secondary school, most of whom took the basic level. Students from Mazowieckie voivodship achieved one of the best results in the country in particular parts of the exam. In humanities, in the Polish language part, students taking the standard exam paper achieved 72% points on average (national average 69%), in History and Civics – 62% (compared to 59% nationwide); in Maths and Sciences, in the Maths part – 51% (in the country 47%), in Natural and Earth Sciences – 55% (compared to 52% nationwide). Most of the students taking exam in foreign language, both on basic and advanced level, chose English. On basic level students taking the standard paper achieved 71% points on average (in the country – 67%), and on advanced level – 53% (in the country 49%).

Szkoły i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Schools and students of upper secondary schools

a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. b, c Do roku szkolnego 2013/14 łącznie z: b – uzupełniającymi, c – liceami profilowanymi. d Dające uprawnienia zawodowe.

a Including special job-training schools. b, c Until 2013/14 school year including: b – supplementary, c – specialized secondary schools. d Leading to professional certification.

W roku szkolnym 2016/17 w województwie mazowieckim działały 842 szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży (łącznie ze szkołami specjalnymi). Do liceów ogólnokształcących uczęszczało 82,1 tys. uczniów, a do szkół zawodowych dla młodzieży – 77,9 tys.

Analizując strukturę uczniów klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych (bez szkół specjalnych) według typów szkół można stwierdzić, że wśród absolwentów gimnazjów od wielu lat największą popularnością cieszą się licea ogólnokształcące – uczęszcza do nich ponad połowa ogółu pierwszoklasistów. Na drugim miejscu znajdują się technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne, które w roku szkolnym 2016/17 wybrało 36,1% absolwentów gimnazjów.

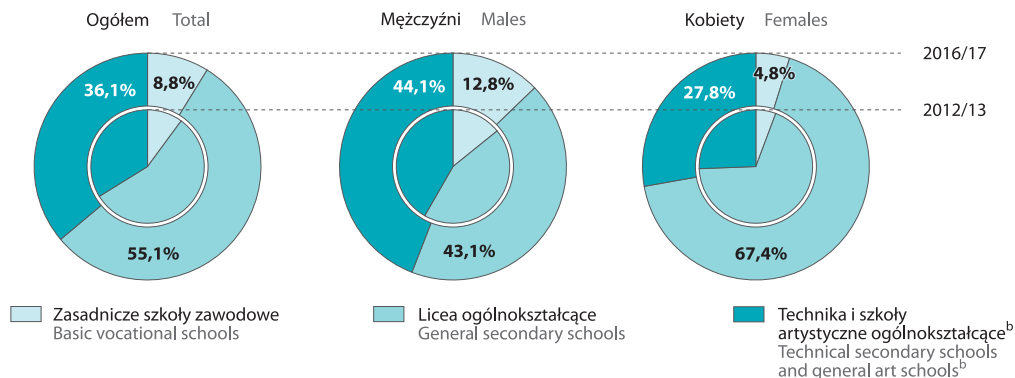
Preferowanie przez młodzież liceów ogólnokształcących względem pozostałych szkół znajduje odzwierciedlenie we współczynnikach skolaryzacji dla poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych. [patrz tablica na str. 61]

In the 2016/17 school year, in Mazowieckie voivodship there were 842 upper secondary schools for youth (including special schools). General secondary schools were attended by 82,1 thous. students and vocational schools for youth – 77,9 thous.

Considering the structure of students of 1st grades of upper secondary schools (excluding special schools) by types of school it can be stated that among graduates of lower secondary schools, for many years the most popular have been general secondary schools – attended by over a half of all first grade students. In the second place there are technical secondary schools and general art schools, which were chosen in 2016/17 school year by 36,1% of graduates of lower secondary schools.

The preference for general secondary schools by youth to the other schools is reflected in enrolment rates for individual types of upper secondary schools. [see table on page 61]

Struktura uczniów klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych^a według typów szkół
Structure of students of 1st grade of upper secondary schools^a by type of schools

a Bez specjalnych. b Dające uprawnienia zawodowe.

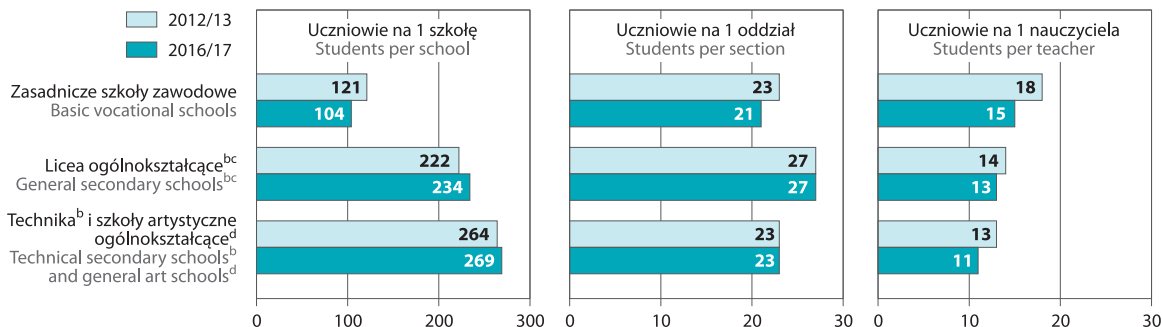
U w a g a. Dane dotyczą uczniów, którzy świadectwo ukończenia szkoły niższego szczebla otrzymali w poprzednim roku szkolnym.

a Excluding special. b Leading to professional certification.

Note. Data concerning students which have receive certificate of school with lower grade in previous school year.

Wybrane wskaźniki charakteryzujące warunki nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych^a

Selected indices concerning teaching conditions in upper secondary schools^a

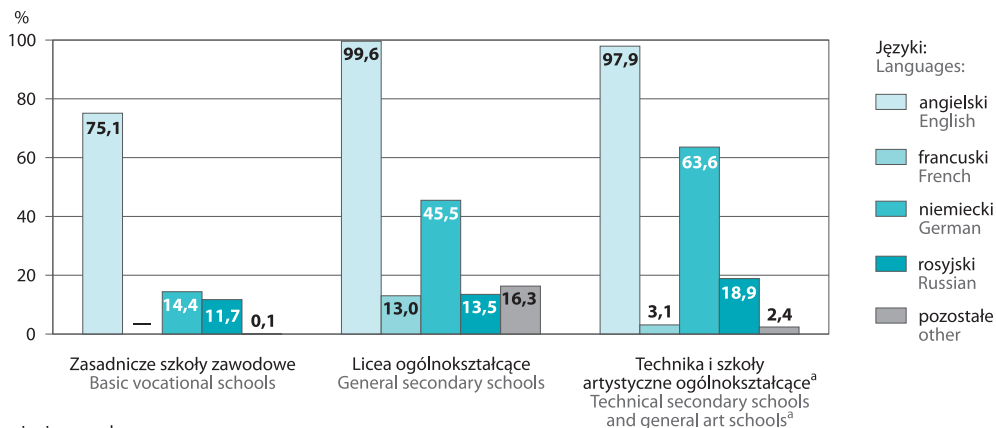
^a Bez specjalnych. ^b, ^c W roku szkolnym 2012/13 łącznie z: ^b – uzupełniającymi, ^c – liceami profilowanymi. ^d Dające uprawnienia zawodowe.
^a Excluding special. ^b, ^c In 2012/13 school year including: ^b – supplementary, ^c – specialized secondary schools. ^d Leading to professional certification.

W szkołach ponadgimnazjalnych najbardziej powszechnym językiem obcym nauczonym w ramach zajęć obowiązkowych jest angielski, a na drugim miejscu niemiecki. W roku szkolnym 2016/17 języka angielskiego uczyło się 75,1–99,6% ogółu uczniów, a niemieckiego 14,4–63,6%.

In upper secondary schools the most popular foreign language within obligatory classes is English, followed by German. In the 2016/17 school year, 75,1–99,6% of total students were studying English, whereas German 14,4–63,6%.

Odsetek uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczących się języków obcych w ramach zajęć obowiązkowych w roku szkolnym 2016/17

Percentage of students of upper secondary schools studying foreign languages within obligatory classes in 2016/17 school year

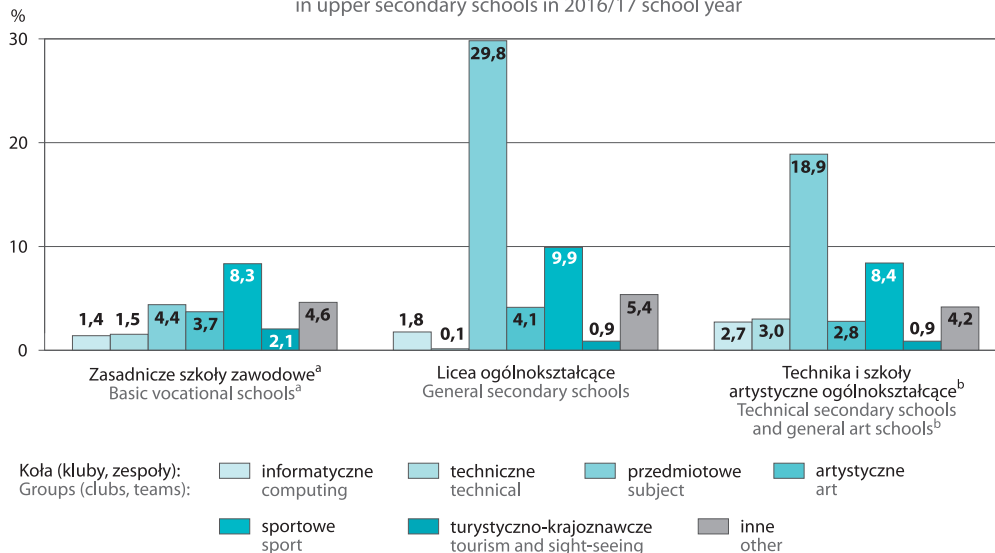
^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

W szkołach ponadgimnazjalnych województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2016/17 zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia prowadzone były w 5751 kołach, klubach i zespołach. We wszystkich formach zajęć uczestniczyło 72,0 tys. uczniów. Młodzież najczęściej wybierała zajęcia przedmiotowe oraz sportowe.

In upper secondary schools of Mazowieckie voivodship in the school year 2016/17, classes developing interests and skills were conducted in 5751 groups, clubs and teams. In all forms of activities participated 72,0 thous. students. Youths most often chose activities related to subjects and sports classes.

Odełek uczestników zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia w szkołach ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2016/17

Percentage of participants in classes developing interests and talents in upper secondary schools in 2016/17 school year

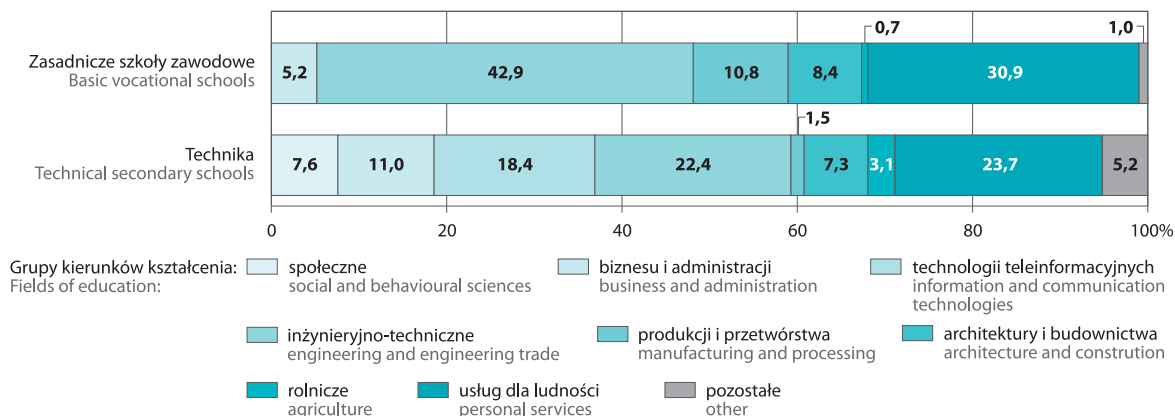
a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. b Dające uprawnienia zawodowe.
a Including special job-training schools. b Leading to professional certification.

Szkoły ponadgimnazjalne dają absolwentom możliwość uzyskania wykształcenia na poziomie zasadniczym zawodowym lub średnim, natomiast trzyletnie specjalne szkoły przysposabiające do pracy dają jedynie możliwość uzyskania świadectwa potwierdzającego przysposobienie do pracy. Specjalne szkoły przysposabiające do pracy przeznaczone są dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi; po ukończeniu takiej szkoły nie przewiduje się kontynuowania nauki.

Upper secondary schools give their graduates the opportunity of obtain education on basic vocational or secondary level, while 3-year special job-training schools give possibility of obtaining job-training certificate only. Special job-training schools are intended for students with moderate or severe intellectual disability and for students with cumulative impairment; after graduating from such a school, no further education is planned.

Struktura uczniów szkół zawodowych^a według grup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2016/17

Structure of students of vocational^a schools by fields of education in 2016/17 school year

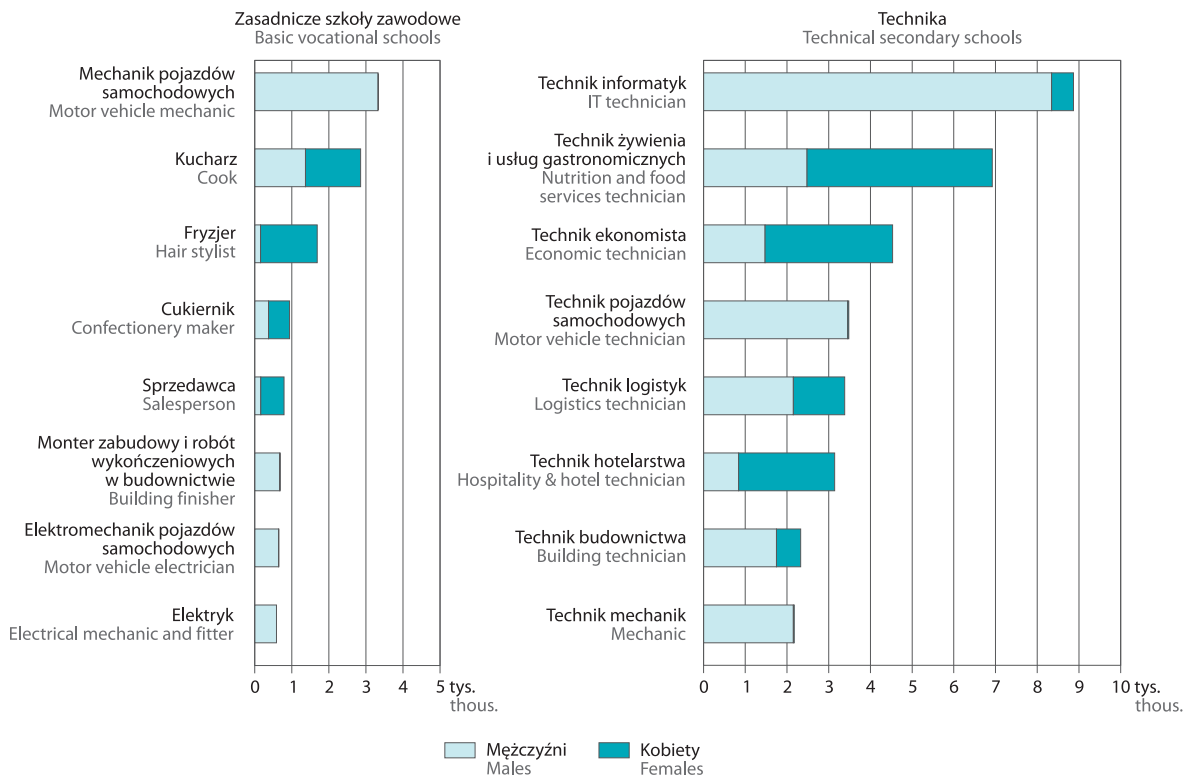
a Bez szkół artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe.
a Excluding general art schools leading to professional certification.

Zasadnicze szkoły zawodowe umożliwiają, po zdaniu egzaminu, uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. W województwie mazowieckim uczniowie tych szkół najczęściej wybierają zawody z grupy kierunków inżynieryjno-technicznych oraz usług dla ludności, przy czym mężczyźni najczęściej kształcą się w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych (31,0% w roku szkolnym 2016/17), a kobiety – fryzjer (34,2%) i kucharz (33,2%). Technika są szkołami, które umożliwiają uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz, po zdaniu egzaminu maturalnego, świadectwa dojrzałości. Spośród zawodów, jakie oferowały te szkoły mężczyźni najczęściej wybierali naukę w zawodzie technik informatyk (22,2%) i technik pojazdów samochodowych (9,2%), a kobiety – technik żywienia i usług gastronomicznych (19,9%) oraz technik ekonomista (13,7%). Odrębną grupę szkół stanowią ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe, w których kształcą się poniżej 1% ogółu uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W szkołach tego typu w zawodzie muzyka i plastyka kształciło się po 43,5% osób, zaś tancerze stanowili 12,9%.

Basic vocational schools allow, after passing the exam, to obtain professional certification. In Mazowieckie voivodship, students of such schools mostly choose engineering and engineering trades and personal services, whereas males much more often train to become motor vehicle mechanic (31,0% in the 2016/17 school year), and females – a hair stylist (34,2%) and a cook (33,2%). Technical secondary schools enable to obtain professional certification and, after passing the general secondary education exam, general certificate of secondary education. From occupations that were offered by these schools, males most often chose studying for the qualification of IT technician (22,2%) and motor vehicle technician (9,2%) whereas females – nutrition and food services technician (19,9%) and economics technician (13,7%). A separate group of schools are general art schools, in which less than 1% of total students of upper secondary schools are educated. In schools of this type, 43,5% of persons were studying to become a musician and visual artist, while dancers accounted for 12,9%.

Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych i techników według wybranych zawodów w roku szkolnym 2016/17

Students of basic vocational and technical secondary schools by selected occupations in 2016/17 school year

Licea ogólnokształcące są szkołami, których ukończenie umożliwia, po zdaniu egzaminu maturalnego, uzyskanie świadectwa dojrzałości. Absolwenci po ukończeniu klasy programowo najwyższej uzyskują wykształcenie średnie, co daje im możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkół policealnych, a po zdaniu egzaminu maturalnego – na studia wyższe, w celu uzyskania odpowiedniego tytułu zawodowego.

General secondary schools are schools whose completion allows, after passing general secondary education exam, to obtain general certificate of secondary education. Graduates, after completing the highest grade, achieve secondary education, which enables them to apply for admission to post-secondary schools, and after passing general secondary education exam – to tertiary education establishments, in order to obtain the appropriate professional title.

Absolwenci liceów ogólnokształcących oraz techników, którzy ukończyli szkołę w 2017 r., przystępowali do egzaminu maturalnego obowiązkowo z języka polskiego i wybranego języka obcego nowożytnego (w części ustnej i pisemnej) oraz z matematyki (w części pisemnej). Ponadto absolwenci obligatoryjnie przystępowali również do egzaminu maturalnego z wybranego przedmiotu na poziomie rozszerzonym, a w przypadku języków obcych nowożytnych – na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym.

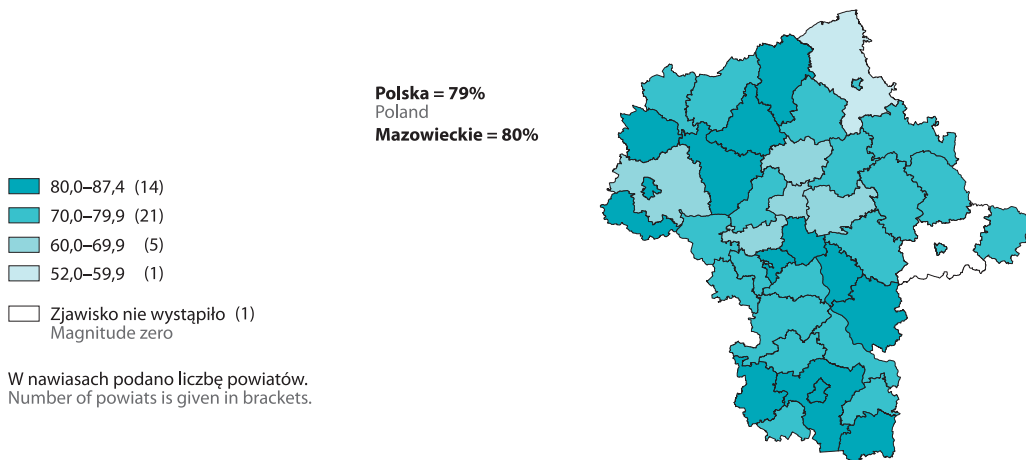
W województwie mazowieckim w maju 2017 r. do egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i pisemnej przystąpiło 38,1 tys. absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z roku szkolnego 2016/17. Spośród ogółu zdających świadectwo dojrzałości uzyskało 80% abiturientów (w kraju 79%).

Graduates of general and technical secondary schools, who finished school in 2017, sat an obligatory exam in Polish and selected modern foreign language (in oral and written part) as well as in Maths (in written part). Moreover, graduates had an obligation to take the exam in a selected subject on advanced level, and in the case of modern languages – on advanced or bilingual level.

In Mazowieckie voivodship in May 2017, 38,1 thous. graduates of upper secondary schools from the 2016/17 school year took the general secondary education exam in oral and written part. From among total graduates taking the exam, the general secondary education certificate obtained 80% of them (in the country 79%).

Odsetek absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z 2017 r., którzy otrzymali świadectwo dojrzałości

Percentage of graduates of upper secondary schools in 2017, who received general certificate of secondary education

Źródło: dane Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [4] i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie [6].

Source: data of the Central Commission of Examination [4] and District Commission of Examination in Warsaw [6].

Średnie wyniki (w %) pisemnego egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych w 2017 r.

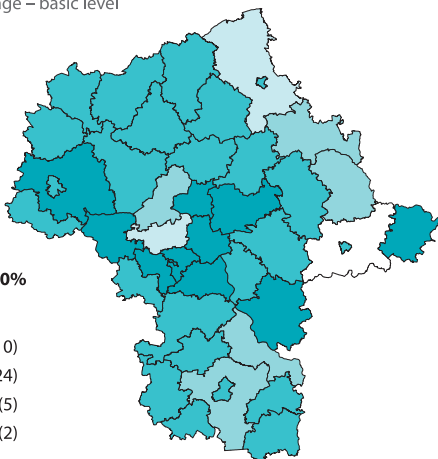
Average results (in %) of obligatory written exam in 2017

Język polski – poziom podstawowy
Polish language – basic level

Polska = 56%
Poland
Mazowieckie = 60%

60,0–64,2 (10)
55,0–59,9 (24)
50,0–54,9 (5)
44,8–49,9 (2)

Zjawisko nie wystąpiło (1)
Magnitude zero

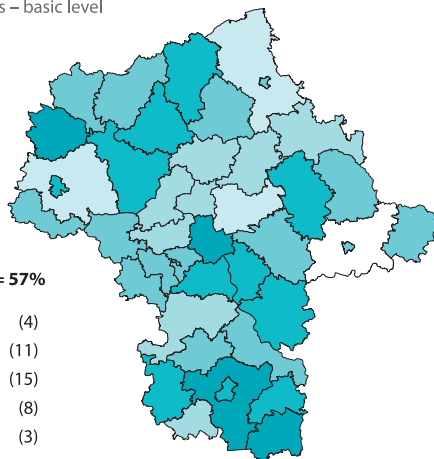

Matematyka – poziom podstawowy
Maths – basic level

Polska = 54%
Poland
Mazowieckie = 57%

60,0–63,6 (4)
55,0–59,9 (11)
50,0–54,9 (15)
45,0–49,9 (8)
39,1–44,9 (3)

Zjawisko nie wystąpiło (1)
Magnitude zero

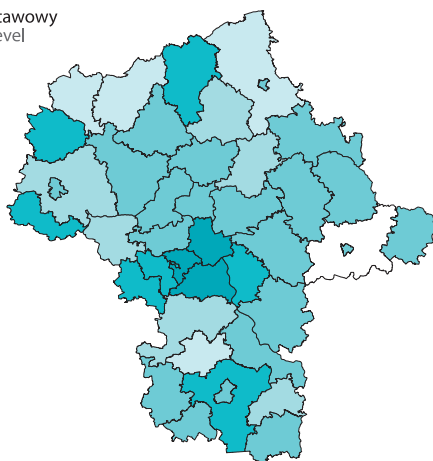
Język angielski – poziom podstawowy
English language – basic level

Polska = 71%
Poland
Mazowieckie = 73%

75,0–83,4 (3)
70,0–74,9 (7)
65,0–69,9 (21)
60,0–64,9 (6)
50,1–59,9 (4)

Zjawisko nie wystąpiło (1)
Magnitude zero

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

Źródło: dane Centralnej Komisji Egzaminacyjnej [4] i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie [6].

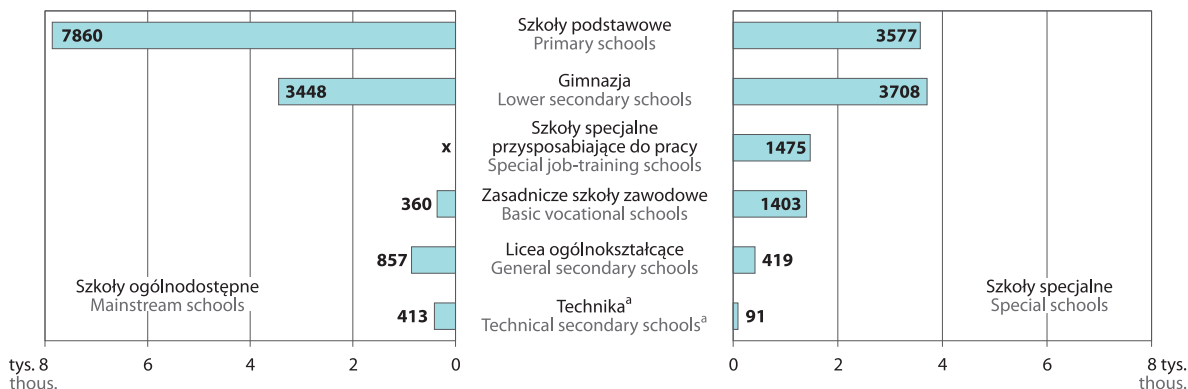
Source: data of the Central Commission of Examination [4] and District Commission of Examination in Warsaw [6].

Kształcenie specjalne organizowane jest dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, i może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne (na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej) odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych lub w szkołach ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały: specjalne, integracyjne, ogólnodostępne, oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą. O potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży orzekają publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne (w tym specjalistyczne). Uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nie muszą być niepełnosprawni w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, podobnie jak uczniowie niepełnosprawni nie muszą mieć orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Special education is organized for children and youth with special educational needs, including disabled children and youth, and can be conducted within school system or individually. Special education (on primary, lower secondary and upper secondary school level) takes place in special schools operating independently or in mainstream schools, in which following sections are created: special, integration, mainstream, and in special education care centres, other educational institutions or health care units. The need of special education is determined by public psychological-pedagogical counselling centres (including specialised ones). Students possessing special educational needs certificate are not necessarily disabled, as defined by the Act on professional and social rehabilitation and employment of disabled persons, similarly, disabled students do not need to have a special educational needs certificate.

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach ogólnodostępnych i specjalnych w roku szkolnym 2016/17

Students with special educational needs in mainstream and special schools in 2016/17 school year

a W zakresie szkół ogólnodostępnych – łącznie z artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.
a In regard to mainstream schools – including general art leading to professional certification.

W roku szkolnym 2016/17 we wszystkich szkołach podstawowych uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi stanowili 3,3% ogółu uczniów, w gimnazjach – 4,6%, a w szkołach ponadgimnazjalnych – 3,1%. Większość (3/4) uczniów kontynuujących kształcenie specjalne na poziomie ponadgimnazjalnym uczęszczało do szkół zawodowych, przy czym 35,1% do zasadniczych szkół zawodowych, 29,4% do specjalnych szkół przysposabiających do pracy, a do techników 10,0%; do liceów ogólnokształcących uczęszczało 25,4%.

In the school year 2016/17, in all primary schools, pupils with special educational needs amounted to 3,3% of the total number of pupils, in lower secondary schools – 4,6%, and in upper secondary schools – 3,1%. Majority (3/4) of students continuing special education on upper secondary level attended vocational schools, of which 35,1% basic vocational schools, 29,4% special job-training schools, and 10,0% technical secondary schools; 25,4% attended general secondary schools.

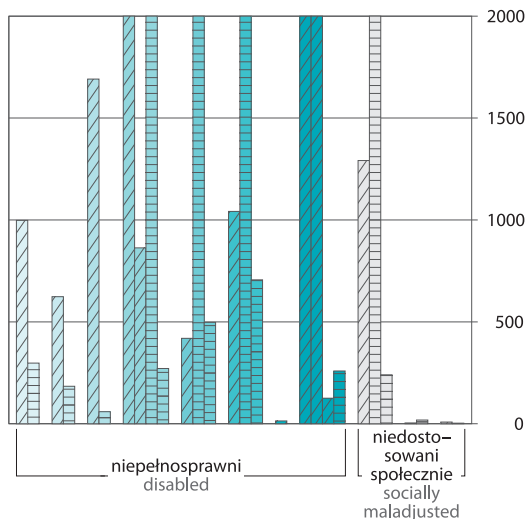
Uczniowie niepełnosprawni oraz niedostosowani społecznie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w roku szkolnym 2016/17

Disabled and socially maladjusted students with special educational needs in 2016/17 school year

Uczniowie w szkołach:
Students in schools:

ogólnodostępnych / mainstream / specjalnych / special

niesłyszący i słabosłyszący
deaf and hearing impaired	niewidomi i słabowidzący
blind and sight impaired
z niepełnosprawnością
ruchową i z afazją
motor-skill impaired
and with aphasia	z upośledzeniem umysłowym
w stopniu lekkim
with slight intellectual disability
z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
with moderate or severe intellectual disability	z niepełnosprawnością sprzężoną
associated with defects
z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera lub zaburzeniami psychicznymi
with autism, of which with Asperger syndrome or physical disorders	z chorobami przewlekłymi
chronically ill
niedostosowani społecznie lub zagrożeni niedostosowaniem społecznym
socially maladjusted or endangered of social maladjustment	
zagrożeni uzależnieniem
threatened with addiction	z zaburzeniami zachowania
behavioural disorders

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Dzieci i młodzież będący czytelnikami bibliotek publicznych ^a :						Children and youth who are borrowers of public libraries ^a :
w wieku do 15 lat	205940	207720	210117	211045	210308	up to age 15
na 1000 ludności danej grupy wieku	237	238	239	238	234	per 1000 population of given age group
w wieku 16–19 lat	107800	98910	91291	80457	74640	at age 16–19
na 1000 ludności danej grupy wieku	454	433	416	379	360	per 1000 population of given age group
Młodzież szkolna zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach	827825	942004	1079919	990262	932259	Primary and secondary school students visiting museums in organized groups
Uczestnicy lekcji muzealnych	455565	459961	538798	527438	708377	Participants in museum classes
Młodzież szkolna zwiedzająca instytucje paramuzealne w zorganizowanych grupach	530568	275386	446234	161467	149766	Primary and secondary school students visiting institutions related to museums in organized groups
Uczestnicy lekcji w instytucjach paramuzealnych	13923	33502	30095	16126	17943	Participants in classes in institutions related to museums
Dzieci i młodzież szkolna ^b w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach:						Primary and secondary school students ^b at centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres:
członkowie grup (zespołów) artystycznych ^c	13338	13613	16175	18580	18603	members of artistic groups (ensembles) ^c
członkowie kół (klubów/ /sekcji) ^c	18508	20614	23851	30980	37326	members of groups (clubs/sections) ^c
absolwenci kursów	7909	6905	8662	6202	6663	graduates of courses
Uczestnicy kół zainteresowań w placówkach wychowania pozaszkolnego ^d	109257	86053	80131	84936	104007	Participants in extracurricular activities in extracurricular education institutions ^d
Ćwiczący ^c w wieku do 18 lat w klubach sportowych ^e	77492	.	80841	.	97574	Exercisers ^c up to age 18 in sports clubs ^e

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat. c Stan w dniu 31 XII. d Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 IX roku poprzedzającego rok badany do 31 VIII roku badanego. e Łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

^a Including library service points. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15. ^c As of 31 XII. ^d Taking systematic participation in extracurricular activities in period from 1 IX of the year preceding the surveyed year to 31 VIII of the surveyed year. ^e Including student and religious sports clubs.

Dziecko ma prawo do wypoczynku, zabawy i udziału w zajęciach kulturalnych i artystycznych. Uczestnictwo dzieci i młodzieży w kulturze mierzy się udziałem w poszczególnych jej dziedzinach. Instytucje kultury oferujące dzieciom różne formy spędzania czasu wolnego to m.in. biblioteki, muzea, domy i ośrodki kultury.

W województwie mazowieckim w 2016 r. działało 957 bibliotek publicznych i ich filii, w tym 6 bibliotek publiczno-szkolnych oraz 60 filii bibliotecznych dla dzieci i młodzieży. Uczniowie szkół wszystkich poziomów kształcenia mogli ponadto korzystać z zasobów bibliotek szkolnych. W 2016 r. dzieci i młodzież w wieku do lat 19 stanowili 30,5% ogółu czytelników bibliotek publicznych. W filiach bibliotecznych, których oferta skierowana jest specjalnie do dzieci udział ten był wyższy i wyniósł 50,9%.

Each child has a right to relax and play, and to join in a wide range of cultural, artistic and other recreational activities. Children and youth participation in culture is measured by participation in particular domains. Institutions of culture offering various forms of passing free time are i.e. libraries, museums, cultural establishments and centres.

In 2016 in Mazowieckie voivodship there were 957 public libraries and their branches, including 6 public-school libraries and 60 library branches for children and youth. Students of all levels of education could use the collections of school libraries. In 2016 children and youth up to 19 years old amounted to 30,5% of the total number of borrowers in public libraries. In library branches, where their offer is directed specifically to children, share was higher and amounted to 50,9%.

Dzieci i młodzież w wieku do 19 lat będący czytelnikami bibliotek publicznych^a w 2016 r.

Children and youth up to age 19 who are borrowers of public libraries^a in 2016

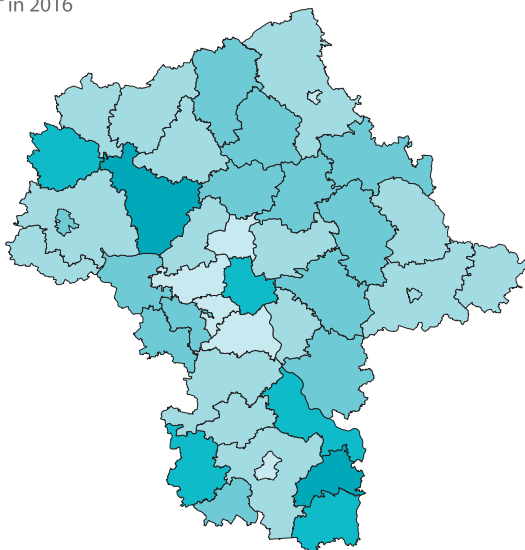
Na 1000 ludności w wieku 0–19 lat:
Per 1000 population aged 0–19:

- 350–410 (2)
- 300–349 (5)
- 250–299 (13)
- 200–249 (16)
- 155–199 (6)

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

^a łącznie z punktami bibliotecznymi.
^a Including library service points.

Polska = 274
Poland
Mazowieckie = 258

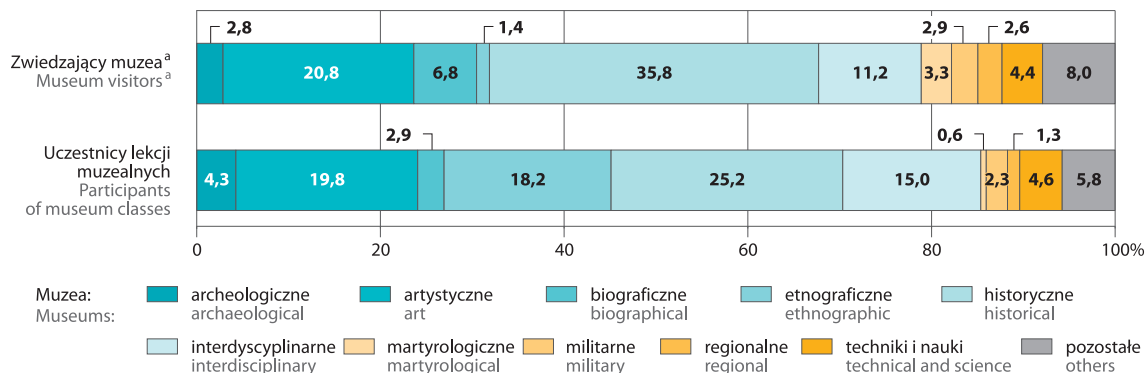

W województwie mazowieckim w 2016 r. działało 138 muzeów i oddziałów muzealnych, których wystawy obejrzało w zorganizowanych grupach 932,3 tys. młodzieży szkolnej. Największym zainteresowaniem cieszyły się muzea o profilu historycznym (35,8% zwiedzającej młodzieży) i artystycznym (20,8%). Spośród wielu zadań jakie realizują muzea, a także instytucje paramuzealne (ogrody zoologiczne, botaniczne itp.) szczególną rolę odgrywa działalność edukacyjna. W ofercie adresowanej do przedszkoli, szkół, świetlic znajdują się lekcje muzealne, których tematyka dostosowana jest do programów nauczania na poszczególnych poziomach kształcenia. Zajęcia przeprowadzane w formie wykładów, prelekcji, pokazów, warsztatów wzbogacane są m.in. filmami video, slajdami, eksponatami muzealnymi, prezentacjami multimedialnymi. W 2016 r. muzea przeprowadziły 26,6 tys. lekcji muzealnych w ramach 1756 tematów; w lekcjach tych wzięło udział 708,4 tys. uczniów. Najwięcej zajęć (7,6 tys., 472 tematów) przygotowali muzea historyczne; uczestniczyło w nich 178,7 tys. uczniów. Ponadto jednostki paramuzealne przeprowadziły 716 lekcji (w ramach 36 tematów), w których wzięło udział 17,9 tys. uczniów.

In 2016, in Mazowieckie voivodship there were 138 museums and museum branches, whose exhibitions were visited by 932,3 thous. of school youth in organized groups. The most frequently visited types of museums were historical (35,8% of visiting youth) and artistic (20,8%). Among many tasks fulfilled by museums and related institutions (zoological and botanical gardens, etc.) education plays a special role. In the offer targeted to preschools, schools and after-school clubs there are museum lessons on topics adjusted to curricula of the particular levels of education. Such lessons take the form of lectures, talks, shows or workshops, enriched with videos, slides, museum exhibits and multimedia presentations. In 2016, museums conducted 26,6 thous. lessons on 1756 topics, with 708,4 thous. students participating. The largest number of activities (7,6 thous., 472 topics) were prepared by historical museums, for 178,7 thous. students. In addition, institutions related to museums conducted 716 lessons (on 36 topics) in which 17,9 thous. students participated.

Struktura młodzieży szkolnej zwiedzającej muzea oraz uczestniczącej w lekcjach muzealnych według rodzajów muzeów w 2016 r.

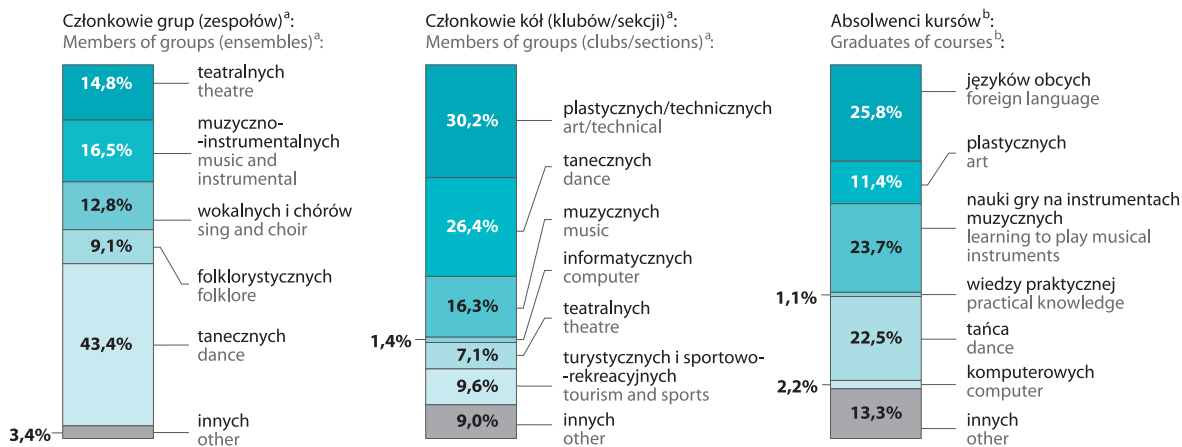
Structure of primary and secondary school students visiting museum as well as participating in museum classes by kind of museums in 2016

^a W zorganizowanych grupach.
 a In organized groups.

Struktura dzieci i młodzieży szkolnej w centrach kultury, domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach w 2016 r.

Structure of primary and secondary school students at centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres in 2016

a Stan w dniu 31 XII. b W ciągu roku.
a As of 31 XII. b During the year.

Aktywny udział w działalności kulturalnej umożliwiają m.in. domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice, których oferta skierowana jest do lokalnych społeczności. W województwie mazowieckim w amatorskich grupach artystycznych prowadzonych przez te placówki w 2016 r. działało 18,6 tys. dzieci i młodzieży szkolnej (70,4% wszystkich członków), a w kołach organizujących zajęcia tematyczne – 37,3 tys. (55,4%). Najwięcej dzieci i młodzieży rozwijało swoje zainteresowania w ramach zajęć tanecznych i plastycznych.

Działalność ukierunkowaną na pozaszkolną pracę z dziećmi i młodzieżą prowadzą ponadto placówki oświatowo-wychowawcze, takie jak: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogrody jordanowskie i inne placówki o charakterze specjalistycznym (artystyczne, politechniczne, naukowe itp.). W 2016 r. w różnych formach zajęć prowadzonych przez te jednostki uczestniczyło 104,0 tys. dzieci i młodzieży, w tym 50,0 tys. w zajęciach artystycznych, a 18,3 tys. w zajęciach sportowych.

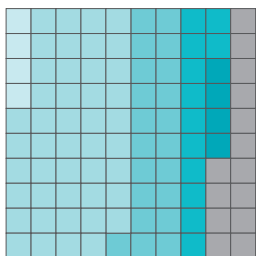
Cultural centres and establishments, community centres and after-school clubs with offer targeted at local communities allow for active participation in cultural activities. In 2016, in Mazowieckie voivodship these institutions ran amateur artistic groups, with participation of 18,6 thous. children and youth (70,4% of all members), as well as special interest clubs – for 37,3 thous. (55,4%). The largest number of children and youth developed their interest in dance and visual art.

Extracurricular activities for children and youth are offered also by educational centres, such as: youth extracurricular establishments, youth culture clubs, after-school clubs, inter-school sports centres, game parks and other specialised units (artistic, polytechnic, scientific etc.). In 2016, 104,0 thous. children and youth participated in various forms of activities offered by these units, including 50,0 thous. in artistic activities and 18,3 thous. in sports.

Struktura uczestników kół zainteresowań w placówkach wychowania pozaszkolnego w 2016 r.^a

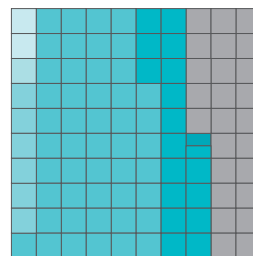
Structure of participants in extracurricular activities in extracurricular institutions in 2016^a

Według rodzajów placówek
By kind of institutions

□ = 1%

Według form zajęć
By form of classes

Pałace młodzieży
Youth centres

Młodzieżowe domy kultury
Youth community centres

Informatyczne
Computing

Techniczne
Technical

Ogniska pracy pozaszkolnej
Extracurricular interest groups

Międzyszkolne ośrodki sportowe
Inter-school sports centres

Przedmiotowe
Subject

Artystyczne
Arts

Ogrody jordanowskie
Jordan's gardens (playgrounds)

Pozostałe placówki
Other institutions

Sportowe
Sports

Turystyczno-
krajoznawcze
Tourism and
sight-seeing

Inne
Others

^a Biorących systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 IX 2015 r. do 31 VIII 2016 r.

^a Taking systematic participation in extracurricular activities in period from 1 IX 2015 to 31 VIII 2016.

Jednym ze sposobów na aktywne spędzanie czasu wolnego jest sport. W 2016 r. w województwie mazowieckim w klubach sportowych ćwiczyło 97,6 tys. dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat, co stanowiło 9,2% ogółu tej populacji. Sportem bardziej interesują się chłopcy niż dziewczęta; spośród ogółu chłopców aktywnie uprawiało sport 12,4%, a spośród ogółu dziewcząt – 5,9%. Większość (56,5%) ćwiczyła w uczniowskich i wyznaniowych klubach sportowych, których podstawową działalnością jest rekreacja ruchowa.

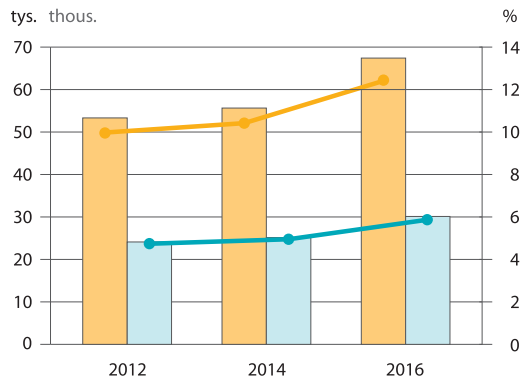
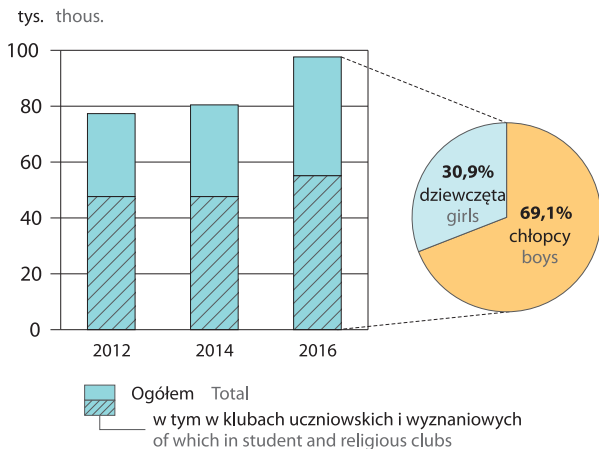
One of the active forms of spending leisure time is sports. In 2016, in Mazowieckie voivodship 97,6 thous. children and youth up to 18 years of age practiced sports in sports clubs, which constituted 9,2% of the population in this age group. Boys were more interested in sports than girls, 12,4% of boys practiced sports actively, compared to 5,9% among girls. Majority (56,5%) practiced sports in pupils' and religious sports clubs, which base their activity on physical recreation.

Ćwiczący w wieku do 18 lat w klubach sportowych^a

Stan w dniu 31 XII

Excercisers up to age 18 in sports clubs^a

As of 31 XII

W tysiącach: In thousands: ■ chłopcy boys —●—
 W % ludności danej płci i grupy wieku: In % of population of given sex and age group: —●— dziewczęta girls —●—

a łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.
a Including student and religious sports clubs.

Ćwiczący w wieku do 18 lat w klubach sportowych^a w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Excercisers up to age 18 in sports clubs^a in 2016

As of 31 XII

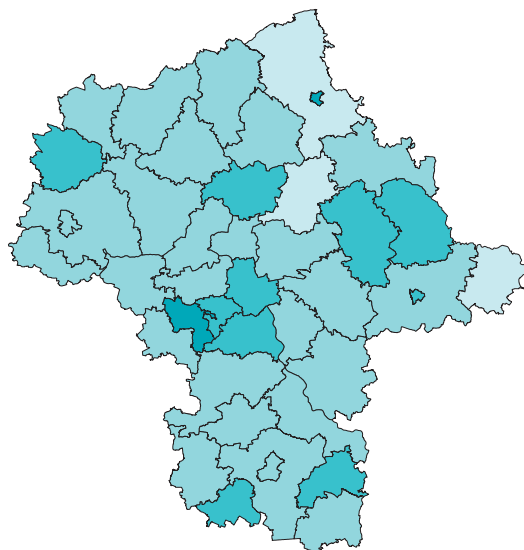
Polska = 101
Poland

Mazowieckie = 92

Na 1000 ludności w wieku 0–18 lat:
Per 1000 population aged 0–18:

- 150–167 (2)
- 100–149 (10)
- 50– 99 (27)
- 26– 49 (3)

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of powiats is given in brackets.

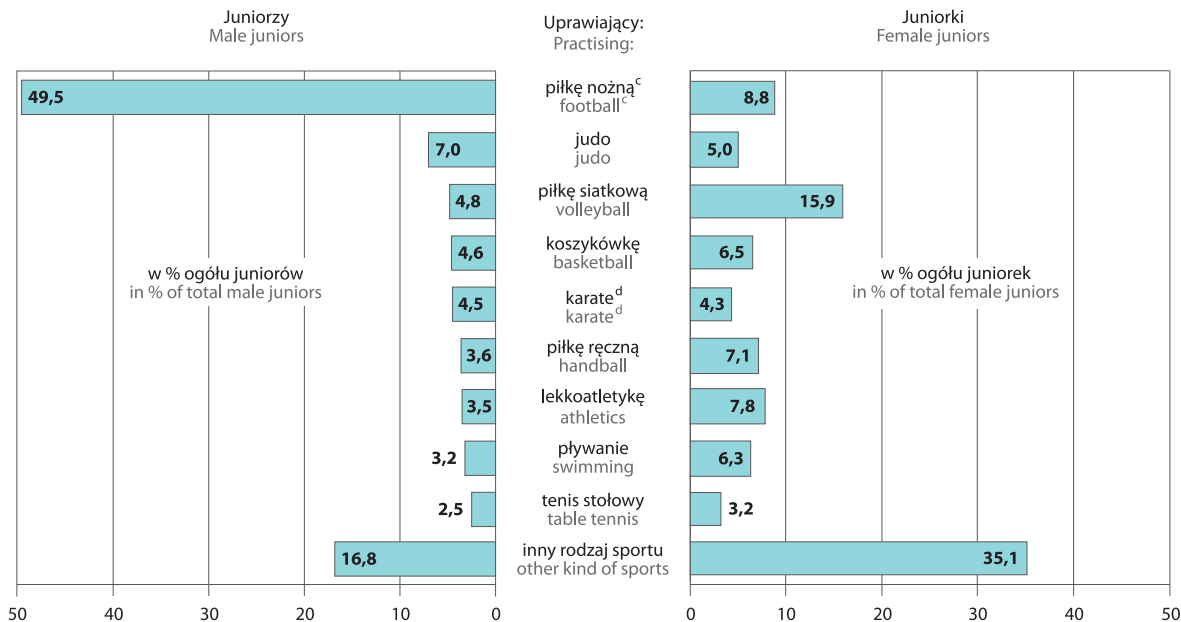
a łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.
a Including student and religious sports clubs.

Juniorzy i juniorki^a w klubach sportowych^b według dziedzin i rodzajów sportu w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII

Juniors^a in sports clubs^b by sports fields and kinds of sports in 2016

As of 31 XII

^a Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych; dla tej kategorii zawodników nie ma jednoznacznej granicy wieku, gdyż w poszczególnych dyscyplinach może ona być inna. ^b Łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi. ^c Łącznie z halową. ^d Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Data covers: youths, juniors and younger juniors; for this category there is no exact age boundary, because in individual disciplines it could be different. ^b Including student and religious sports clubs. ^c Including indoor football. ^d A sport field (consists of a number of related kinds of sports).

W sekcjach sportowych poszczególne rodzaje sportu trenowało 105,9 tys. juniorów i junierek (osoby uprawiające kilka rodzajów sportu są liczone wielokrotnie). Największym powodzeniem cieszyły się gry zespołowe: piłka nożna – 36,8% ogółu ćwiczących, siatkówka – 8,2%, a także koszykówka – 5,2% i piłka ręczna – 4,7%, natomiast z dyscyplin indywidualnych: judo – 6,4%, lekkoatletyka – 4,8%, karate – 4,4%, pływanie – 4,2% i tenis stołowy – 2,7%.

105,9 thous. female and male juniors practiced various kinds of sports in sports sections (persons practicing a few kinds of sports are counted several times). Team sports are the most popular: football – 36,8% of all practicing persons, volleyball – 8,2%, as well as basketball – 5,2% and handball – 4,7%; whereas among sports practiced individually: judo – 6,4%, athletics – 4,8%, karate – 4,4%, swimming – 4,2% and table tennis – 2,7%.

Dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii – badanie przeprowadzone w maju i czerwcu 2015 r.

Data of the Institute of Psychiatry and Neurology – survey conducted in May and June 2015

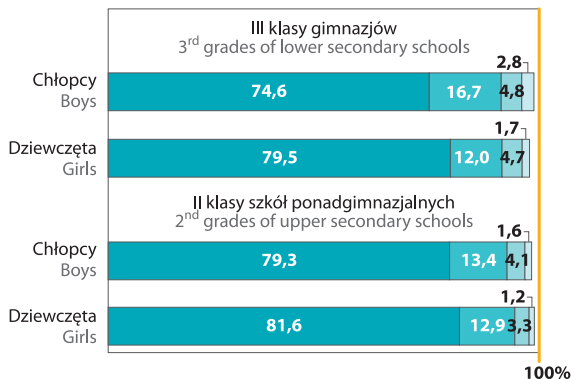
Style wypoczynku młodzieży szkolnej (w ciągu 12 miesięcy przed badaniem; w % badanej populacji)

Types of recreation of school youth (during 12 months before survey; in % of population surveyed)

Częstotliwość: **prawie codziennie** (almost daily) **przynajmniej raz na tydzień** (at least once per week) **raz lub dwa razy na miesiąc** (once or twice per month) **kilka razy w roku** (a few times per year)

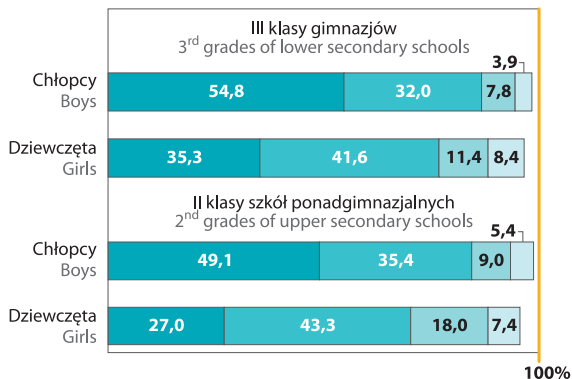
Używanie Internetu dla przyjemności^a

Using Internet for pleasure^a

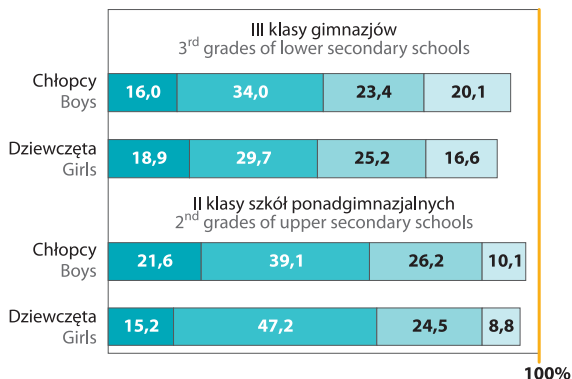
Aktywne uprawianie sportu

Active sporting

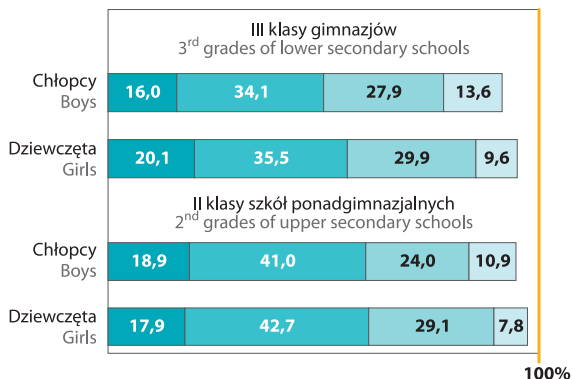
Wychodzenie z przyjaciółmi wieczorem^b

Going out with friends in the evenings^b

Chodzenie ze znajomymi do centrum handlowego^c

Going with friends to the shopping centre^c

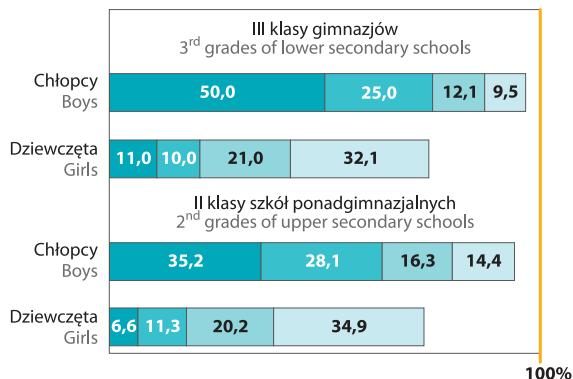
a Czaty, ściąganie muzyki, gier, filmów itp. b Do dyskoteki, kawiarni, na prywatkę. c A także po ulicach, do parku itp., tylko dla przyjemności.
a Chats, downloading music, games, movies etc. b To discos, cafes or parties. c As well as in the streets, parks etc., only for pleasure.

Style wypoczynku młodzieży szkolnej (dok.)

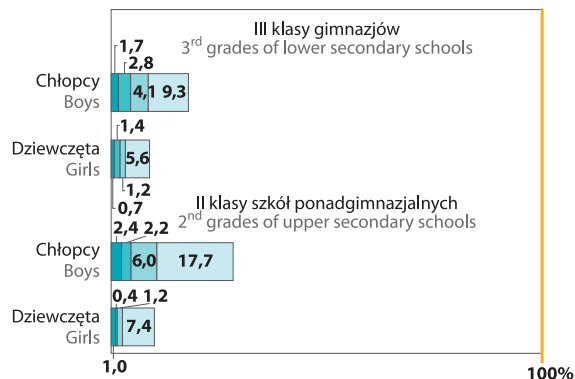
Types of recreation of school youth (cont.)

Częstotliwość: **prawie codziennie** almost daily **przynajmniej raz na tydzień** at least once per week **raz lub dwa razy na miesiąc** once or twice per month **kilka razy w roku** a few times per year

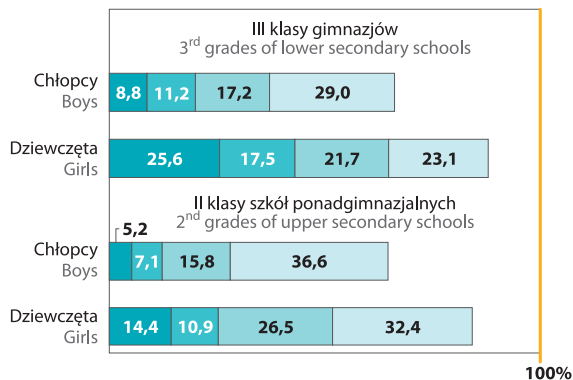
Granie w gry komputerowe
Playing computer games

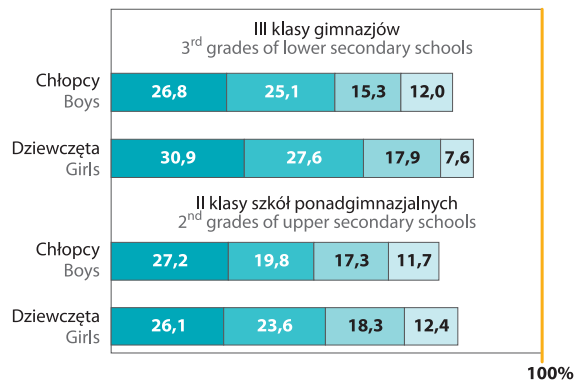
Granie na automatach do gry^d
Playing video slot machines^d

Czytanie książek dla przyjemności
Reading books for pleasure

Inne hobby^e
Other hobbies^e

^dTakich, na których można wygrać pieniądze. ^eGra na instrumencie, śpiew, rysunek.
^dGambling for money. ^ePlaying a musical instrument, singing, drawing.

Badanie przeprowadzone w 2015 r. pozwoliło określić jak często młodzież szkolna oddaje się różnym stylom wypoczynku; zbadano 8 form. Okazało się, że najpopularniejszym sposobem spędzania czasu wolnego przez uczniów szkół ponadpodstawowych jest używanie Internetu dla przyjemności. W ten właśnie sposób spędza czas od 97,9% do 99,0% uczniów (w zależności od płci i wieku). Należy zaznaczyć, że około 80% uczniów robi to prawie codziennie. Drugim pod względem popularności stylem wypoczynku jest aktywne uprawianie sportu. Tak spędza wolny czas 95,7–98,9% uczniów, przy czym znacznie częściej sport uprawiają chłopcy niż dziewczęta. Systematycznie (nie rzadziej niż raz w tygodniu) uprawia go 86,8% chłopców z III klas gimnazjów oraz 84,5% chłopców z II klas szkół ponadgimnazjalnych; wśród dziewcząt udziały te wynoszą odpowiednio 76,9% i 70,3%. Prawie codziennie uprawia sport 54,8% chłopców z III klas gimnazjów i 49,1% chłopców z II klas szkół ponadgimnazjalnych. Bardzo popularne wśród młodzieży jest wychodzenie z przyjaciółmi wieczorem (do dyskoteki, kawiarni lub na prywatkę) oraz chodzenie ze znajomymi do centrum handlowego, po ulicach, do parku itp. Te style wypoczynku deklaruje 90,4–97,5% uczniów. Inne hobby, jak np. gra na instrumencie, posiada od 76,0% do 84,0% ankietowanych.

Niepokojący jest niski odsetek uczniów czytających książki dla przyjemności. Wyniki badania pokazują również, że dziewczęta znacznie częściej niż chłopcy spędzają wolny czas w ten właśnie sposób. Raz na tydzień lub częściej sięgają po książkę dla przyjemności 43,1% dziewcząt i 20,0% chłopców z III klas gimnazjów oraz 25,3% dziewcząt i 12,3% chłopców z II klas szkół ponadgimnazjalnych. Czytało sporadycznie (kilka razy w roku) lub nie czytało wcale 62,8% chłopców z III klas gimnazjów i 71,8% chłopców z II klas szkół ponadgimnazjalnych.

The survey conducted in 2015 allowed to define how often school youths engage in different types of recreation; 8 forms were surveyed. It turned out that the most popular way of spending leisure time by students of secondary schools is using Internet for pleasure. Between 97,9% and 99,0% of students (depending on sex and age) spend time in this manner. It has to be underlined that about 80% of students do this almost daily. Second most popular type of recreation is practicing sport. This way of spending time is practiced by 95,7–98,9% of students, and by boys much more often than by girls. Systematic (not less than once per week) practicing sport has been reported by 86,8% of boys in the third grade of lower secondary schools and 84,5% of boys in the second grade of upper secondary schools; among girls these shares amount to 76,9% and 70,3% respectively. 54,8% of boys in the third grade of lower secondary schools and 49,1% of boys in the second grade of upper secondary schools practice sport almost daily. Another activity highly popular among youths is going out with friends in the evenings (to discos, cafes or parties) and going with friends to the shopping centre, walking in the streets or parks etc. These types of recreation have been declared by 90,4–97,5% of students. Between 76,0% to 84,0% of respondents have different hobbies, such as playing a musical instrument.

What is disturbing is the low percentage of students reading books for pleasure. The results of the survey show that girls spend their leisure time in this manner much more frequently than boys. Once per week or more often, 43,1% of girls and 20,0% of boys in the third grade of lower secondary schools and 25,3% of girls and 12,3% of boys in the second grade of upper secondary schools reached for a book for pleasure. 62,8% of boys in the third grade of lower secondary schools and 71,8% of boys in the second grade of upper secondary schools read occasionally (a few times a year) or did not read at all.

Bezpieczeństwo. Zagrożenia
Safety. Threats

Dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie

Data of the Mazovian Voivodship Office in Warsaw

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	Specification
Przemoc w rodzinie według procedury „Niebieskie Karty”				Domestic violence according to “Blue Cards” procedure
Osoby niepełnoletnie, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie ^a	1776	2165	2718	Minors suspected of being victims of domestic violence ^a
chłopcy	832	1117	1369	boys
dziewczęta	944	1048	1349	girls
na 10 tys. ludności w wieku 0–18 lat	17	21	26	per 10 thous. population aged 0–18
Osoby niepełnoletnie, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie ^a	46	89	59	Minors who are suspected of using domestic violence ^a
chłopcy	27	82	46	boys
dziewczęta	19	7	13	girls
Dzieci odebrane z rodziny ^b w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka	107	75	81	Children taken from the family ^b in a situation of immediate threat to life or health of the child
chłopcy	48	40	44	boys
dziewczęta	59	35	37	girls

a Dane dotyczą tylko procedur wszczętych w danym roku. b Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

a Data only apply to procedures incurred in a given year. b On the basis of article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence.

Nie wszystkie dzieci mogą czuć się bezpiecznie w domu rodzinnym. W latach 2014–2016 notowano coraz więcej nowych przypadków przemocy domowej nad małoletnimi. O ile w 2014 r. na 10 tys. osób w wieku do lat 18 przypadało 17 małoletnich, którzy mogli być dotknięci przemocą, to dwa lata później takich dzieci było już 26. Co roku dochodzi do przypadków odebrania dzieci z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia. Dzieci te umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (w 2016 r. – 44), w rodzinach zastępczych (26) lub u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej (11). Należy mieć świadomość, że prezentowane dane dotyczą tylko części rodzin, w których ma miejsce przemoc.

Not all children can feel safe in the family home. In the years 2014–2016, more new cases of domestic violence over minors were recorded. While in 2014, per 10 thous. persons under 18 years old, there were 17 minors who could have been affected by violence, two years later there were 26 such children. Every year there are cases of taking away children from their families in a situation of immediate threat to life or health. The children are placed in care and education centres (in 2016 – 44), in foster families (26) or at another close non-resident person (11). One should be aware, that presented data concern only a part of the families in which violence takes place.

Dane Komendy Głównej Policji

Data of the National Police Headquarters

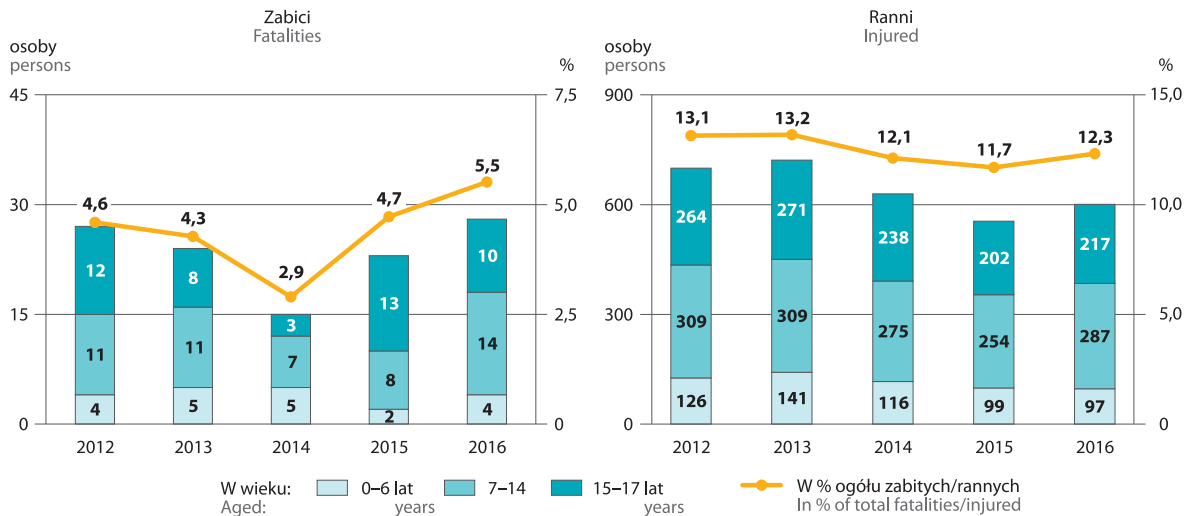
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Wypadki drogowe z udziałem małych dzieci	701	696	587	547	586	Road traffic accidents with participation of minors
W wieku: 0– 6 lat	128	135	109	93	92	Aged: 0– 6 years
7–14	316	303	267	247	272	7–14
15–17 lat	257	258	211	207	222	15–17 years
Małoletnie ofiary wypadków drogowych	726	745	644	578	629	Minor casualties of road traffic accidents
Zabici	27	24	15	23	28	Fatalities
Ranni	699	721	629	555	601	Injured
Wypadki drogowe spowodowane przez małych dzieci	208	218	194	130	161	Road traffic accidents caused by minors
Kierujących	111	116	94	62	103	Drivers
Piesznych	97	101	99	68	58	Pedestrians
Pasażerów	—	1	1	—	—	Passengers

Analizując dane z lat 2012–2016 można stwierdzić, że na drogach województwa mazowieckiego dochodzi co roku średnio do 623 wypadków drogowych z udziałem dzieci i młodzieży, w których 23 małych dzieci ponosi śmierć, a 641 zostaje rannych. Małoletni byli najbardziej zagrożeni w ruchu drogowym w roku 2012, kiedy to odnotowano najwięcej wypadków z ich udziałem. Od tego czasu zarówno liczba wypadków, jak i rannych dzieci wykazuje tendencję zniżkową; w ciągu 4 lat notowano spadek odpowiednio o około 16% i 14%. Liczba dzieci zabitych w wypadkach utrzymywała się na zbliżonym poziomie, tylko w 2014 r. nastąpił istotny spadek. Wśród ofiar wypadków najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w wieku 7–14 lat (średnio 10 osób wśród zabitych i 287 wśród rannych). Główną przyczyną wypadków drogowych spowodowanych przez małych dzieci pieszych jest nieostrożne wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem (około 54% wszystkich zdarzeń).

Analysing the data from the years 2012–2016, it can be stated that every year on the roads of Mazowieckie voivodship there are on average 623 traffic accidents involving children and youth, in which 23 minors are killed and 641 injured. Minors were the most at risk in road traffic in 2012, when most traffic accidents with their participation were recorded. Since then, both the number of accidents and injured children shows a downward trend; within 4 years, a decrease was recorded of approximately 16% and 14%, respectively. The number of children killed in road accidents remained on the similar level, only in 2014 there was a significant decline. Among casualties of accidents, the largest group were children aged 7–14 (on average 10 persons among the fatalities and 287 among the injured). The main cause of traffic accidents provoked by minor pedestrians is entering the road carelessly in front of an approaching vehicle (about 54% of all cases).

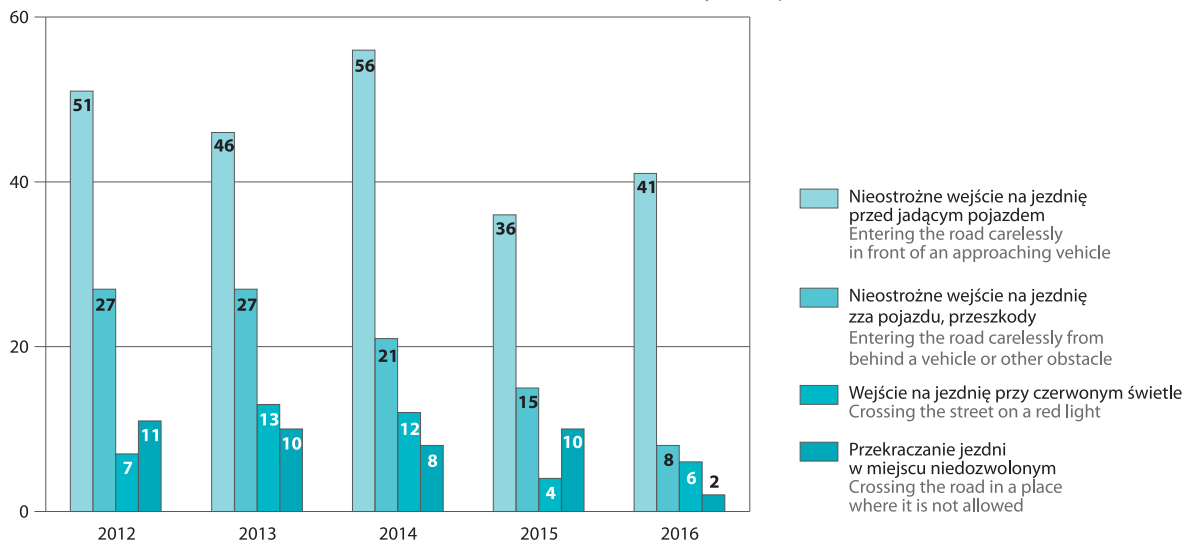
Małoletnie ofiary wypadków drogowych

Minor casualties of road traffic accidents

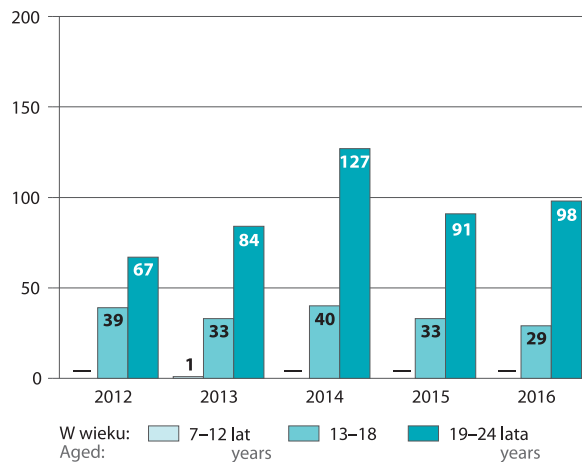
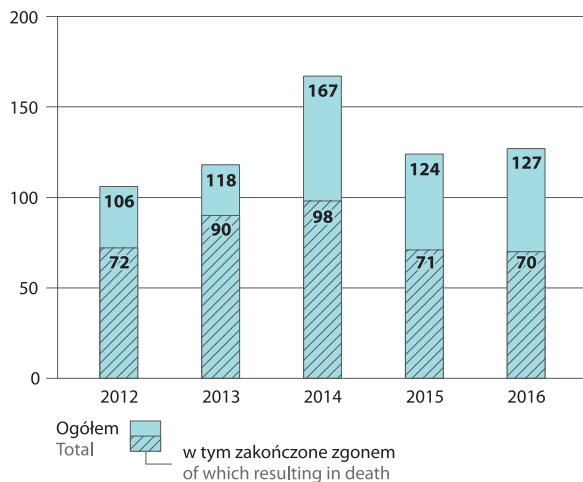
Wybrane przyczyny wypadków drogowych spowodowanych przez małych pieszych

Selected causes of road traffic accidents caused by minor pedestrians

Zamachy samobójcze^a dzieci i młodzieży w wieku 0–24 lata

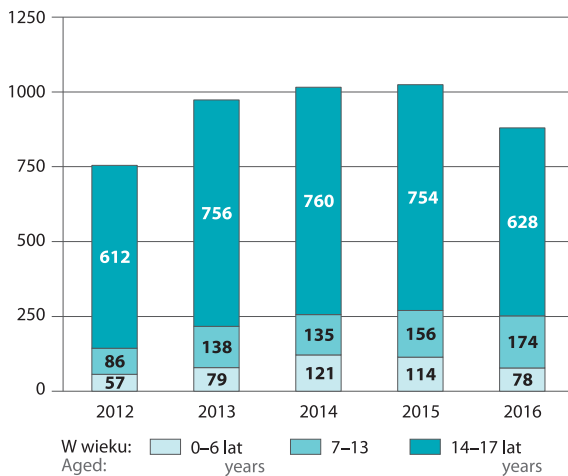
Suicides^a of children and youth aged 0–24

a Usiłowane i dokonane.
a Attempted and committed.

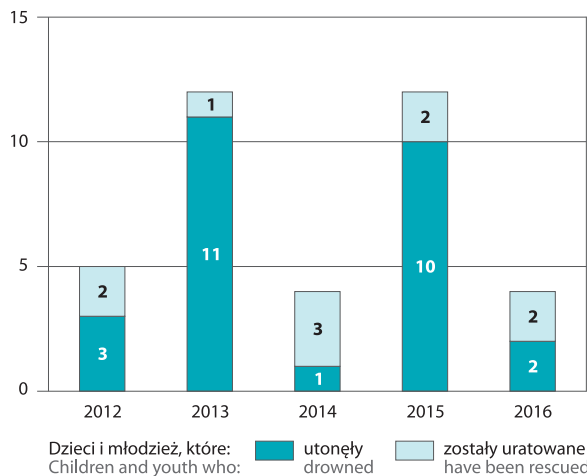
Osoby małoletnie zgłoszone jako zaginione

Minors reported as missing

Wypadki tonięcia dzieci i młodzieży w wieku 0–18 lat

Immersion incidents among children and youth aged 0–18 lat

Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej

Data of the Ministry of National Education

Wyszczególnienie	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	Specification
WYPADKI W SZKOŁACH I PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH^a	7669	7673	8038	7901	6851	ACCIDENTS IN SCHOOLS AND EDUCATION ESTABLISHMENTS^a
w tym:						of which:
śmiertelne	2	—	1	1	2	fatal
ciężkie	22	21	20	24	18	serious
w tym w:						of which in:
Placówkach wychowania przed-szkolnego	383	378	347	390	299	Pre-primary education establishments
Szkołach podstawowych	3464	3528	3724	3626	3460	Primary schools
Gimnazjach	2483	2431	2615	2507	2040	Lower secondary schools
Zasadniczych szkołach zawodowych ^b	101	91	77	81	71	Basic vocational schools ^b
Liceach ogólnokształcących ^c	710	732	768	763	569	General secondary schools ^c
Technikach ^d	445	437	417	447	346	Technical secondary schools ^d
Ogólnokształcących szkołach artystycznych ^e	22	27	26	16	10	General art schools ^e
Na 1000 uczniów/wychowanków:						Per 1000 pupils and students/ /children in care:
Placówek wychowania przed-szkolnego	2,0	1,9	1,8	2,1	1,4	Pre-primary education establishments
Szkoł podstawowych	11,1	11,2	10,9	9,8	10,0	Primary schools
Gimnazjów	15,9	15,8	17,2	16,5	13,2	Lower secondary schools
Zasadniczych szkół zawodowych ^b	5,1	5,0	4,1	4,6	4,3	Basic vocational schools ^b
Liceów ogólnokształcących ^c	7,5	8,2	9,0	9,2	6,9	General secondary schools ^c
Techników ^d	7,5	7,4	7,1	7,5	5,8	Technical secondary schools ^d
Ogólnokształcących szkół artystycznych ^e	17,4	22,3	20,8	13,2	8,2	General art schools ^e

^a Dane dotyczą uczniów i wychowanków. ^b Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^c, ^d Do roku szkolnego 2013/14 łącznie z: ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, ^d – technikami uzupełniającymi. ^e Dających uprawnienia zawodowe.

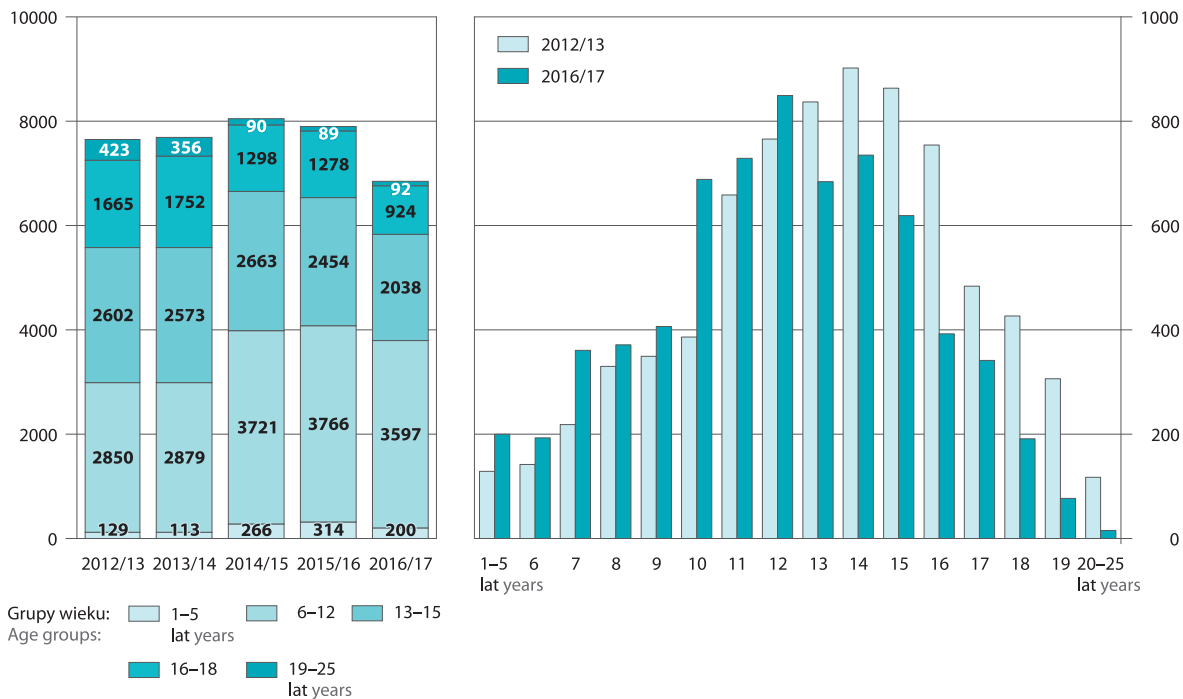
^a Data related to pupils, students and children in care. ^b Including special job-training schools. ^c, ^d Until the 2013/14 school year including: ^c – supplementary general secondary schools and specialized secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools. ^e Leading to professional certification.

Szkoły i placówki oświatowe to miejsca, w których często dochodzi do wypadków z udziałem dzieci i młodzieży. Analizując dane od roku szkolnego 2012/13 do 2016/17 można stwierdzić, że w województwie mazowieckim co roku średnio 7626 uczniów i wychowanków ulega wypadkom, w tym 1 śmiertelnemu, a 21 ciężkim. Najczęściej dochodzi do złamań (około 33% wszystkich zdarzeń) oraz zwichnięć i skręceń (31%).

Schools and other education establishments are locations where accidents involving children and youth occur frequently. Analysis of the data from the 2012/13 to 2016/17 school year shows that in Mazowieckie voivodship each year an average of 7626 children in charge, pupils and students are injured due to accidents; 1 is killed and 21 – seriously injured. The most frequent injuries are bone fractures (approximately 33% of all instances) as well as sprains and dislocations (31%).

Wypadki w szkołach i placówkach oświatowych według wieku poszkodowanych uczniów/wychowanków

Accidents in schools and education establishments by age of injured pupils and students/children in charge

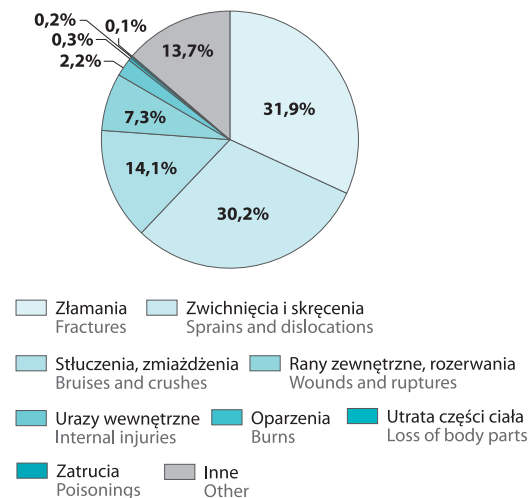

Do wypadków relatywnie częściej dochodzi w gimnazjach i szkołach podstawowych niż w innych typach placówek (wyjątek stanowią ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe). W analizowanym okresie na każdy 1000 uczniów gimnazjów wypadkom uległo 16 osób, a na każdy 1000 uczniów szkół podstawowych – 11. Wysokie zagrożenie wypadkami wśród gimnazjalistów potwierdza również rozkład poszkodowanych według wieku – najczęściej wypadkom ulegają bowiem dzieci w wieku 14 lat.

Accidents are relatively more frequent in lower secondary and primary schools than in other types of education establishments (with the exception of general art schools leading to professional certification). In the analysed period there were 16 victims of accidents per 1000 students of lower secondary schools and 11 per 1000 pupils of primary schools. High risk of accidents among students of lower secondary schools is also confirmed by the distribution of injured persons by age – children aged 14 are involved in accidents most frequently.

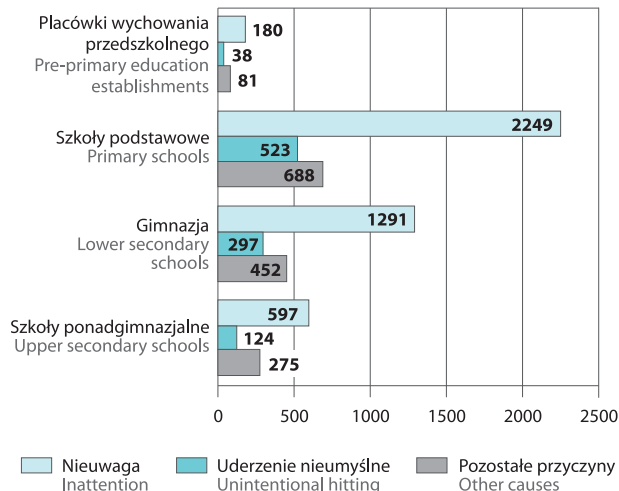
Wypadki w szkołach i placówkach oświatowych w roku szkolnym 2016/17 według rodzaju uszkodzenia ciała

Accidents in schools and education establishments in the school year 2016/17 by type of injury

Przyczyny wypadków w szkołach i placówkach wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/17

Causes of accidents in schools and pre-primary education establishments in the school year 2016/17

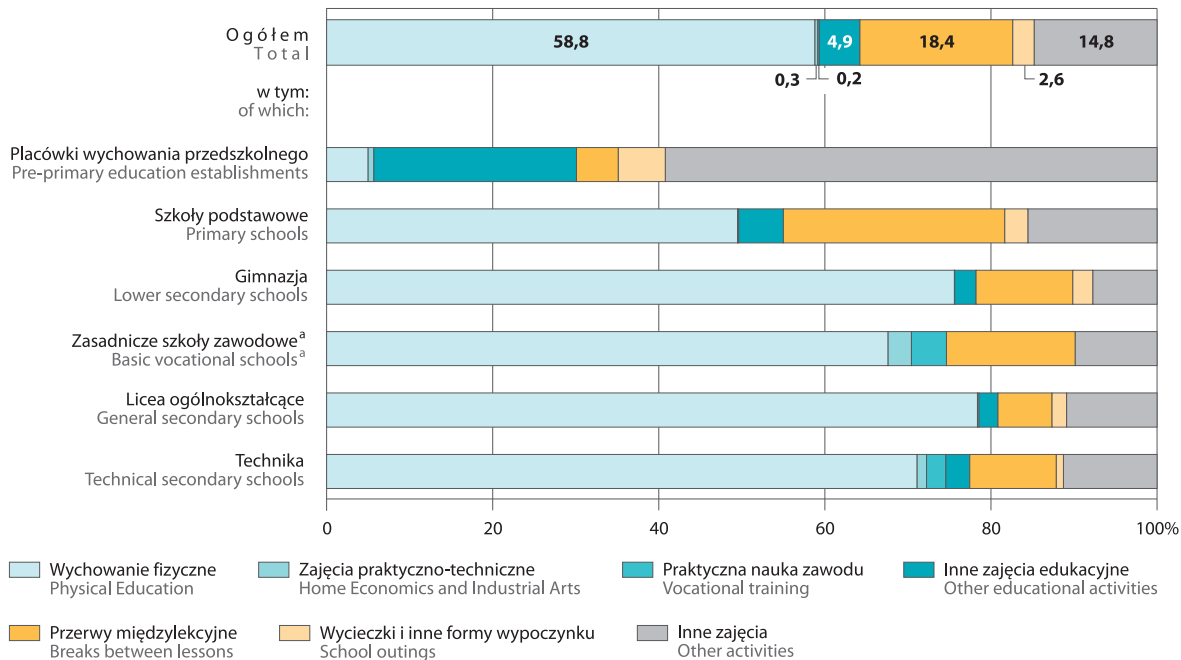

Do największej liczby wypadków dochodzi w czasie zajęć wychowania fizycznego (58% ogółu) oraz w czasie przerw międzylekcyjnych (19%). Główną przyczyną wypadków w szkołach i placówkach oświatowych jest nieuwaga (niemal 65%), przy czym w szkołach podstawowych i gimnazjach istotną przyczyną jest nieumyślne uderzenie.

The largest number of accidents occur during Physical Education classes (58% of cases) and during breaks between lessons (19%). The main cause of accidents in schools and other education establishments is inattention (almost 65%), whereas in primary and lower secondary schools unintentional hitting is also a significant cause.

Wypadki w szkołach i placówkach oświatowych w roku szkolnym 2016/17 według rodzaju zajęć, w czasie których wypadek miał miejsce

Accidents in schools and education establishments in the school year 2016/17 by the kind of activity during which the accident happened

^a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.
^a Including special job-training schools.

Dane Ministerstwa Sprawiedliwości

Data of the Ministry of Justice

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	Specification
Załatwione przez sądy rodzinne sprawy nieletnich ^a , w których zachodzi podejrzenie:				Resolved by family courts cases concerning juveniles ^a in which occur suspicion of:
demoralizacji	3728	4393	4256	demoralization
popętnienia czynu karalnego	4101	4760	3284	committing punishable act

^a Dane dotyczą osób.
^a Data relate to persons.

Dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii – badanie przeprowadzone w maju i czerwcu 2015 r.

Data of the Institute of Psychiatry and Neurology – survey conducted in May and June 2015

Wyszczególnienie	Uczniowie III klas gimnazjów Students of 3 rd grades of lower secondary schools		Uczniowie II klas szkół ponadgimnazjalnych Students of 2 nd grades of upper secondary schools		Specification
	chłopcy boys	dziewczęta girls	chłopcy boys	dziewczęta girls	
	w % badanej populacji in % of population surveyed				
Picie napojów alkoholowych:					Drinking alcoholic beverages:
Kiedyskolwiek w życiu	83,8	82,6	95,9	95,2	Anytime in life
W ciągu 12 miesięcy przed badaniem	71,1	72,7	91,7	90,9	During 12 months before survey
W ciągu 30 dni przed badaniem	52,6	52,3	85,4	79,2	During 30 days before survey
wybrane napoje:					selected beverages:
piwo	55,1	49,6	85,6	75,5	beer
wino	22,1	28,2	28,3	43,5	wine
wódka	36,8	36,9	69,6	58,4	vodka
Silne upicie się^a:					Severe intoxication^a:
Kiedyskolwiek w życiu	37,9	39,1	69,7	58,7	Anytime in life
W ciągu 12 miesięcy przed badaniem	28,4	30,7	50,1	42,3	During 12 months before survey
W ciągu 30 dni przed badaniem	15,7	16,7	23,8	16,8	During 30 days before survey
Używanie wybranych substancji psychoaktywnych:					Using selected drugs:
Kiedyskolwiek w życiu:					Anytime in life:
marihuana lub haszysz (konopie)	29,0	22,0	55,9	40,0	marihuana or hashish (cannabis)
leki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza	12,7	24,0	8,2	27,0	tranquillisers or sedatives without a doctor's prescription
substancje wziewne	12,3	13,3	6,3	10,7	inhaled substances
amfetamina	9,3	6,6	9,0	6,8	amphetamine
alkohol razem z tabletkami	7,3	7,2	5,5	9,7	alcohol together with pills
LSD lub inne halucynogeny	8,6	4,9	8,5	6,6	LSD or other hallucinogens
W ciągu 12 miesięcy przed badaniem:					During 12 months before survey:
marihuana lub haszysz (konopie)	23,8	18,9	44,9	30,9	marihuana or hashish (cannabis)
substancje wziewne	9,3	7,9	3,1	1,9	inhaled substances
amfetamina	6,7	4,5	5,1	3,4	amphetamine

a Wypicie tyle, żeby np. zataczać się, bełkotać, nie pamiętać co się działo.

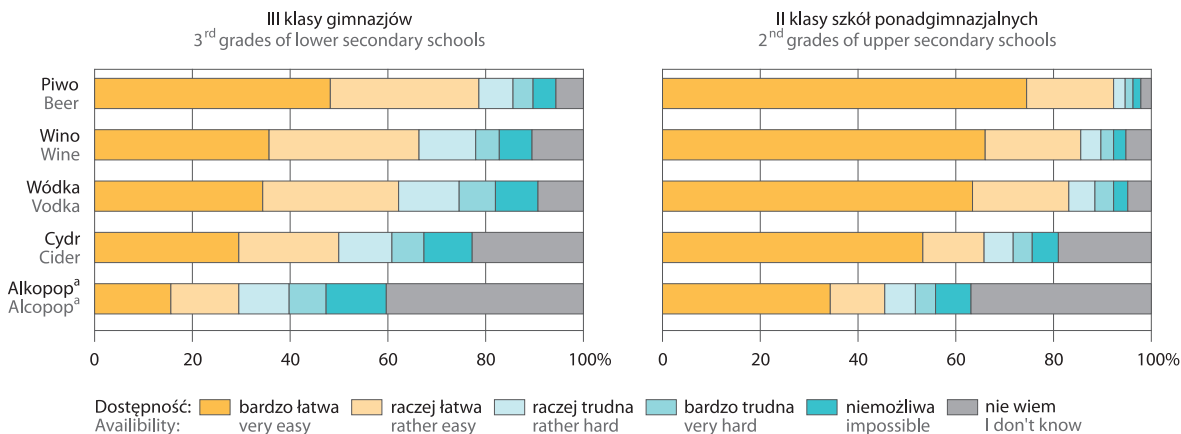
a Drinking so much, that it resulted in e.g. staggering, slurred speech and memory impairment.

Do głównych problemów dotyczących dzieci i młodzieży należy alkoholizm i narkomania. Jak wynika z badania przeprowadzonego w 2015 r., prawie wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych (niezależnie od płci i wieku) chociaż raz w życiu próbowali jakiegoś rodzaju alkoholu – przyznało się do tego około 89% ankietowanych. Najczęściej ci, którzy pili alkohol kiedykolwiek w życiu, pili go także w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Dotyczy to zwłaszcza uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych; w przypadku uczniów III klas gimnazjów odsetki te są nieco niższe. Uczniowie najczęściej sięgają po piwo lub wódkę. Wyniki badania pokazują wysoki poziom rozpowszechnienia wśród młodzieży tak ryzykownego zachowania, jakim jest upijanie się. W III klasach gimnazjów 37,9% chłopców i 39,1% dziewcząt ma już za sobą pierwsze upicie się; w II klasach szkół ponadgimnazjalnych udziały te wyraźnie się zwiększają i wynoszą 69,7% dla chłopców i 58,7% dla dziewcząt.

Alcoholism and drug addiction are among major problems concerning children and youth. According to the survey conducted in 2015, almost all students of post-primary schools (regardless of sex and age) at least once in their lives had an alcoholic drink – about 89% of respondents admitted to have done so. Most often, those who drank alcohol at any time in their life, also drank it during the last 30 days before the survey. It refers especially to second grade students of upper secondary schools; among third grade students of lower secondary schools these percentages are vaguely smaller. Students most frequently reach for beer or vodka. The results of the survey show that such a risky behaviour as binge drinking is highly popular among young people. In the third grades of lower secondary schools 37,9% of boys and 39,1% of girls have already experienced their first episode of getting drunk; in the second grades of upper secondary schools these shares are distinctly larger and amount to 69,7% for boys and 58,7% for girls.

Opinia uczniów na temat dostępności wybranych napojów alkoholowych

Feedback from students about availability of selected alcoholic beverages

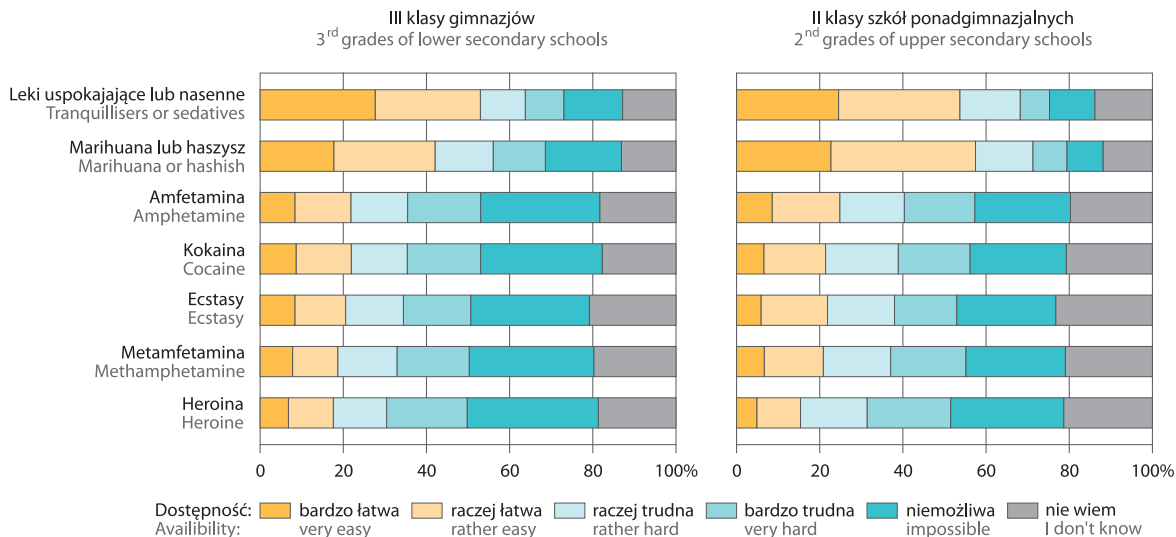
^a Koktajl alkoholowy produkowany przemysłowo.
^a Pre-packaged flavoured alcoholic beverage.

Przeprowadzone badanie wskazuje na znaczne (choć mniejsze niż w przypadku alkoholu) upowszechnienie używania substancji psychotropowych, zarówno tych legalnie dostępnych na rynku (leki uspokajające i nasenne, substancje wziewne), jak i tych, które mają status środków nielegalnych (narkotyki). Najbardziej rozpowszechnioną wśród młodzieży nielegalną substancją psychotropową są przetwory konopi indyjskich, czyli marihuana lub haszysz. Do w miarę regularnego używania tych substancji (czego wskaźnikiem jest branie w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem) przyznało się od 10,4% do 28,0% ankietowanych uczniów. Niepokój budzą wypowiedzi dotyczące dostępności „twardych” narkotyków. Co czwarty (24,9%) uczeń II klas szkół ponadgimnazjalnych i co piąty (21,9%) uczniów III klas gimnazjów zadeklarował, iż zdobycie amfetaminy byłoby dla niego łatwe. Podobne wyniki uzyskano w pytaniu o dostępność kokainy (odpowiednio 21,4% i 21,9%).

The conducted survey indicates a considerable (although less than in the case of alcohol) dissemination of the use of psychotropic substances, both those legally available on the market (sedatives, hypnotics and inhaled substances) and those that have the status of illegal substances (drugs). The most popular illegal psychotropic substances among young people are cannabinoids, namely marihuana or hashish. From 10,4% to 28,0% of surveyed students admitted using relatively regularly some of these substances (as indicated by the consumption of illegal substances during the last 30 days before the survey). Statements of youths concerning availability of hard drugs are a matter of concern. One in four students (24,9%) of the second grade of upper secondary schools and one in five students (21,9%) of the third grade of lower secondary schools declared that it would be easy for them to acquire amphetamine. Similar results were obtained in the question about the availability of cocaine (21,4% and 21,9%, respectively).

Opinia uczniów na temat dostępności wybranych substancji psychoaktywnych

Feedback from students about availability of selected psychoactive substances

Prognoza ludności województwa mazowieckiego do 2050 r.

Population projection of Mazowieckie voivodship until 2050

Podstawą obliczeń był stan ludności według płci i wieku w dniu 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założenia dotyczące przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności, a także w kierunkach i rozmiarach ruchów migracyjnych definitywnych. Dla 2016 r. publikuje się dane rzeczywiste.

Calculations were based on population by sex and age as of 31 XII 2013 (in administrative division as of 1 I 2014) and on assumption concerning fertility, mortality trends and also tendencies and extent of definitive migrations. For 2016 actual data are published.

Wyszczególnienie	2020	2030	2040	2050	Specification
	stan w dniu 31 XII		as of 31 XII		
LUDNOŚĆ W WIEKU 0–18 LAT POPULATION AT 0–18 AGE					
OGÓŁEM	1055077	975146	888743	880263	TOTAL
chłopcy	542048	502041	457714	453364	males
dziewczęta	513029	473105	431029	426899	females
Miasta	652322	601400	545679	554725	Urban areas
Wieś	402755	373746	343064	325538	Rural areas
Dzieci (0–14 lat)	852236	750451	686520	698010	Children (0–14 years)
chłopcy	438209	386455	353552	359475	males
dziewczęta	414027	363996	332968	338535	females
miasta	534173	462633	423482	444672	urban areas
wieś	318063	287818	263038	253338	rural areas
W wieku:					At age:
0– 4 lata	264289	228902	226737	228949	0– 4
w tym 0 lat	51822	44252	45617	44590	of which 0
5– 9	283197	252703	225338	236843	5– 9
10–14 lat	304750	268846	234445	232218	10–14
Młodzież (15–18 lat)	202841	224695	202223	182253	Youth (15–18 years)
chłopcy	103839	115586	104162	93889	males
dziewczęta	99002	109109	98061	88364	females
miasta	118149	138767	122197	110053	urban areas
wieś	84692	85928	80026	72200	rural areas
W wieku:					At age:
15–17 lat	153677	165537	150289	136667	15–17
18 lat	49164	59158	51934	45586	18
DZIECI I MŁODZIEŻ W % OGÓŁU LUDNOŚCI	19,6	18,0	16,5	16,6	CHILDREN AND YOUTH IN % OF TOTAL POPULATION
miasta	18,9	17,4	16,0	16,5	urban areas
wieś	20,8	19,0	17,4	16,7	rural areas
Dzieci (0–14 lat)	15,8	13,9	12,8	13,1	Children (0–14 years)
Młodzież (15–18 lat)	3,8	4,1	3,8	3,4	Youth (15–18 years)

Wyszczególnienie	2020	2030	2040	2050	Specification
	stan w dniu 31 XII		as of 31 XII		

LUDNOŚĆ W WIEKU 0–18 LAT (dok.)

POPULATION AT 0–18 AGE (cont.)

ZMIANY W LICZBIE DZIECI I MŁODZIEŻY W %					CHANGES IN NUMBERS OF CHILDREN AND YOUTH IN %
Wzrost/spadek w stosunku do danych rzeczywistych z 2016 r.					Increase/decrease in relation to actual data from 2016
miasta	0,82	-7,05	-15,66	-14,26	urban areas
wieś	-1,48	-8,58	-16,08	-20,37	rural areas
Dzieci (0–14 lat)	-0,10	-12,03	-19,53	-18,18	Children (0–14 years)
Młodzież (15–18 lat)	0,07	10,85	-0,24	-10,09	Youth (15–18 years)
Spadek w stosunku do poprzedniego okresu	x	-7,58	-8,86	-0,95	Decrease in relation to previous period

LUDNOŚĆ W WIEKU 0–24 LATA

POPULATION AT 0–24 AGE

OGÓLEM	1367123	1341507	1212008	1163026	TOTAL
W wieku żłobkowym (0–2 lata)	157369	134851	136480	135690	Nursery age (0–2)
Według edukacyjnych grup wieku	1209754	1206656	1075528	1027336	By educational age groups
3– 6 lat	216624	192138	180146	187870	3– 6
7–12	362970	315284	274139	282469	7–12
13–15	168394	163019	144914	137629	13–15
16–18	149720	169854	153064	136605	16–18
19–24 lata	312046	366361	323265	282763	19–24

Zgodnie z założeniami prognozy ludności na lata 2014–2050 województwo mazowieckie będzie się zaludniać do 2028 r., natomiast w kolejnych latach obserwowany będzie ubytek ludności. W miastach przyrost ludności notowany będzie do 2024 r., a na wsi do 2035 r.

Istotne zmiany zajądą w strukturze ludności według wieku. W 2050 r. udział najmłodszej generacji (w wieku 0–18 lat) w ogólnej liczbie ludności wyniesie 16,6%, podczas gdy w 2016 r. wynosił 19,7%. Dzieci w wieku poniżej 15 lat będą stanowiły 13,1% w 2050 r. wobec 15,9% w 2016 r., a odsetek populacji najstarszej, tj. w wieku powyżej 64 lat odpowiednio: 31,3% wobec 16,7%.

Obserwowane rozkłady potwierdzają zwiększenie dysproporcji między najmłodszymi a najstarszymi generacjami. Fakt ten odzwierciedla wzrost wartości przyjmowanych przez indeks starości – do 2050 r. liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 dzieci w wieku 0–14 lat zwiększy się ponad 2-krotnie (ze 105 w 2016 r. do 238).

In accordance with the assumptions of the population projection for 2014–2050, Mazowieckie voivodship will be populating until 2028, while in the following years a population decrease will be observed. In urban areas, a population increase will be noted until 2024, and in rural areas until 2035.

Significant changes will occur in the population structure by age. In 2050, the share of the youngest generation (aged 0–18 years) in the total population will amount to 16,6%, while in 2016 it was 19,7%. Children under 15 years of age will account for 13,1% in 2050 compared to 15,9% in 2016, and the percentage of the oldest population, i.e. over the age of 64, respectively: 31,3% compared to 16,7%.

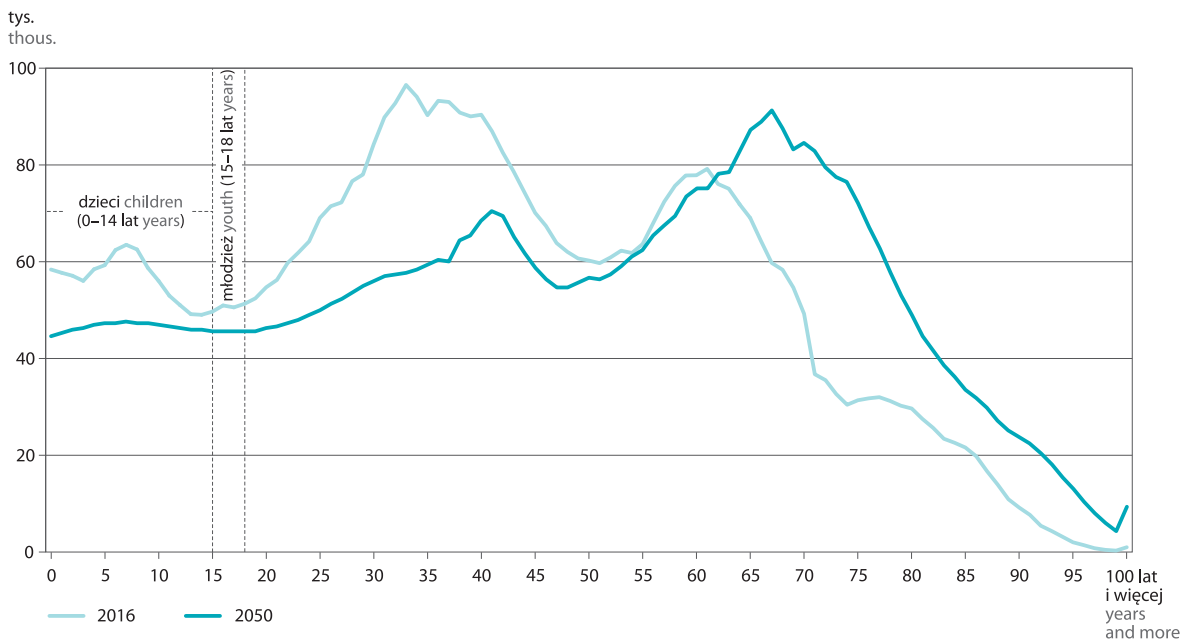
The observed distributions confirm an increase in the disproportion between the youngest and the oldest generations. This fact reflects the increase in the values assumed by the aging index – until 2050, the number of persons aged 65 and more per 100 children aged 0–14 will increase more than twice (from 105 in 2016 to 238).

Ludność według wieku

Stan w dniu 31 XII

Population by age

As of 31 XII

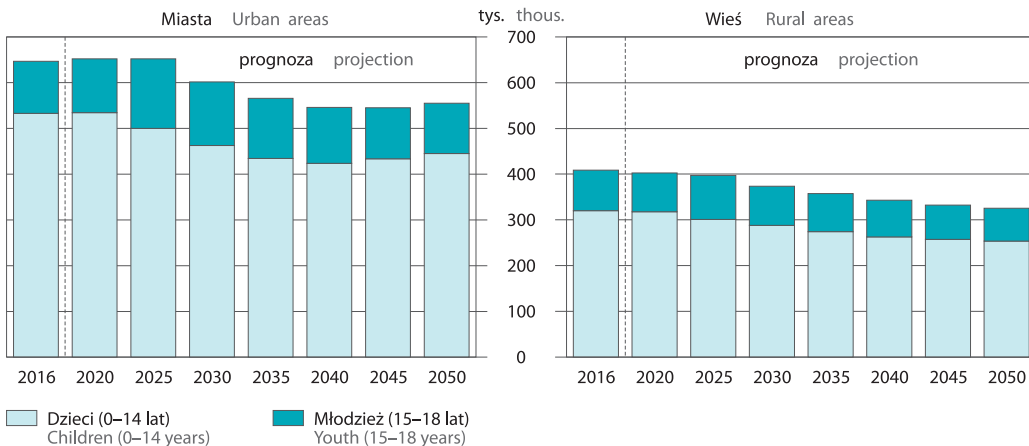

Dzieci i młodzież według miejsca zamieszkania

Stan w dniu 31 XII

Children and youth by place of residence

As of 31 XII

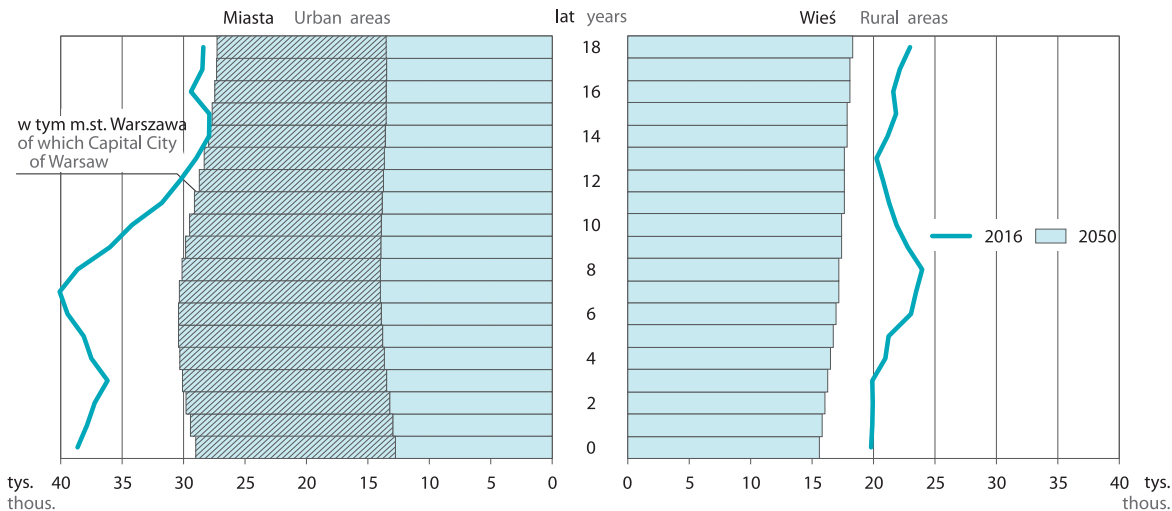

Dzieci i młodzież według wieku i miejsca zamieszkania

Stan w dniu 31 XII

Children and youth by age and place of residence

As of 31 XII

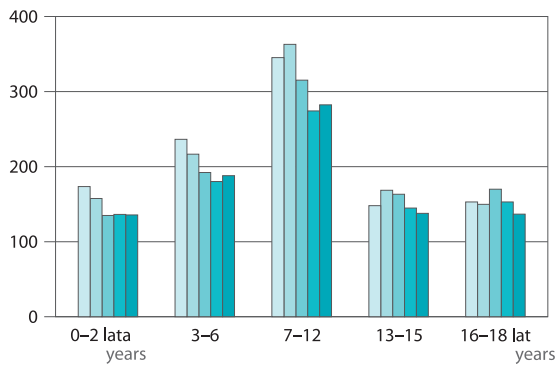
Dzieci i młodzież według grup wieku

Stan w dniu 31 XII

Children and youth by age groups

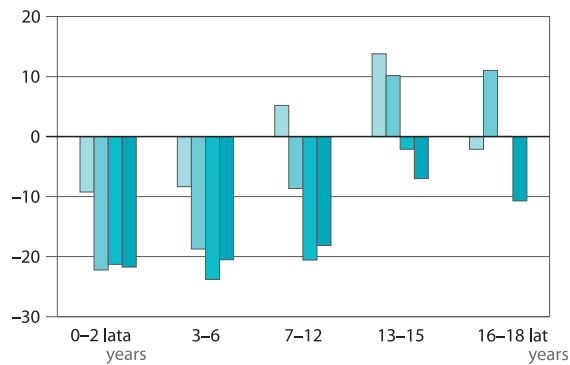
As of 31 XII

W tysiącach
In thousands

2016 2020 2030 2040 2050

Zmiana w % w stosunku do 2016 r.
Change in % in relation to 2016

Udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności w 2050 r.

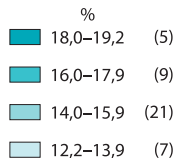
Stan w dniu 31 XII

Share of children and youth in the total number of population in 2050

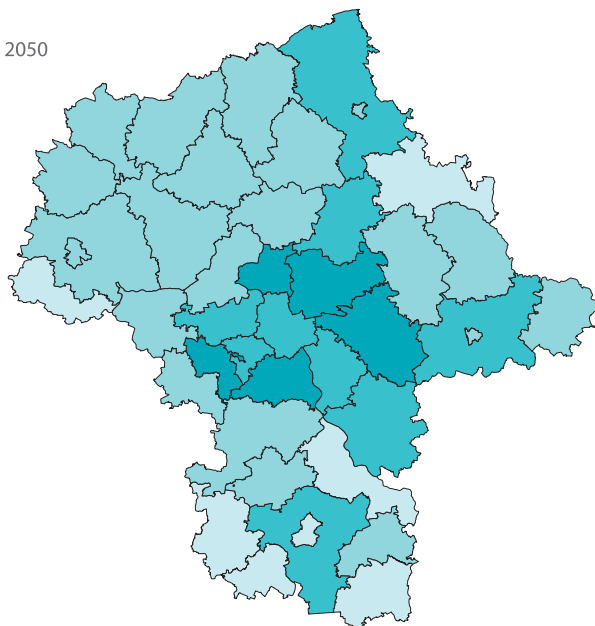
As of 31 XII

Polska = 15,5%
Poland

Mazowieckie = 16,6%

W nawiasach podano liczbę powiatów.
Number of poviats is given in brackets.

ISSN 2081-7126

Cena 20,00 zł

Urząd Statystyczny
w Warszawie